

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Нақлиёт**

Касб: **Барққӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил
(автомобилҳои барқӣ ва гибрид)**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **ТІ 7412**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **32**

Сатҳҳои Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2,3,4**

Тафсир: **01/соли 2024**

Рамзи умумии касб: **ТІ 7412-32-2,3,4-01/2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Стандарти салоҳиятҳои мазкур дар доираи Лоихаи
«Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.**

**Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

ҚАРОР

аз «15» 10 соли 2024

№ 19

ш. Душанбе

Дар бораи тасдиқи стандартҳои салоҳияти 20 касбу ихтисосҳо

Мутобиқи талаботи банди 3 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб» Ҳайати мушовараи Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон қ а р о р м е к у н а д:

1. Стандартҳои салоҳияти касбу ихтисосҳои «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», «Занбӯриасалпарвар», «Мошиначии автокран», «Дӯзанда (либоси занона)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», «Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ)», «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», «Оператори мошини бофандагӣ», «Мошиначии булдозер», «Турагент», «Дуредгар», «Системаи компютерӣ ва Интернет-технология», «Харрот», «Оператори мошини ресандагӣ», «Мошиначии кранҳои истеҳсолоти металлургӣ», «Ғаҷкори чузъҳои меъморӣ», «Оператори мошини турбофӣ», «Оператори мошини рангкунӣ» ва «Челонгар - барқчии нерӯгоҳи барқии обӣ» тасдиқ карда шаванд (замима мегарданд).

2. Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли, Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим» ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» татбиқи стандартҳои салоҳиятро дар курсҳои кӯтоҳмуддат дар Муассисаи давлатии «Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон», корхонаҳои воҳиди давлатии назди Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли ва Муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ ба роҳ монанд.

3. Раёсати котибот ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вазифадор карда шаванд, ки нусхаҳои электронии стандартҳои салоҳиятро дар сомонҳои вазорат, агентӣ, лоиха ва муассисаҳои таълимӣ ҷой намоянд.

4. Нашр ва дастрас намудани стандартҳои салоҳият ба зиммаи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вогузор карда шавад.

5. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини вазир – Давлатзода Қ. гузошта шавад.

Раиси Ҳайати мушовара,
вазир

Г. Ҳасанзода

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲОИ КАСБИ

**«БАРҚӢ ОИД БА ТАЪМИРИ ҚИСМҲОИ БАРҚӢИ АВТОМОБИЛ
(АВТОМОБИЛҲОИ БАРҚӢ ВА ГИБРИД)»**

Стандарти салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқӣи автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқӣи автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» аз ташхис (экспертиза)-и корфармоён ва ассотсиатсияҳои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Ҳуҷҷат дар бораи ташхис
1.	Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон	Саидмуродзода Ш.	Муовини вазир	Хулоса аз 03.09.2024, №3(5.1)-1828
2.	ҶДММ «Сомон такси Сайр»	Ҳакимов Ҳ.	Директори генералӣ	Хулоса аз 13.09.2024, №577
3.	ҶДММ «Сафар Ориён»	Ҳакимов И.	Директор	Хулоса аз 29.08.2024, №530
4.	ҶДММ «Соро компания»	Давлятов Б.	Директор	Хулоса аз 27.08.2024, №191
5.	ҶДММ «Талко Персия»	Садуллоев С.	Директор	Хулоса аз 29.08.2024, №638

Стандарти салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқӣи автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Исмоилов Бобо	Методист-мутахассис	Муассисаи давлатии «Маркази тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли»
2.	Сайтаков Давлат	Омӯзгори фанҳои тахассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникаи нақлиёти автомобилҳои шаҳри Душанбе»
3.	Иззатов Мавлоназар	Инженер механик	Мудири озмоишгоҳи кафедраи «Истифодабари нақлиёти автомобилӣ» ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ

Модераторҳо (миёнчиҳо):

Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундариҷа

Ихтисорот	8
Муқаддима.....	9
Мафҳумҳои асосӣ.....	10
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад.....	12
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа.....	13
Тавзеҳоти умумии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»	13
Рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)».....	15
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	18
Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	18
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали).....	20
Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)	33
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	38
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	65
Талабот ба довталабон	68
Талабот ба омӯзгорон	68
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ	68
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	73
Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	73
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали).....	75
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	83
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	102
Талабот ба довталабон	104
Талабот ба омӯзгорон	104
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ	104
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» сатҳи 4-уми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	109

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	109
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	111
Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ.....	137
Талабот ба довталабон.....	139
Талабот ба омӯзгорон	139
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ	139
Рӯйхати адабиёт	143
Замимаи 1: Харитаи функционалии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)».....	144
Замимаи 2: Хулосаҳои соҳа (экспертиза)	150

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « <u>D</u> eveloping a <u>c</u> urricul <u>um</u> », яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҚТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳиятҳо
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бокортаъминкунӣ
СБТМ-08/ISCO-08	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008 (International Standard Classification of Occupations-2008)
ТМҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
МТММСТ	Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим
МТКТ	Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ХМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
ТВ	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи нақлиёт (Transport basic)
ТИ	Салоҳиятҳои касбии соҳаи нақлиёт (Transport industry)

Муқаддима

Масъалаи ба даст овардани энергия яке аз масъалаҳои муҳимтарини тамаддуни муосир мебошад, ки энергияи сабз дар панҷ ҳафт соли охир ба як тамоюли воқеӣ табдил ёфтааст. Он барои наҷот додани бисёр кишварҳо аз вобастагии карбогидридҳо пешбинӣ шудааст.

Дар баробари ин, зарурат доштани талаботи бозори меҳнат ба касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрид), ки дар натиҷаи воҳӯриҳо бо вазорату идораҳо ва ассотсиатсияҳои соҳавӣ интиҳоб гардидааст, дар бозори меҳнати дохилӣ ва беруна талаботи зиёд дорад. Вобаста ба афзоиши ҳаррӯзаи ниёз ба энергияи сабз дар айни замон бо мақсади ҳалли проблемаҳои ҷаҳонӣ, ки ба болоравии иқтисодиёт, амнияти энергетикӣ ва тағйирёбии иқлим вобаста аст, дар тамоми ҷаҳон, аз ҷумла Тоҷикистон рушди технологияҳои энергия сарфакунанда хеле зарур мегардад. Талаботи соҳа ба мутахассисони касбҳои челонгари таъмири автомобилҳо, барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) зиёд шуда истодааст.

Бо мақсади баланд бардоштани сифати тайёркунии мутахассисони касбҳои коргарӣ, ки ба талаботи корфармоён ва мувофиқи меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯӣ бошад, стандарти салоҳияти касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» таҳия карда шудааст.

Стандарти мазкур талаботи асосиро ба салоҳияти касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» бо таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ муқаррар мекунад.

Стандарти салоҳияти касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, ки мувофиқи қонунгузорӣ ҳуқуқи роҳандозӣ намудани фаъолияти таълимӣ барои амаликунии барномаи таълимӣ доранд, истифода карда мешавад.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиқкунии тахассусҳо, Барномаи миёнамуҳлати омода кардани касбҳои коргарии зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбиро барои солҳои 2023-2027 ва «Барномаи касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» таҳия карда шудааст.

Стандарти салоҳиятҳо талаботи тахассусиро нисбат ба касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», ки ҷавобгӯи талаботи байналмилалӣ мебошанд, дар мувофиқа бо Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо СБТМ-08 (ISCO-08) таъмин менамояд.

Мафҳумҳои асосӣ

Бозори меҳнат – низоми ташаққули талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Баҳодиҳӣ (салоҳиятҳо) – маҷмӯи усул ва равандро, ки барои баҳодиҳии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаҳодатномадиҳӣ анҷом меёбанд.

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳо мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳо мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳо мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳо, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодиҳӣ маълумоти заруриро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амик ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодиҳии воҳиди салоҳияти мушаххас заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодиҳӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодиҳандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур қорро дар ҷойи қорӣ мувофиқи Стандарти салоҳиятҳои касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Дескриптор – (аз лотинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуҷҷат, истифода карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва такрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Малакаҳои бақортаъминкунӣ – ин амалҳои бошууронаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шугло дар бар мегирад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

- аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷроӣ истифода мешаванд;
- навсонӣ дар вазъияти қорӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;
- фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизочони меҳмонхона аз мизочони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунад);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахл доранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Стандарт (standard) – ҳуҷҷати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принципҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахл доранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуҷҷат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Стандарти салоҳиятҳои касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни таҳассуси касбӣ заруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеҷ сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқати сатҳи таҳассуснокӣ ба талаботи истеҳсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ӯро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти таҳассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи таҳассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳи навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳони ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шугли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии омӯрӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунанд, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Таҳлили функционалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартариин чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат ғавран ба назар гирифта шавад.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намуҳои машғулият.

Таҳассус (квалификация) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намуҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таснифоти миллии таҳассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллий эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии таҳассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои таҳассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба чӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, таъя мекунад.

Харитаи функционалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳои кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҚТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донишҷӯи он, ки ҷиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донишҷӯи он, ки ҷӣ хел ва ҷиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донишҷӯи он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳои барои тақмили таҳассуси касбии кормандон истифода мекунанд, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

– шаҳрвандони алоҳида, ки меҳондор маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи таҳассусии касбии худро ба таври инфиродӣ тақмил диҳанд;

– шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва меҳондор ҳуҷҷати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;

– оила, волидонии таълимгирандагон, ки меҳондор фаҳманд, ҷиро ва ҷӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба ҷӣ кор машғул мешаванд;

– шаҳрвандоне, ки меҳондор ба ҷойи кории дигар гузаранд;

- шаҳрвандоне, ки меҳоханд норасоӣҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намојанд;
- шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан меҳоханд;
- шаҳрвандоне, ки коргарони беҳтарин шудан меҳоханд ва ғайра.

Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа

Дар соҳаи нақлиёт айнаи замон стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои меъёрии зерин қабул шудаанд ва амал мекунанд:

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъмини амнияти экологии нақлиёти автомобилӣ аз 8 августи соли 2015, №1214;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи беҳатарӣ аз сӯхтор аз 13 феввали соли 2008, №879;
- Кодекси нақлиёти автомобилии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 апрели 2020, №1689;
- 03.080.10 СТ РТ СТБ 960-2002. Таъмир ва хизматрасонии техникии автомобилҳо. Талаботҳои умумии беҳатарӣ;
- 03.220.20 СТ РТ 1087-2009. Воситаҳои нақлиёти автомобилӣ. Талаботҳои беҳатарӣ ба ҳолати техникӣ;
- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.30-2008. Фармоишҳои якхела, ки барои тасдиқи расмии резинчарха (шина)-ҳо барои автомобилҳо ва ядакҳои онҳо дахл доранд;
- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.34-2008. Фармоишҳои якхела барои тасдиқи расмии воситаҳои нақлиётӣ нисбат ба пешгирӣ намудани хатари бавучудоии сӯхтор;
- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.42-2008. Фармоишҳои якхела барои тасдиқи расмии воситаҳои нақлиётӣ нисбат ба шинондани таҷҳизоти муҳофизати (бамперҳо)-и пеш ва қафо ва ғайра;
- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.68-2008. Фармоишҳои якхела нисбат ба тасдиқи расмии воситаҳои нақлиёти автомобилӣ вобаста ба ченкунии суръати ҳадди аксар (максималӣ).

Тавзеҳоти умумии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»

«Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» иҷрои як қатор уҳдадорӣ ва вазифаҳои зиёди маҷмӯи муайяни салоҳиятҳоро талаб намуда, барои сифатнок ва сари вақт амалӣ кардани уҳдадориҳои корӣ дар доираи касб имкон медиҳад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил ҳамчун мутахассиси соҳибкасби касби худ бошад. Барои фаъолияти бомувафақияти кори худ қисмҳои барқии автомобилро бояд бо донишу малакаи зарурӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил бо истифодаи технологияи нави замонавӣ иҷро намојад. Масалан вай бояд бо таҳхис ва таъмири таҷҳизотҳои автомобилҳои барқиро дуруст ба роҳ монад ва меъёрҳо ва маълумотҳои техникий дар самти таъмир истифода мешавад донад ва бо сифат баланд корҳои таъмириро иҷро намојад.

Дар ҷои кор барқӣ ҳатман дастури техникаи бехатарӣ ва ҳифзи меҳнато донад ва аз муоинаи тиббӣ гузашта бошад.

Баъдан, ин чорабиниҳо мунтазам на кам аз як маротиба дар як сол гузаронида мешавад.

Ба корҳои таъмиргарӣ танҳо кормандони ихтисосманд, ки шаҳодатномаи Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил ва ҳуҷҷати ронандагӣ бо категорияи мувофиқ дошта бошад ба роҳ дода мешаванд. Дар ҳолати набудани шаҳодатномаи мазкур фаъолият намудани он, қатъиян манъ аст.

Ҳангоми корҳои таъмирӣ хатарҳои зеринро дорад: осеббинӣ аз барқ, ҷароҳатбардории ҷисмонӣ, афтодани борҳои интиқолдиҳанда. Аз ҳамин сабаб барқӣ бояд дар вақти корӣ бо либос ва пойафзоли махсус кор кунад. Кор бо мавҷуд набудани лавозимоти муҳофизатӣ вайронкунии қоидаҳои бехатарӣ дар истеҳсолот ба ҳисоб меравад.

Пеш аз он, ки барқӣ ба корро оғоз намояд, бояд ҳолати техникӣ ва ҳамаи таҷҳизоти кориро санҷад, фосила ва масофаи зарурӣ барои иҷроиши тағири самти ҳаракати заруриро аниқ намояд, бехатарии системаҳои таъмири автомобилҳои барқиро риоя намояд ва иҷроиши корҳоро аз рӯи меъёрҳои муайяншудаи стандарт иҷро намояд. Инчунин корманд санҷиши механизмҳоро дар гашти бекор (холостой) гузаронад. Нуқсонҳои пинҳонмондаи таъмирталабро муайян намуда ошкоро ба мизоч, гӯяд ва барои бартараф кардани он маслиҳат диҳад.

Ҳангоми кор барқӣ дар ҷои кори худ шахсони бегонаро роҳ надихад, дар раванди таъмир автомобилро беназорат нагузорад. Вайронкунии ин қоидаҳо ба фалокати ҷиддӣ оварда расониданаш мумкин, барои ин чораҷӯиҳои қатъӣ таъин карда мешавад.

Рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»

Сатҳи Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯии воҳидҳои салоҳиятҳо
2	Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ)	
	ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
	ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон
	ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
	ТС 04-2/01	Истифода намудани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
	ТВ 01-1/01	Риояи қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
	ТВ 02-2/01	Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	ТИ 7412-01-2/01	Омода намудани ҷойи кор
	ТИ 7412-02-2/01	Гузаронидани хизматрасонии техникии ҳаррӯза
	ТИ 7412-03-2/01	Муайян намудани корношоямии автомобил
	ТИ 7412-04-2/01	Муайян намудани корношоямии системаи афрӯзиш (система зажигания)
	ТИ 7412-05-2/01	Иваз намудани сенсорҳои корношоямии автомобил
	ТИ 7412-06-2/01	Муайян намудани нуқсонҳои сенсорҳои автомобил
	ТИ 7412-07-2/01	Муайян намудани корношоямии асбобҳои назорати дохили салони автомобил
	ТИ 7412-08-2/01	Муайян намудани ҳолати кории релеҳои барқӣ
3	Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ)	
	ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
	ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	ТИ 7412-09-3/01	Бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобил
	ТИ 7412-10-3/01	Гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи аккумулятори баландшиддат
	ТИ 7412-11-3/01	Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ
	ТИ 7412-12-3/01	Муайян намудани ҳолати корношоямии корандоз (стартёр)
	ТИ 7412-13-3/01	Муайян намудани ҳолати корношоямии генератори барқӣ
	ТИ 7412-14-3/01	Санҷидани ҳолати корношоямии қатъкунак/ тақсимкунаки барқӣ
	ТИ 7412-15-3/01	Муайян намудани корношоямии васлақ-гузариш (переключатель)
4	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	ТИ 7412-16-4/01	Бартараф намудани корношоямии сенсорҳои системаи педали электронӣ

	TI 7412-17-4/01	Таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат
	TI 7412-18-4/01	Иваз намудани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ
	TI 7412-19-4/01	Таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ
	TI 7412-20-4/01	Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ
	TI 7412-21-4/01	Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ
	TI 7412-22-4/01	Гузaronидани хизматрасонии техникии муҳаррики автомобилҳои барқӣ
	TI 7412-23-4/01	Таъмир намудани нуқтаи зарядиғири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ
	TI 7412-24-4/01	Таъмир намудани системаи боздории автомобилҳои барқӣ

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Нақлиёт**

Касб: **Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил
(автомобилҳои барқӣ ва гибрид)**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **ТІ 7412**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **14**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ)	
ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон
ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
ТС 04-2/01	Истифода намудани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
ТВ 01-1/01	Риояи қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ТВ 02-2/01	Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
ТІ 7412-01-2/01	Омода намудани ҷойи кор
ТІ 7412-02-2/01	Гузaronидани хизматрасонии техникаи ҳаррӯза
ТІ 7412-03-2/01	Муайян намудани корношоямии автомобил
ТІ 7412-04-2/01	Муайян намудани корношоямии системаи афрӯзиш (система зажигания)
ТІ 7412-05-2/01	Иваз намудани сенсорҳои корношоямии автомобил
ТІ 7412-06-2/01	Муайян намудани нуқсонҳои сенсорҳои автомобил
ТІ 7412-07-2/01	Муайян намудани корношоямии асбобҳои назорати дохили салони автомобил
ТІ 7412-08-2/01	Муайян намудани ҳолати кории релеҳои барқӣ

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бокортаъминкунии	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳоро байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	-шунидан ва дарк кардан; -бурро ва кушоду равшан баён намудан; -меҳрубон будан; -суботкор будан; -мубодилаи иттилоот кардан; -бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	-дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз ҷинс, наҷод ва мансубияти динӣ кор кардан; -мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; -дақиқӣ; -масъулнокӣ; -меҳнатдӯстӣ; -сарфакорӣ; -донистани Кодекси меҳнат.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат	-зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартараф кардани мушкилот; -дурандешӣ; -бовиҷдонӣ;

менамояд	-маҳорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва уҳдабарой, ки барои бадастоварии натиҷаҳои инноватсионӣ мусоидат менамояд	-мутобиқшавӣ ба вазъиятҳои нав; -муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайричашмдошт; -татбиқ кардани ғояҳо ба амал; -иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста; -омодагӣ ба навоарҳо; -зирақӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияти, ки банақшагирии стратегияи дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	-мақсадгузории мушаххас ва натиҷаҳои кор; -банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла идоракунии вақт; -муайян ва ҷобачокунии афзалиятҳо; -ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; -бодикқатӣ; -муташаққилӣ; -қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	-мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; -боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; -устувории ахлоқӣ; -масъулиятнокӣ -риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	-эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; -омода будан ба сарфи вақт ва саъю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; -хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва бидуни он; -самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; -дастигирии ҳамкорон ва барқарор кардани робитаҳо; -истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор)
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	-донистани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; -хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; -мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	ТС 01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодагӣ ва гузаштан аз муоинаи тиббиро бо мақсади таъмин намудани саломатӣ барои иҷрои ухдадорихои вазифавӣ, ошкор ва табобати саривақтии беморӣ ва пешгирӣ аз онро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба қор қабул шудан; - гузаштани муоинаи тиббии нақшавӣ ва ғайринақшавӣ тибқи чадвали ташкилот.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - маҳорати баён кардани мақсади худ; - маҳорати гӯш кардан ва шунидан; - маҳорати таҳлили тавсияҳои хаттӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносӣ бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ	1.1. Шиносӣ бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ. 1.2. Шиносӣ бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи чадвали тасдиқшуда.
2. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи чадвали тасдиқшуда. 2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба қорхона/ташкilot.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани беҳдошт (гигиена)-и шахсӣ; - гирифтани маълумот оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ; - гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи чадвали тасдиқшуда; - пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба қорхона/ташкilot.
Донишҳои талабшаванда:	- муқаррарот оид ба қонунгузориҳои меҳнат; - маълумотнома/ дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) ва вазифаи он; - қоидаҳои гузаштан аз муоинаи тиббӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - боинтизом; - бомаъсул; - бовиҷдон.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/худомаҷлиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1. Шиносоӣ бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
1.1. Шиносоӣ бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ				✓							
1.2. Шиносоӣ бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда				✓							
Элементи 2: Гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда											✓
2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот											✓

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намудҳои муоинаи тиббӣ	- муқаддимаӣ; - ҳатмӣ; - даврӣ ва ғайринавбатӣ.
-------------------------------	---

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон		ТС 03-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур корҳои умумии мақсадноки даста, ки вазифаи умумиро бо қоидаҳои муқаррарнамудаи ташкилот ҳалл мекунад, тавсиф менамояд. Коргарон дар қомебиҳои даста манфиати шахсӣ доранд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми кор дар коллективи ҳар ташкилот/корхона.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - вучуд надоранд.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ)-и ВС	
1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо	1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон.	

	1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда. 1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани уҳдадорихои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда.
2. Кор кардан дар даста	2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза. 2.2. Эътирофи фарқиятҳои фарҳангӣ дар даста. 2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста. 2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста.
3. Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)	3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила. 3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ. 3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳӣ мувофиқ. 3.4. Таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ. 3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан. 3.6. Интихоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян. 3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- муошират, алоқаманд ба шумидан (гӯшдиҳӣ); - савол додан; - муоширати хаттӣ, возеҳ ва кӯтоҳ навиштани паём, қайдҳо, мактубҳо; - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан; - ошкор ва воқиф шудан ба вазъияти муноқишавӣ, шикоятҳо дар доираи масъулият; - дар даста кор кардан; - гӯш додан ва шунавидан; - малакаҳои заминавии босаводона хондан; - малакаҳои худидоракунии.
Донишҳои талабшаванда:	- мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон; - бартариҳои кор дар даста; - воситаҳои робитаӣ; - принципҳои кори даста; - тавсифот, усул ва меъёрҳои истифодаи воситаҳои гуногуни муошират; - намудҳои қабул ва қоидаҳои рафтор дар онҳо; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - симои зоҳирӣ; - хусни рафтори расмӣ ва сиёсӣ; - тарзи рафтор дар ҷойҳои ҷамъияти, ҷойи кор; - одоби сӯҳбатҳои телефонӣ бо мизочон ва ҳамкорон; - калима, ибора ва услуби сӯҳбати телефонӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан;

	- бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан. Чунин бояд буд: - бодиккат; - покизақор; - масъул; - уҳдабаро; - меҳрубон; - ташаббусқор.
--	---

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо											
1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои қор дар даста якҷоя бо ҳамқорон											✓
1.2. Муайян кардани ҷойқунони афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда											✓
1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани уҳдадорҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда											✓
Элементи 2. Қор қардан дар даста											
2.1. Изҳори боварӣ қардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза											✓
2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дар даста											✓
2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста											✓
2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста											✓

Элементи 3: Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)											
3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боодабона, хушмуомила	√										
3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ	√										
3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳии мувофиқ	√										
3.4. Изҳори таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ	√										
3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан	√										
3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян	√										
3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Фарқиятҳои фарҳангӣ –	- намудҳои саломдихӣ, хайрбод ва гуфтугӯ; - забони имову ишораҳо; - махсусияти услубҳои миллии муомилаи корӣ; - махсусияти муносибати байнифарҳангӣ.
Муоширати ғайришифоҳӣ :	- забони имову ишора; - риоя кардани фосолаи муайян байни шарикон.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Расонидани ёрии аввалия	ТС 04 – 2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои заруриро барои расонидани ёрии аввалия ва ниғадории ҳаёт дар давраи то расонидани ёрии тиббӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми арзёбии ҳолатҳои руҳдода, бартараф кардани таваккалҳои мушаххас, хавф ва захмҳои ба он алоқаманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03 – 1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Арзёбии ҳолати руҳдода	1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани хатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон. 1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида.

	1.3. Даъват намудани ёрии таъчилӣ. 1.4. Оромона ба чабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан. 1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани чабрдида. 1.6. Бо чабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан.
2. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд	2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани чабрдида ва ғайра). 2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти чабрдида бештар таҳдидкунанда. 2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани чабрдида.
3. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ	3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ. 3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат.
4. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон	4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст. 4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст. 4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан.
5. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ	5.1. Додани нафаси сунъӣ. 5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина.
6. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ	6.1. Истифода бурдани усули Геймлих. 6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа.
7. Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан	7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар. 7.2. Коркарди ҷойи сӯхта.
8. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна	8.1. Санчидани нишонаҳои зарбхӯрӣ. 8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарҷарҳзанӣ, дилбеҳузурӣ).
9. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра	9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра. 9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ.
10. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ	10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил. 10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб. 10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми заҳролудшавӣ.
11. Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ	11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва ҷораҳои андешида. 11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - муайян намудани хатарҳои барқӣ; - бартараф намудани хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ; - арзёбии вазъият ва кам кардани хунравӣ; - ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, ва арзёбии ҳолати чабрдида; - даъват намудани ёрии таъчилӣ; - иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда;
-------------------------	--

	- оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан; - истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида; - бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан; - истифода намудани тахтача/чӯбча барои мустаҳкам кардани шикаст; - додани нафаси сунъӣ; - масҳ кардани дил ва қафаси сина; - хондан, фаҳмидани дастурамал ва истифода бурдани он; - истифодаи воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб; - расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - хатарҳои барқии ҳангоми кор руҳдода; - қоидаҳои бартарафкунии хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида; - дастури Ҳилоли Аҳмар оид ба принципҳои расонидани ёрии аввалия; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ ва нафасгиршавӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна ва осеб дидани сутунмуҳра; - монеашавии роҳҳои нафасгирӣ/нафастангӣ; - сӯхтан (ҳароратӣ, кимиёвӣ, барқӣ, соишхӯрӣ); - қоида ва тартиби додани нафаси сунъӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - масъул; - уҳдабаро; - мушфиқ; - раҳмдил.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Арзёбии ҳолати руҳдода											
1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани ҳатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон				√							
1.2. Ошқор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида				√							
1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ				√							
1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан									√		
1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои ҳудро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида									√		
1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан									√		
Элементи 2: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд											
2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра)									√		
2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда									√		
2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида									√		
Элементи 3: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ											
3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ									√		

3.2. Истифодаи фишоровари мустақим ба чароҳат									√		
Элементи 4: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон											
4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст									√		
4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст									√		
4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан									√		
Элементи 5: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ											
5.1. Додани нафаси сунъӣ									√		
5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина									√		
Элементи 6: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ											
6.1. Истифода бурдани усули Геймлих									√		
6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа									√		
Элементи 7: Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан											
7.1. Баровардан ба ҷойи бехатар									√		
7.2. Коркарди ҷойи сӯхта									√		
Элементи 8: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна											
8.1. Санчидани нишонаҳои зарбхӯрӣ									√		
8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азхушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузури)									√		
Элементи 9: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра											
9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра									√		
9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ									√		
Элементи 10: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ											
10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил									√		
10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб									√		
10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ									√		
Элементи 11: Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ											
11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва чораҳои андешида									√		

11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда									√		
---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хатар –	- ҳисмонӣ; - биологӣ; - кимиёвӣ; - марбут ба омили инсонӣ.
Усули Геймлих –	Тартиби амали Ҳангоми расонидани ёрӣ ба нафасгиршуда: - бояд аз паси ҷабрида истода (агар Ҳанӯз рост истода ва ба ҳуш бошад), бо дастон ӯро дар бар гирифтанд; - як дастро мушт карда, бо он тарафе, ки ангушти калон дорад, ба шиками ҷабрида дар сатҳи байни нофу қавсаҳои тахта (қабурға)-ҳо гузоштан; - кафи дигар дастро ба болои мушт гузошта, бо тапишдиҳии зуд ба боло бо мушт ба шикам зер мекунад; - дастонро баробари ин якбора аз оринҷ қат мекунад, лекин қафаси синаи ҷабридаро зер кардан лозим нест; - ин усулро Ҳангоми зарурат чанд маротиба такрор мекунад, то роҳи нафас кушода шавад; - агар роҳи нафас кушода шавад, нафасгирии одам барқарор мешавад ва рангу рӯяш муътадил мегардад.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ		ТС 05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносӣ бо технологияи иттилоотиро дар сатҳи заминавӣ - кор бо муҳаррири матнӣ ва графикӣ, почтаҳои электронӣ, ҳустуҷӯ ва бозкашии (скачивание) иттилоотро аз Интернет тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:		
- қобили истифода ба ҳар корманд.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):		
- тавонишани хондан ва навистан.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Шиносӣ бо сохти компюте	1.1. Шиносӣ бо функсияҳо (амалкардҳо)-и қисмҳои асосии компютери фардӣ . 1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер .	
2. Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»	2.1. Омода намудани компютер ба кор. 2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) . 2.3. Кор кардан бо файлҳо. 2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунии .	
3. Кор кардан дар барномаи офисӣ	3.1. Кор кардан дар барномаи «WORD». 3.2. Кор кардан дар барномаи «POWER POINT». 3.3. Кор кардан бо муҳаррири матнӣ. 3.4. Кор кардан бо муҳаррири графикӣ.	
4. Пайваст ва истифода намудани «Интернет»	4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет.	

	4.2. Кор кардан бо <i>хадамоти чустучӯӣ</i> чихати дарёфти маълумот/иттилоот. 4.3. Кор кардан бо <i>браузерҳо</i> .
5. Кор кардан бо почтаҳои электронӣ	5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ). 5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- пайваст кардани таҷҳизоти компютерӣ; - муайян намудани наслҳои компютерҳо; - кор кардан бо қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер, манбаи таъзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - истифода намудани компютерҳо ва барномаҳои он; - кор кардан бо ҳомили файлҳо; - кор кардан бо барномаҳои зиддивирӯсӣ; - сохтани файлҳо ва сабт кардани онҳо дар компютер; - сохтани файли «WORD» дар компютер ва сабт кардани он; - сохтани файли барномаи «POWER POINT» ва сабт кардани он; - чоп кардани ҳуҷҷатҳо дар компютер; - ворид намудани расм ва графикҳо дар барномаҳои офисӣ; - ҷӯрсоии параметрҳои Интернет; - боргирии маълумот аз Интернет; - кор кардан бо чустучӯгарҳо (браузерҳо)-и Интернет; - кор кардан бо мессенҷерон; - қабул, ирсол ва эътиноӣ (игнорировать) мактубҳои почтаи электронӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- наслҳои компютерҳо; - қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер; - гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо); - функсияҳои қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер), манбаи таъзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - системаи амалиёти компютер; - драйверҳои қисмҳои иловагӣ; - лавҳаи идоракунии ва дохилшавӣ ба он; - намудҳои барномаҳои офисӣ; - тарзи насб кардани барномаҳои офисӣ дар компютер; - тартиби кори барномаҳои офисӣ; - дастрас намудани барномаҳои офисӣ аз Интернет ва ширкати истеҳсолкунанда; - таҷҳизот ва дастгоҳ барои пайвастшавӣ ба хатти Интернет; - тарзи беҳатар кор кардан дар шабакаи Интернет; - хадамоти чустучӯӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ; - кибернетика ва кибертерроризм ва пешгирии аз онҳо; - намудҳои мессенҷерон ва тарзи кори онҳо; - почтаи электронӣ ва тарзи дурусти истифодаи он; - беҳатарӣ ва ҳифзи маълумот ҳангоми кор бо почтаҳои электронӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - показкор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷчатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Шиносӣ бо сохти компютер											
1.1. Шиносӣ бо функсияҳои қисмҳои асосии компютери фардӣ			√								
1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер	√		√								
Элементи 2: Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»											
2.1. Омода намудани компютер ба кор	√										
2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҷаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)	√										
2.3. Кор кардан бо файлҳо	√										
2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунӣ	√										
6. Элементи 3: Кор кардан дар барномаи офисӣ											
3.1. Кор дар барномаи «WORD»		√									
3.2. Кор дар барномаи «POWER POINT»								√			
3.3. Кор бо муҳаррири матнӣ		√									
3.4. Кор бо муҳаррири графикӣ		√									
Элементи 4: Пайваст ва истифода намудани «Интернет»											
4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет	√										
4.2. Кор кардан бо ҳадамоти ҷустуҷӯӣ ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот	√										
4.3. Кор кардан бо браузерҳо	√										
Элементи 5: Кор кардан бо почтаҳои электронӣ											
5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ)	√										

5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ	√										
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Компютери фардӣ (КФ) –	- компютере, ки онро танҳо як одам истифода мебарад (ё соҳибӣ мекунад) (аз калимаи «personal», яъне барои як фард)
Қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер:	қисмҳои асосии компютер: - монитор; - блоки системавӣ; - ҳарфкалид (клавиатура); - мушак. қисмҳои иловагии компютер: - принтер; - УПС; - овозбарор; - гӯшмонак (наушник); - сканер; - ёдгори//флеш-захирасоз (накопител); - модем.
Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) –	- тақсимои тугмачаҳо (клавишҳо)-и ҳарфкалид (клавиатура) дар асоси функсия ва ҷойгиршавии онҳо. Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) тақсим мешавад: - ба иловагӣ, алифбой–рақамӣ, хизматӣ, функционалӣ, барои кор бо курсор мукарраргардида.
Лавҳаи идоракунии –	- қисмати истифодашавандаи интерфейс Microsoft Windows, ки иҷрои амалҳои асосӣ оид ба ҷурсозии система, ҷун иловакунии ва ҷурсозии дастгоҳ, насб ва деинсталлятсияи (интисоби)-и барномаҳо, идоракунии баҳисобгирии сабтҳо, воридкунии имконоти махсус ва инчунин, якчанд амалҳои дигари марбут ба идоракунии системаро имкон медиҳад.
Хадамоти ҷустуҷӯи Интернет -	- yandex; - google; - yahoo; - bing ва ғайра.
Браузер ин:	- барномае, ки бо ёрии он веб-саҳифаҳо аз назар гузаронида мешаванд. Новобаста аз он, ки намудҳои гуногуни браузер зиёданд, мазмуни қисми онҳо ин - кушодани сомонаҳо мебошад. Барои ин, дар ҳар браузер сатри нишони ғӣ вучуд дорад- майдоне, ки дар он номгӯи сомона барои кушодашавии он ҷоп/навишта мешавад.

Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базаӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	ТВ 01 – 1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қатъиян риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатариро дар ҷойи кор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор ҳангоми истифодаи таҷҳизот/дастгоҳ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даст ва мизочон/фармоишгарон; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат	1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат. 1.2. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.3. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор. 1.4. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
2. Риоя намудани <i>қоидаҳои техникаи бехатарӣ</i>	2.1. <i>Гузаптани дастурдиҳӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, тақрорӣ, ғайринақшаӣ, мақсаднок) оид ба техникаи бехатарӣ. 2.2. Омода кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ. 2.3. Санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ пеш ва баъди анҷоми кор. 2.4. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда аз руи гурӯҳ ва намудҳо.
3. Риоя намудани <i>қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор</i>	3.1. Гузаптани дастурдиҳии муқаддимаӣ оид ба бехатарӣ аз сӯхтор. 3.2. Истифода намудани <i>воситаҳои оташнишонӣ</i> тибқи дастурамал ва таъйинот. 3.3. Кӯчонидан (тахлия)-и одамон аз қитъаи сӯхтор.
Малақаҳои талабшаванда:	- кор кардан мувофиқи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи кор; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молиданӣ; - шинос шудан бо санадҳои меъёрии техникаи ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - иҷро намудани уҳдадориҳои вазифавӣ; - пайдо намудани маълумот оид ба тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - санҷидани ҳолати коршоямии дастгоҳ/таҷҳизоти барқӣ пеш ва баъди анҷоми кор; - истифода намудани дастурамалҳои истифодабарии дастгоҳ/таҷҳизот; - истифодаи воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот.
Донишҳои талабшаванда	- дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - санадҳои меъёрии техникаи ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат;

	- қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағбанҳои молиданӣ; - тартиботи дохилии ташкилот/корхона оид ба ҳифзи меҳнат; - намудҳои дастурдихӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии барқии ташкилот; - қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо дастгоҳ/таҷҳизоти техникӣ; - қоидаҳои бехатарии сӯхтори ташкилот; - қоидаҳои тахлиии одамон (кӯчонидан) ҳангоми вазъиятҳои фавқулода; - сабабҳои сар задани сӯхтор ва пешгирӣ аз онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - ташаббускор; - бодикқат; - покизақор; - бомасъулият.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/сӯҳбат	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯйи тадқиқот/case study	Мубоҳиса	Презентатсия (рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат											
1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат			√								
1.2. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ғимоявӣ	√										
1.3. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор				√							
1.4. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона				√							
Элементи 2: Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ											
2.1. <i>Ќузаиштани дастурдихӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, такрорӣ, ғайринақшаӣ, мақсаднок) оид ба техникаи бехатарӣ	√		√								
2.2. Омода кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ	√		√								

2.3. Санчидани асбобу таҷҳизоти корӣ пеш ва баъди анҷоми кор	√		√								
2.4. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда аз руи гурӯҳ ва намудҳо	√		√								
Элементи 3: Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор											
3.1. Гузаштани дастурдиҳии муқаддимаӣ оид ба бехатарӣ аз сӯхтор	√			√							
3.2. Истифода намудани воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот	√			√							
3.3. Кӯчонидан (тахлия)-и одамон аз қитъаи сӯхтор	√							√			

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қоидаҳои техникаи бехатарӣ ин:	- системаи чорабиниҳои муташаккилона, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунадаи таъсири омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргар.
Гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ:	- қабл аз иҷозатдиҳии коргар ба иҷрои вазифаи худ сардор ва шахсони масъул оид ба бехатарӣ ухдадоранд бо одам ва корманд дастурдиҳии техникаи бехатариро гузаронанд. Қоидаи мазкур - шартӣ ҳатмӣ муносибатҳои меҳнатӣ дар асоси Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Гузаштани он ҳатто ба роҳбари ширкат ҳатмист. Танҳо баъди шиносӣ бо дастур оид ба техникаи бехатарӣ кормандро метавон ба ҷойи кори худ иҷозат дод.
Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилона, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунадаи ҳолати хатари оташ, барҳамдиҳии он ва таъсиррасонии омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргарон.
Воситаҳои оташнишонӣ:	- воситаи махсуси дар ихтиёрдошта ва инчунин, асбобу сомонбозори (асбобу анҷом) истифодашаванда барои оташнишонӣ (ҳидрант, рӯдаҳои оташнишонӣ, оташнишонак, рег (кум), об, чангаки сухторнишонӣ, мисрон (лом), бел, сатил ва ғайра).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	ТВ 02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои барои фаҳмиш ва истифодаи забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), ибораҳои одӣ дар ҷои корӣ маъмулан истифодашавандаи ҳислати заминавӣ ва пешгӯйшаванда аз мисоли салому алейк, хайру хуш, марбут ба хизматрасонии инфиродии мизочон/фармоишгаронро инъикос мекунад, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - кормандони ҳама сатҳи соҳаи мазкур.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - донишдони ҳарфҳои алифбои русӣ/англисӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС

1. Муошират кардан боадабона бо мизочон/фармоишгарон	1.2. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур. 1.3. Истифода намудани ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзаратпурсӣ, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон. 1.4. Истифода намудани забони имову ишора ё луғат ҳангоми пайдо шудани монсаи забонӣ. 1.5. Истифода намудани захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур.
2. Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ) барои иҷрои корҳои рӯзмара дар ҷои кор	2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират . 2.2. Истифода намудани ҳама гуна усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоҳӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- малакаҳои коммуникативӣ ва байнишахсиятӣ барои таъмини муоширати мусбатона, боадабона бо мизочон/фармоишгарон; - истифодаи калимаҳои калидӣ, ибораҳо, ифодаҳои кӯтоҳ ва рақамҳои барои муошират бо мизочон/фармоишгарон зарур ва мутобиқ ба ҷойи кори мушаххас
Донишҳои талабшаванда:	- одоби салом, муаррифӣ ва посух ба саволҳои мизочон/фармоишгарон, ҳамкорон; - маданияти муоширати касбӣ; - методика ва таҷрибаи муошират бо имову ишора, забони бадан; - ҷанбаҳои равиши одоби муошират; - масоили равандҳои идрок ва фаҳмиши шарикӣ муошират; - мафҳум, мушкilot ва хусусиятҳои муоширати байнифарҳангӣ; - мундариҷаи мафҳумҳои асосии равиш - таҳлили (психодиагностики) шарикӣ муошират.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - хушмуомила; - ташаббускор; - бофарҳанг.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушхидати бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муошират кардан боадабона бо мизочон/фармоишгарон											

1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур				√							
1.2. Истифода намудани ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзаратпурсӣ, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон				√							
1.3. Истифода намудани забони имову ишора ё луғат ҳангоми пайдо шудани монсаи забонӣ				√							
1.4. Истифода намудани захираҳои мувофиқ ва муроҷиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур				√							
Элементи 2: Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ) барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор											
2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират				√							
2.2. Истифода намудани ҳама гуна усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоҳӣ				√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ибораҳои одии маъмулан истифодашаванда	- субҳ ба хайр; - корҳо чӣ тавр? - то боздид; - ба шумо чӣ гуна хизмат расонам ва ғ.
Захираҳои мувофиқ	- дафтарчаи қайд, рӯзнома барои сабти калимаҳои маъмули истифода, барои зиёд кардани захираи калимаҳо; - луғати калимаҳо, ибораҳо; - луғатҳои гуногун (мавзӯӣ, касби алоҳида, бо расмҳо ва ғ.); - китобчаҳо; - аломатҳо бо тавзеҳот; - сайтҳо барои тарҷума.
Муошират	- гӯш додан ба маслиҳат ва эзоҳот; - пешниҳоди иттилооти ҷорӣ мисли: - расонидани кумак дар доираи уҳдадорӣҳои худ; - фаҳмонидан ва пешниҳоди дастурҳои одӣ ва ғ.
Усулҳои дидорӣ (визуалӣ)	- дар нақша нишон додан; - иттилооти заруриро дар ҳуҷҷатҳо, ҳуҷҷатҳои фармоиш ва нақшаҳо қайд кардан;

	- истифодаи калкулятор барои ҳисоби арзиши хароҷоти муайян ва ғ.; - истифодаи забони имову ишора, забони ҷисмонӣ; - нишон додани чизи мушаххас ва ғ.
--	--

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани ҷойи кор	ТГ 7412-01-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ташкили ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва омода намудани асбобу таҷҳизотҳои корӣ дар ҷойи кор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ-01-2/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Ташкил кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ	1.1. Гузоштани асбобу таҷҳизот дар мизи корӣ ва ҷойи нигоҳдорандаҳои асбобу лавозимоти корӣ . 1.2. Таъмин намудани равшанӣ дар ҷойи кор. 1.3. Риоя намудани талаботи беҳдоштӣ ва беҳбудсозии истеҳсоли дар ҷойи кор.
2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ	2.1. Омода намудани мачмӯи калидҳо . 2.2. Омода намудани асбобу олоти корӣ . 2.3. Омода намудани таҷҳизоти ташихискунонда .

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми омода намудани асбобу лавозимоти корӣ; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағғанҳои молиданӣ; - риоя намудани тартиботи дохилии корхона; - риоя намудани қоидаҳои ҳифзи муҳити зист (экология); - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - интиҳоб намудани мачмӯи калидҳо ва асбобу олоти корӣ, санҷидани коршоямӣ онҳо; - истифода намудани таҷҳизоти санҷишӣ бо мултиметри рақамӣ ва сканери ташхисӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - бо тартиб гузоштани асбобу таҷҳизотҳо.
Донишҳои талабшаванда:	- меъёрҳо ва қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои беҳбудсозӣ (санитария) истеҳсоли ва ҳифзи муҳити зист (экология); - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағғанҳои молиданӣ; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизотҳои санҷишии автомобил; - маълумотҳои техникӣ оид ба асбобу таҷҳизоти ташхисии автомобил; - намудҳои асбобу таҷҳизот ва тартиби истифодабарии онҳо; - дастурамали вазифавӣ;

	- тартиби омода кардани ҷойи кор; - дастурамал оид ба расонидани ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиккат; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - тозагор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи равшанди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мушоҳида	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Ташкил кардани ҷойи корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ											
1.1. Гузоштани асбобу таҷҳизот дар мизи корӣ ва ҷойи <i>нигоҳдорандаҳои асбобу лавозимоти корӣ</i>				√							
1.2. Таъмин намудани равшанӣ дар ҷойи кор				√							
1.3. Риоя намудани талаботи беҳдошти ва беҳбудсозии истеҳсоли дар ҷойи кор				√							
Элементи 2: Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ											
2.1. Омода намудани <i>мачмӯи калидҳо</i>				√							
2.2. Омода намудани <i>асбобу олоти корӣ</i>				√							
2.3. Омода намудани <i>таҷҳизоти таишискунонда</i>	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Нигоҳдорандаҳои асбобу лавозимоти корӣ</i> – ин:	- ҷевон барои нигоҳдорӣ масолеҳ ва қисмҳои эҳтиётӣ, мизи кории барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил.
<i>Мачмӯи асбобҳо</i> – ин:	- мачмӯи калидҳо (гаечные, накидные, торцевые, разводной), ҳаргуна мурваттоб (отвёртка)-ҳо, амбурҳо (плоскигубцы, круглигубцы, кусачки) тозакунондаи контактҳо (надфил, шкурка) ва ғайраҳо.
<i>Мачмӯи таҷҳизоти асосӣ, таишисӣ ва санҷишӣ</i> – ин:	- стенди санҷишӣ барои генератор ва корандоз, сканер ва мултиметри таишисии автомобилҳо, заряддиҳандаи батареяи

	аккумуляторӣ, душоҳаи сарборӣ, омметр, нишонсанҷи электронӣ ва барқӣ (индикаторы), кафшеркунак (паяльник), ариометр.
Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузaronидани хизматрасонии техникий ҳаррӯза	TI 7412-02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди санҷиши рағғани муҳаррик, аз назар гузаронидани системаи сардкунӣ, санҷишҳои каскони резинӣ, муайян намудани корношоямӣ системаи бехатарии (чароғҳо) ва ҳолати омадабошии автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми гузаронидани хизматрасонии техникий ҳаррӯзаи авомобилҳои барқӣ/гибрид.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даст ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - TI 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани автомобил барои санҷиш	1.1. Гузоштани автомобил дар таҷҳизоти бардоранда. 1.2. Гузоштани нақитқаҳои муҳофизатӣ ба болои қисми пеши автомобил. 1.3. Кушодани болопӯши муҳаррики (капот) автомобил ва мустаҳкам намудани нигоҳдорандаи он.
2. Санҷидани рағғани муҳаррики автомобил	2.1. Ба ҳаракат даровардани муҳаррик ба муддати 3-5 дақиқа. 2.2. Гирифтани меъёрсанҷи рағған аз дохили муҳаррик ва тоза намудан он. 2.3. Гузоштани меъёрсанҷи рағған дар муҳаррик ва гирифта муайян намудани сатҳи рағған ва ғализнокии он.
3. Санҷидани қисмҳои сардкунандаи муҳаррики автомобил	3.1. Санҷидани ҳолати ҳавоногузарии (герметики) байни қисмҳои системаи сардкунандаи муҳаррик. 3.2. Санҷидани ҳолати кории таҷҳизоти танзими даври гардиш моеъи (термостат) системаи сардкунандаи автомобил. 3.3. Санҷидани ҳолати кории таҷҳизоти обполаи (насоси обӣ) системаи сардкунандаи автомобил. 3.4. Санҷидани ҳолати кории радиатор ва зарфи захиравии нигоҳдорандаи моеъ (резервный бачок). 3.5. Санҷидани моеъи хунуккунандаи системаи сардкунандаи автомобил. 3.6. Санҷидани ҳолати кории сенсори ҳароратии гардиши системаи хунуккунӣ.
4. Санҷидани ҳолати каскони резинии автомобил	4.1. Гузоштани нигоҳдорандаҳои бехатарӣ дар чархҳои автомобил. 4.2. Интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот барои муайянсозии корношоямиҳои каскони резинии автомобил. 4.3. Муайян намудани ҳолати коршоямӣ милдонҳои чархҳои қафо. 4.4. Аз назар гузаронидани сатҳи фишор, дандонаҳо (протектор) ва нуқтаҳои асосии каскони резинӣ. 4.5. Санҷидани чархи автомобил дар таҷҳизоти мувозинатсанҷ (балансировка).

5. Муайян намудани корношоямии чароғҳои автомобил	5.1. Гузаронидани санчиши берунаи қисмҳои равшанидиҳандаи автомобил. 5.2. Муайян кардани ҳолати корношоямии чароғҳои автомобил аз рӯи <i>нишондиҳандаҳо</i>. 5.3. Муайян кардани коношоямии чароғҳои равшанидиҳандаи автомобил бо мултиметр.
---	---

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми гузаронидани санчиш ва хизматрасониҳои техникӣ; - омода намудани асбобу таҷҳизот барои таъмир; - омода намудани асбобу таҷҳизот барои муайянсозии сатҳи равшани муҳаррики автомобил; - омода намудани асбобу таҷҳизот барои санчиши қисмҳои сардкунандаи муҳаррики автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - танзим намудани чароғҳои равшанидиҳандаи автомобил дар стенди санчишӣ; - омода намудани автомобил барои гузаронидани таҳлили чароғҳои автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - муайян намудани меъёри равшани муҳаррик; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ дар ҷойи кор; - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои санчиши автомобил; - интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот барои иҷрои корҳои санчиши ҳавоногузарии байни қисмҳои системаи сардкунандаи автомобил; - санчидани ҳолати кории радиатор ва зарфи захиравии нигоҳдорандаи моеъ; - санчидани ҳолати кории сенсорҳои ҳароратии системаи ҳунуккунӣ; - санчидани каскони резинии автомобил; - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои муайянсозии ҳолати каскони резинии автомобил; - гузаронидани санчиш аз рӯи муқовимати мувозинати ҳаракат ва масофа; - санчидани ҷарҳи автомобил дар таҷҳизоти баробарвазнсанҷ; - гузаронидани санчиш бо истифодаи асбобу таҷҳизоти таъмирӣ; - муайян намудани ҳаҷми корҳои санчишӣ; - истифода намудани дастурҳо оид ба гузаронидани хизматрасонии техникӣ автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид).
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми гузаронидани хизматрасонии техникӣ ҳаррӯза; - қоидаҳои истифодаи асбобу таҷҳизотҳои санчишӣ; - меъёрҳои муайянкунии равшан дар муҳаррики автомобил; - тартиби истифода намудани таҷҳизоти санчиши рақамӣ барои равшани муҳаррик; - меъёр ва фосилаҳои ивази равшани муҳаррик; - тартиби омода намудани автомобил барои гузаронидани хизматрасонии техникӣ ҳаррӯза; - асбобу таҷҳизот барои санчиши автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид);

	- меъёрҳои кори радиатор ва зарфи захиравии нигоҳдорандаи моеъ; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - намудҳои моеъи системаи сардкунандаи автомобил; - тартиби санҷидани ҳолати кори ҳарорати гардиши сенсорҳои системаи хунуккунӣ; - тартиби омодакунии ҷойи қор ҳангоми гузаронидани хизматрасонии техникии ҳаррӯза; - меъёрҳои техникии каскони резинии автомобил; - тартиби истифодабарии асбобу таҷҳизоти санҷишӣ; - маълумотҳои техникии каскони резинии автомобил; - муҳлат ва фосилаҳои ивази каскони резинии автомобил; - намудҳои каскони резинии автомобил; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - ташаббускор; - эҳтиёткор; - тозақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани автомобил барои санҷиш											
1.1. Гузоштани автомобил дар таҷҳизоти бардоранда	√			√							
1.2. Гузоштани нақшаҳои муҳофизатӣ ба болои қисми пеши автомобил	√			√							
1.3. Кушодани болопӯши муҳаррики (капот) автомобил ва мустақам намудани нигоҳдорандаи он	√			√							
Элементи 2: Санҷидани рағбани муҳаррики автомобил											
2.1. Ба ҳаракат даровардани муҳаррик ба муддати 3-5 дақиқа	√			√							

2.2. Гирифтани меъёрсанчи равшан аз дохили муҳаррик ва тоза намудан он	√			√							
2.3. Гузоштани меъёрсанчи равшан дар муҳаррик ва гирифта муайян намудани сатҳи равшан ва <i>гализнокӣ</i> он	√		√								
Элементи 3: Санчидани қисмҳои сардкунандаи муҳаррики автомобил											
3.1. Санчидани ҳолати ҳавоногузарии (герметики) байни қисмҳои системаи сардкунандаи муҳаррик	√			√							
3.2. Санчидани ҳолати кории таҷҳизоти танзими даври гардиш моеъи (термостат) системаи сардкунандаи автомобил	√			√							
3.3. Санчидани ҳолати кории таҷҳизоти обполияи (насоси обӣ) системаи сардкунандаи автомобил	√		√								
3.4. Санчидани ҳолати кории радиатор ва зарфи захиравии нигоҳдорандаи моеъ (резервный бачок)	√		√								
3.5. Санчидани моеъи хунуккунандаи системаи сардкунандаи автомобил	√		√								
3.6. Санчидани ҳолати кории сенсори ҳароратии гардиши системаи хунуккунӣ	√		√								
Элементи 4: Санчидани ҳолати каскони резинии автомобил											
4.1. Гузоштани нигоҳдорандаҳои бехатарӣ дар чархҳои автомобил	√			√							
4.2. Интиҳоб намудани <i>асбобу таҷҳизот</i> барои муайянсозии корношоямиҳои каскони резинии автомобил	√			√							
4.3. Муайян намудани ҳолати коршоямии милдонҳои чархҳои қафо	√		√								
4.4. Аз назар гузаронидани сатҳи фишор, дандонаҳо (протектор) ва нуқтаҳои асосии каскони резинӣ	√		√								

4.5. Санчидани чархи автомобил дар таҷҳизоти мувозинатсанҷ (балансировка)	√		√								
Элементи 5: Муайян намудани корношоямии чароғҳои автомобил											
5.1. Гузаронидани санчиши берунаи қисмҳои равшанидихандаи автомобил	√			√							
5.2. Муайян кардани ҳолати корношоямии чароғҳои автомобил аз рӯи нишондихандаҳо	√			√							
5.3. Муайян кардани коношоямии чароғҳои равшанидихандаи автомобил бо мултиметр	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу таҷҳизот барои гузаронидани хизматрасониҳои техникӣ - инҳо:	- тест барои санчиши ғализнокии равшан; - таҷҳизоти санчиши барои муайянсозии корношоёмиҳои чуқурии протектор ва сифати каскони резинӣ; - маҷмӯи калидҳо ва фишорсанҷ; - калиди махсуси кушодани балонҳо; - таҷҳизоти фишурдакунандаи ҳаво (компрессор); - тестор (мултиметр)-и автомобилӣ; - таҷҳизоти бардорандаи автомобил; - стенди санчиши барои танзими чароғҳои равшанидихандаи автомобил.
Нишондихандаҳо - ин:	- маълумоти техникӣ аз рӯи рамзҳои автомобилҳо дар манбаи маълумотҳои Интернетӣ ҷой дода шудааст.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани корношоямии автомобил	ТІ 7412 -03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди тартиби қабули автомобил, истифодаи дастгоҳи бардоранда (подёмник) ва ҷиҳати муайян намудани сабабҳои корношоями автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми гузаронидани хизматрасонии техникӣ автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-02-2/01 Гузаронидани хизматрасонии техникӣ ҳаррӯза.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Қабул намудани автомобил. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои гузаронидани ташҳис. 1.3. Санчидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник).

	1.4. Гузоштани автомобил дар таҷҳизоти бардоранда ва идора намудани он дар сатҳҳои муайян.
2. Муайян намудани сабабҳои корношоямии қисмҳои автомобил	2.1. Гирифтани маълумот оид ба сабабҳои корношоямии автомобил. 2.2. Васл кардани адаптерҳои компютери ташхискунанда дар автомобил. 2.3. Муайян намудани сабабҳои корношоямии системаҳои автомобил.
3. Санчидан қисмҳои асосии автомобилҳои барқӣ ва гибрид	3.1. Санчидани корношоямии ноқилҳои барқии автомобил. 3.2. Санчидани корношоямиҳои манбаи барқии баландшиддат. 3.3. Санчидани корношоямиҳои системаи идоракунии электроники автомобил.
4. Анҷом додани раванди кор	4.1. Тартиб додани санад оид ба корношоямиҳои ошкоршудаи автомобил. 4.2. Тартиб додани сметаи хароҷот барои таъмир. 4.3. Муайян намудани муҳлати иҷрои таъмири автомобил. 4.4. Мувофиқа намудани корҳои таъмирӣ бо шахси масъул/мизоч.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағғанҳои молиданӣ; - гирифтани маълумот аз мизоч оид ба автомобил; - мувофиқа намудани сарфаи вақт барои гузаронидани ташхис; - ҳисоб намудани ҳаҷми маблағ ва муҳлати таъмир; - санчидани корношоямии бардорандаи автомобил; - ҷойгир намудани автомобил дар таҷҳизоти бардоранда бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ; - гузаронидани хизматрасонии техникии таҷҳизоти бардорандаи автомобил; - шинос шудан бо намудҳои гуногуни таҷҳизоти бардоранда; - санчидан ҳолати техникии автомобил; - интиҳоб намудани таҷҳизот барои ташхиси автомобил; - интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот барои муайян намудани камбудии ҷойдоштаи қисмҳои автомобил; - истифода намудани таҷҳизоти санчишии автомобил; - муайян намудани корношоямиҳо дар агрегатҳои автомобил; - муайян намудани корношоямиҳо дар қисмҳои барқии автомобил; - истифода намудани дастурҳо оид ба истифодабарии автомобилҳои барқӣ ва гибрид.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи таҷҳизоти бардоранда; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағғанҳои молиданӣ; - меъёрҳо ва қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми гузаронидани корҳои таъмирӣ; - сохти ва намудҳои бардорандаи автомобил; - тартиби интиҳоби маводи истифодашаванда вобаста ба намуди корҳои таъмирӣ; - воситаҳои ҳимоявӣ (айнакҳо, дастпушакҳо ва ғайраҳо);

	- меъёрҳо ва қоидаҳои ивази қисмҳо ҳангоми иҷрои корҳои таъмирӣ; - меъёрҳои техникии бардорандаи автомобил; - қоидаҳои истифодабарии таҷҳизотҳои бардорандаи автомобил; - тартиби муайян намудани корношоямиҳо дар қисмҳои барқии автомобил; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - қисмҳои электроникии автомобил ва тартиби санҷидани онҳо; - асбобу таҷҳизотҳои санҷишии автомобилӣ барқӣ; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозақор; - масъулнок; - уҳдабаро; - ташаббусқор.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Қабул намудани автомобил	√			√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои гузаронидани таҳҳис	√			√							
1.3. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник)	√			√							
1.4. Гузоштани автомобил дар таҷҳизоти бардоранда ва идора намудани он дар сатҳҳои муайян	√		√								
Элементи 2: Муайян намудани сабабҳои корношоямии қисмҳои автомобил											
2.1. Гирифтани маълумот оид ба сабабҳои корношоямии автомобил	√			√							

2.2. Васл кардани адаптерҳои компютери ташхискуанда дар автомобил	√			√							
2.3. Муайян намудани сабабҳои корношоямии системаҳои автомобил	√		√								
Элементи 3: Санчидан қисмҳои асосии автомобилҳои барқӣ ва гибрид											
3.1. Санчидани корношоямии ноқилҳои барқии автомобил	√			√							
3.2. Санчидани корношоямиҳои манбаи барқии баландшиддат	√			√							
3.3. Санчидани корношоямиҳои системаи идоракунии электронии автомобил	√		√								
Элементи 4: Анҷом додани раванди кор											
4.1. Тартиб додани санад оид ба корношоямиҳои ошкоршудаи автомобил	√			√							
4.2. Тартиб додани сметаи хароҷот барои таъмир	√			√							
4.3. Муайян намудани муҳлати иҷрои таъмири автомобил	√		√								
4.4. Мувофиқа намудани корҳои таъмирӣ бо шахси масъул/мизоч	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Сабабҳои корношоямии автомобил - инҳо:	- заряди ками батарея, батарея пурра холишуда аз заряд, мушкилоти ба кор андохтани муҳаррики автомобили барқӣ, сӯхтори қисмҳои барқии автомобил, корношоямии радиатори автомобил аз фарсудашавӣ, нодуруст идора намудани автомобил ва ғайраҳо.
Намудҳои гуногуни таҷҳизоти бардоранда - инҳо:	- бардорандаи гидравликӣ; - бардорандаи пневматикӣ; - бардорандаи поядор ва сайёр; - бардорандаи яксутуна; - бардорандаи дусутуна; - бардорандаи сесутуна; - бардорандаи чорсутуна; - бардорандаи плунжерӣ.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани корношоями системаи афрӯзиш (система зажигания)		ТІ 7412-04-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди санчидани корношоямии ғалтаки афрӯзиш, ноқилҳои баландшиддати шамъҳои афрӯзиш ва коммутатор бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
- Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми кор накардани системаи афрӯзиш (система зажигания).		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-02-2/01 Гузаронидани хизматрасонии техникии ҳаррӯза; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Санчидани ғалтаки афрӯзиш	1.1. Гузоштани автомобил дар майдончаи санчишӣ. 1.2. Гузоштани нақиткаи муҳофизатӣ ба болои қисми пеши автомобил. 1.3. Ҷудо кардани пайвандак (клемма) аз батареяи аккумуляторӣ. 1.4. Ҷудо кардани ғалтаки афрӯзиш.	
2. Санчидани корношоямии ғалтаки афрӯзиш	2.1. Санчидани муқовимати печакӣ дуҷуми ғалтаки афрӯзиш бо мултиметри рақамӣ. 2.2. Санчидани муқовимати печакӣ якуми ва пайваст намудани контактҳо ба манбаи ҷараёни доимӣ. 2.3. Муқоиса кардани параметрҳо аз натиҷаи санчиши иҷрокардашуда. 2.4. Пайваст кардани пайвандак (клемма) бо батареяи аккумуляторӣ. 2.5. Гирифтани нақиткаи муҳофизатӣ аз автомобил. 2.6. Санчидани автомобил баъди гузоштани ғалтаки афрӯзиш.	
3. Санчидани ноқилҳои баландшиддати шамъҳои афрӯзиш	3.1. Муайян намудани корношоямии ноқили баландшиддати пайвасткунандаи ғалтаки афрӯзиш. 3.2. Тоza намудани ноқилҳои баландшиддат аз ифлосшавӣ ва намнокшавӣ. 3.3. Муайян намудани меъёри зиёдшавии муқовимати ноқили баландшиддат. 3.4. Муайян намудани ҳолати рӯёпӯшҳои ноқилҳои баландшиддат.	
4. Санчидани корношоямии коммутатор	4.1. Омода намудани таҷҳизот барои ташҳиси коммутатор. 4.2. Ҷудо намудан коммутатор аз баданаи муҳаррик. 4.3. Муайян кардани корношоямии коммутатор бо назорати берунаи қисмҳои он. 4.4. Ташҳис намудани қисмҳои коммутатор бо мултиметри рақамӣ. 4.5. Санчидани контактҳои қисмҳои коммутатор.	
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми гузаронидани корҳои таъмирӣ; - омода намудани ҷойи кор бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ;	

	- чудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои манфӣ аз батареяи аккумуляторӣ; - чудо кардани ноқилҳои баландшиддати шамъи афрӯзиш бо мултиметри рақамӣ; - пайваст намудани ноқили манфии батареяи аккумуляторӣ; - тоза намудани атрофи шамъҳои афрӯзиш бо тапончаи махсус; - санчидани ҳолати корношоямии шамъҳои афрӯзиш навбат ба навбат бо мултиметри рақамӣ; - санчидани автомобил баъди гузоштани ноқилҳои баландшиддати шамъи афрӯзиш; - истифода намудани таҷҳизоти санчишӣ ва мултиметри рақамӣ; - санчидани ноқилҳои барқии баландшиддати автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ; - чудо намудани ғалтаки афрӯзиш аз автомобил; - санчидани муқовимати печакӣ якҷум ва дуҷуми ғалтаки афрӯзиш бо мултиметри рақамӣ; - интиҳоб намудани таҷҳизоти ташхискунандаи коммутатор; - муайян намудани нишонаҳои корношоямии коммутатори автомобил; - санчидани ноқилҳои баландшиддати шамъи афрӯзиш; - муайян намудани корношоямии нақонечникҳои ноқили баландшиддати печакӣ афрӯзиш ва ғалтаки афрӯзиш; - санчидани муқовимати печакӣ дуҷуми ғалтаки афрӯзиш бо мултиметри рақамӣ; - санчидани автомобил баъди гузоштани ноқилҳои баландшиддати шамъи афрӯзиш; - гузоштан асбобу таҷҳизот ва тоза кардани минтақаи корӣ баъд аз анҷоми кор.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳо ва меъёрҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ ҳангоми санчидани ҳолати корношоямии шамъи афрӯзиш, ғалтаки афрӯзиш, коммутатор ва ноқилҳои баландшидат; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағанҳои молиданӣ; - маълумоти техникӣ оид ба шамъҳои афрӯзиши автомобил; - нишонаҳои корношоямиҳо ва тартиби баргараф намудани онҳо; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизоти ташхискунандаи автомобил; - сабабҳои корношоямии ғалтаки афрӯзиш; - нуқсонҳои ғалтаки афрӯзиш ва тартиби санчидани онҳо бо мултиметр; - нишондодҳои мултиметри рақамӣ бо маълумотҳои асосӣ; - маълумоти техникӣ оид ба муайян намудани аломатҳои корношоямии коммутатори автомобил; - нишонаҳои мавҷудбуда оид ба маълум намудани корношоямии ноқилҳои баландшиддати шамъи афрӯзиш; - нишондодҳои мултиметри рақамӣ бо маълумотҳои асосӣ; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - эҳтиёткор; - тозагор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Санҷидани ғалтаки афрӯзиш											
1.1. Гузоштани автомобил дар майдончаи санҷишӣ	√			√							
1.2. Гузоштани нақиткаи муҳофизатӣ ба болои қисми пеши автомобил	√			√							
1.3. Ҷудо кардани пайвандак (клемма) аз батареяи аккумуляторӣ	√			√							
1.4. Ҷудо кардани ғалтаки афрӯзиш	√		√								
Элементи 2: Санҷидани корношоямӣ ғалтаки афрӯзиш											
2.1. Санҷидани муқовимати печакӣ дуҷуми ғалтаки афрӯзиш бо мултиметри рақамӣ	√			√							
2.2. Санҷидани муқовимати печакӣ якуми ва пайвасти намудани контактҳо ба манбаи ҷараёни доимӣ	√			√							
2.3. Муқоиса кардани параметрҳо аз натиҷаи санҷиши иҷрокардашуда	√			√							
2.4. Пайвасти кардани пайвандак (клемма) бо батареяи аккумуляторӣ	√			√							
2.5. Гирифтани нақиткаи муҳофизатӣ аз автомобил	√			√							
2.6. Санҷидани автомобил баъди гузоштани ғалтаки афрӯзиш	√		√								
Элементи 3: Санҷидани ноқилҳои баландшиддати шамъҳои афрӯзиш											

3.1. Муайян намудани корношоямии ноқили баландшиддати пайвасткунандаи ғалтаки афрӯзиш	√			√							
3.2. Тоза намудани ноқилҳои баландшиддат аз ифлосшавӣ ва намнокшавӣ	√			√							
3.3. Муайян намудани меъёри зиёдшавии муқовимати ноқили баландшиддат	√		√								
3.4. Муайян намудани ҳолати рӯёпӯшҳои ноқилҳои баландшиддат	√			√							
Элементи 4: Санчидани корношоямии коммутатор											
4.1. Омода намудани таҷҳизот барои ташҳиси коммутатор	√			√							
4.2. Ҷудо намудан коммутатор аз баданаи муҳаррик	√			√							
4.3. Муайян кардани корношоямии коммутатор бо назорати берунаи қисмҳои он	√		√								
4.4. Ташҳис намудани қисмҳои коммутатор бо мултиметри рақамӣ	√		√								
4.5. Санчидани контактҳои қисмҳои коммутатор	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Санҷиши ноқилҳои баландшиддати шамъҳои афрӯзиш – ин:	- нишондоди муқовимати ноқилҳои баландшиддат на аз 4 кОмм зиёд бошад. Ҳангоми зиёд будан, ноқилҳои баландшиддат иваз карда мешавад.
Сабабҳои корношоямиҳои ғалтаки афрӯзиш – инҳо:	- аз меъёр зиёд шудани ҳарорати ғалтаки афрӯзиш; - корношоямии механикии фарфори (изолятор) ғалтаки афрӯзиш; - ифлосшавӣ ва намнокшавии контактҳои ғалтаки афрӯзиш; - корношоямии шамъи афрӯзиш ва ноқилҳои баландшиддат.
Тапончаи махсус – ин:	- барои бо фишор тоза кардани атрофи шамъҳои афрӯзиш истифода карда мешавад.
Санҷиш намудани муқовимати печакӣ якум – ин:	- нишондод бояд 20-30 кОмм бошад.
Муқовимати печакӣ дуюми ғалтаки афрӯзиш – ин:	- нишондод бояд аз 8,5-11,5 кОмм) бошад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз намудани сенсорҳои корношоями автомобил	ТІ 7412-05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иваз намудани сенсорҳои огоҳкунанда аз корношоямии системаҳои автомобилҳо ба монанди: сенсори (дачик) танзими ҳавогузаронӣ (дросельная заслонка), сенсори зарба (детонатсия), сенсори ҳаво (кислород), сенсори Холи механизми танзимимкунандаи суръати даври гардиши навард, сенсори системаи боздори ABS ва сенсори ҳаракати озоди (холастой ход) наварди газтаксимкунанда, ки дар автомобил ҷойгир карда шудаанд, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми кор накардани сенсорҳои (датчик) автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоями системаи афрӯзиш (система зажигания).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Санчидани сенсор (датчики)-и танзими ҳаво	1.1. Гузаронидани санчиш бо сканер ва ҷиҳати муайян намудани корношоямии сенсори омехтакунандаи ҳаво. 1.2. Тоза кардани пайваستкунандаи нокили занчири барқии сенсори танзими ҳаво аз оксидшавӣ.
2. Иваз кардани сенсор (датчики)-и танзими ҳаво	2.1. Гузаронидани санчиши дар занчири барқии сенсори танзими ҳаво. 2.2. Муайян намудани корношоямии сенсори танзими ҳаво. 2.3. Иваз кардани сенсори танзими ҳаво. 2.4. Санчидани коршоямии сенсори танзими ҳаво.
3. Иваз намудани сенсор (датчики)-и зарба (детонация)	3.1. Гузаронидани санчиши сенсори зарба (детонация). 3.2. Гузаронидани санчиши пай дар пайии қисмҳои занчири барқӣ бо мултиметр. 3.3. Санчидани корношоямии сенсори зарба дар баданаи муҳаррики автомобил. 3.4. Санчидани корношоямии сенсори зарба (детонация) бо асбоби мултиметр. 3.5. Тоза кардани пайвастшавии (штекер) занчирҳои сенсори зарбаи нокилҳои барқӣ аз оксидшавӣ (окисления). 3.6. Иваз кардани сенсори зарба дар муҳаррики автомобил.
4. Иваз намудани сенсор (датчики)-и ҳаво (кислород)	4.1. Санчидани пайвастҳои занчири нокилҳои барқии сенсори ҳаво (кислород) дар муҳаррики автомобил бо асбобҳои нишонсанҷ ва сканери ташхисӣ. 4.2. Санчидани мустаҳкамӣ (герметичность) сенсори ҳаво дар танаи таҷҳизоти истихроҷи газҳои муҳаррики автомобил. 4.3. Тоза кардани пайвасткунандаи нокил дар занчири барқии сенсори ҳаво (кислород) аз оксидшавӣ. 4.4. Иваз намудани сенсори ҳаво (кислород).
5. Иваз намудани сенсор (датчики)-и Хол	5.1. Санчидани пайвастҳои нокилҳои занчири барқии сенсори Хол дар муҳаррики автомобил. 5.2. Санчидани <i>сенсори Хол</i> бо мултиметр ё лампаи санчишӣ. 5.3. Санчидани пайвастҳои нокилҳои занчири барқии сенсори Холи

	механизми газтаксимкунанда дар муҳаррики автомобил. 5.4. Тоza кардани пайвастишавӣ дар ноқилҳои занҷири барқии сенсори механизми газтаксимкунандаи муҳаррики автомобил. 5.5. Иваз намудани сенсори Холи механизми газтаксимкунанда.
6. Иваз намудани сенсор (датчики)-и боздошти ҳолати боронӣ (ABS)	6.1. Санчидани ноқилҳои занҷири барқии сенсори боздошти ҳолати боронӣ (ABS). 6.2. Муайян намудани корношоямии сенсори боздошти ҳолати боронӣ бо мултиметр. 6.3. Иваз намудани сенсори (датчик) корношоями боздошти ҳолати боронӣ. 6.4. Санчидани корношоямии сенсори системаи боздошти ҳолати боронӣ (ABS).

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми санҷиш ва иваз намудани сенсорҳои автомобил; - тайёр намудани асбобу таҷҳизот барои бартараф кардани корношоями сенсор танзими (дросельная заслонка) ҳаво; - истифода намудани асбоби нишонсанҷ (индикатор) барои санчидани шиддати ноқилҳои барқӣ; - истифода намудани мултиметр (тестор) барои санҷиши сенсори танзими ҳаво дар муҳаррики автомобил; - истифода намудани таҷҳизоти кафшери (электропаяльник) барои пайвасти ноқилҳои барқии сенсори танзими ҳаво; - истифода бурдани асбобҳои кори барои санҷиши сенсори зарба; - истифода намудани нишонсанҷи шиддат барои санҷиши сенсори зарбаи муҳаррики автомобил; - истифода намудани мултиметр барои санҷиши сенсори зарба; - тайёр намудани асбобу таҷҳизотҳо барои бартараф кардани корношоями сенсорҳои Холи механизми газтаксимкунанда; - тайёр намудани асбобу таҷҳизотҳо барои бартараф кардани нуқсонҳои сенсори боздошти ҳолати боронӣ (ABS); - истифода намудани нишонсанҷ барои санчидани ноқилҳои барқии сенсори боздошти ҳолати боронӣ; - истифода намудани мултиметр барои санҷиши сенсори боздорӣ ҳолати боронӣ (ABS) дар автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми санҷиш ва ивази сенсорҳои автомобил; - асбобу таҷҳизот барои бартараф кардани корношоямии сенсори танзими ҳавогузаронӣ; - асбоби нишонсанҷ (индикатор) барои санчидани шиддати ноқилҳои барқӣ; - мултиметр (тестор) барои санҷиши сенсори танзими ҳавогузаронӣ дар муҳаррики автомобил; - таҷҳизоти кафшери (электропаяльник) барои пайвасти ноқидҳои барқии сенсори танзими ҳавогузаронӣ ва тартиби истифодабарии он; - тартиби иваз намудани сенсори (датчик) танзими ҳавогузаронӣ, сенсори зарба (детонация), сенсори ҳаво (кислород), Холи механизми газтаксимкунанда, сенсори системаи боздории автоматикӣ (ABS) ва сенсори ҳаракати озоди (холостой ход);

	- тартиби печонидани руйпуш дар ноқилҳои барқӣ; - қоидаҳои истифода намудани мултиметр барои санҷиши сенсори зарба; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизот барои бартараф кардани қорношоямии сенсорҳои Холи механизми газтаксимкунанда; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - тозақор; - масъул; - мушоҳидақор; - эҳтиётқор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳатф ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Санҷидани сенсор (датчики)-и танзими ҳаво											
1.1. Гузаронидани санҷиш бо сканер ва ҷиҳати муайян намудани қорношоямии сенсори омехтақунандаи ҳаво	√			√							
1.2. Тоза кардани пайвастқунандаи ноқили занҷири барқии сенсори танзими ҳаво аз оксидшавӣ	√			√							
Элементи 2: Иваз кардани сенсор (датчики)-и танзими ҳаво											
2.1. Гузаронидани санҷиши дар занҷири барқии сенсори танзими ҳаво	√			√							
2.2. Муайян намудани қорношоямии сенсори танзими ҳаво	√			√							
2.3. Иваз кардани сенсори танзими ҳаво	√			√							
2.4. Санҷидани қоршоямии сенсори танзими ҳаво	√			√							

Элементи 3: Иваз намудани сенсор (датчики)-и зарба (детонация)											
3.1. Гузаронидани санчиши сенсори зарба (детонация)	√			√							
3.2. Гузаронидани санчиши пай дар пайии қисмҳои занҷири барқӣ бо мултиметр	√			√							
3.3. Санчидани корношоямии сенсори зарба дар баданаи муҳаррики автомобил	√		√								
3.4. Санчидани корношоямии сенсори зарба (детонация) бо асбоби мултиметр	√			√							
3.5. Тоза кардани пайвастиҳои (штекер) занҷирҳои сенсори зарбаи ноқилҳои барқӣ аз оксидшавӣ (окисления)	√			√							
3.6. Иваз кардани сенсори зарба дар муҳаррики автомобил	√			√							
Элементи 4: Иваз намудани сенсор (датчики)-и ҳаво (кислород)											
4.1. Санчидани пайвастиҳои занҷири ноқилҳои барқии сенсори ҳаво (кислород) дар муҳаррики автомобил бо асбобҳои нишонсанҷ ва сканери таҳқисӣ	√			√							
4.2. Санчидани мустаҳкамӣ (герметичность) сенсори ҳаво дар танаи таҷҳизоти истихроҷи газҳои муҳаррики автомобил	√			√							
4.3. Тоза кардани пайвастикундаи ноқил дар занҷири барқии сенсори ҳаво (кислород) аз оксидшавӣ	√		√								
4.4. Иваз намудани сенсори ҳаво (кислород)	√		√								
Элементи 5: Иваз намудани сенсор (датчики)-и Хол											
5.1. Санчидани пайвастиҳои ноқилҳои занҷири барқии сенсори Хол дар муҳаррики автомобил	√			√							
5.2. Санчидани <i>сенсори Хол</i> бо мултиметр ё лампаи санчишӣ	√			√							

5.3. Санчидани пайвастиҳои ноқилҳои занҷири барқии сенсори Холи механизми газтақсимкунанда дар муҳаррики автомобил	√		√								
5.4. Тоza кардани пайвастишавӣ дар ноқилҳои занҷири барқии сенсори механизми газтақсимкунандаи муҳаррики автомобил	√		√								
5.5. Иваз намудани сенсори Холи механизми газтақсимкунанда	√			√							
Элементи 6: Иваз намудани сенсор (датчики)-и боздошти ҳолати боронӣ (ABS)											
6.1. Санчидани ноқилҳои занҷири барқии сенсори боздошти ҳолати боронӣ (ABS)	√			√							
6.2. Муайян намудани корношоямии сенсори боздошти ҳолати боронӣ бо мултиметр	√			√							
6.3. Иваз намудани сенсори (датчик) корношоями боздошти ҳолати боронӣ	√		√								
6.4. Санчидани корношоямии сенсори системаи боздошти ҳолати боронӣ (ABS)	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Сенсор (датчики)-и Хол – ин:	- одатан сенсорҳои Хол барои чен кардани суръати гардиши чархҳо ва чоҳҳо истифода мешаванд, масалан барои вақти даргиронидани муҳаррикҳои дарунсӯзӣ, тахометрҳо ва системаҳои тормози зидди қулф (ABS). Онҳо дар муҳаррикҳои DC барои муайян кардани мавқеи магнити доимӣ истифода мешаванд.
Системаи (ABS) – ин:	- Antiblockiersystem, англ. anti-lock braking system) - системаи зиддиблокаторӣ системаи боздошти зидди қулф) системаест, ки ҳангоми боздорӣ аз баста шудани чархҳои мошин пешгирӣ мекунад. Мақсади асосии система нигоҳ доштани устуворӣ ва идорашавандагии автомобил мебошад (масофаи боздорӣ дар баъзе ҳолатҳо метавонад аз системаи ABS дарозтар бошад).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани нуқсонҳои сенсори автомобил	TI 7412-06-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани корношоямии сенсорҳои системаи сардкунӣ (система охлождения), сенсорҳои системаи равшанмоӣ ва сенсорҳои системаи ғизодиҳиро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - Ҳангоми корношоямии сенсорҳои системаи сардкунӣ (система охлождения), системаи равшанмоӣ ва ғизодиҳӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТИ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи қор; - ТИ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТИ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоями системаи афрӯзиш (система зажигания); - ТИ 7412-05-2/01 Иваз намудани сенсорҳои корношоями автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани корношоямии сенсорҳои системаи сардкунӣ (система охлождения)	1.1. Санҷидани сенсори ҳарорати моеъ бо асбоби нишонсанҷи барқӣ (индикатор). 1.2. Санҷидани сенсори моеъ (термодатчик) дар бадани радиатор бо асбоби нишонсанҷи барқӣ/мултиметр. 1.3. Санҷидани занҷири ноқилҳои барқии огоҳкунандаи ҳарорати моеъ дар панели асбобҳои назоратӣ ва ҷенкунанда. 1.4. Санҷидани пайвастиҳои ноқилҳои барқии релеи хунуккунандаи муҳарриқи барқӣ бо асбобҳои нишонсанҷ/мултиметр.
2. Муайян намудани корношоями сенсорҳои системаи равшанмоӣ	2.1. Санҷидани муқовимати сенсор бо мултиметр. 2.2. Муайян кардани ҳарорати сардӣ бо сканер. 2.3. Санҷидани ноқилҳои сенсори системаи равшанмоӣ аз корношоямиҳо дар муҳарриқи автомобил. 2.4. Санҷидани фишори равшан ҳангоми аз меъёр кам будани он ва муайян намудани меъёри зиёди сарфаи равшан. 2.5. Санҷиши сенсори ҷароғаки фишори равшан бо мултиметр/сканери ташҳисӣ. 2.6. Санҷидани ҳолати коршоями ноқилҳои барқӣ ва қисмҳои фишори равшан.
3. Муайян намудани сабабҳои корношоямии сенсорҳои системаи ғизодиҳӣ	3.1. Санҷидани пайвастиҳои занҷири ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи ғизодиҳии автомобил. 3.2. Тоза кардани пайвастиҳои занҷири сенсорҳои системаи ғизодиҳӣ аз оксидшавии ноқилҳои барқӣ. 3.3. Санҷидани сенсори мавқеи сатҳи сӯзишворӣ бо асбобҳои мултиметр/сканери ташҳисӣ. 3.4. Санҷидани сенсори ҷароғаки мавқеи сатҳи сӯзишворӣ ба асбобҳои мултиметр/сканери ташҳисӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - риоя намудани талаботи беҳдошти истеҳсолӣ; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молидани; - тайёр намудани асбобҳои санҷишӣ барои бартараф кардани корношоямии сенсорҳои системаи сардкунӣ (система охлождения); - истифода намудани нишонсанҷ (индикатор) барои санҷидани ноқилҳои барқӣ; - истифода намудани мултиметр барои санҷиши сенсорҳои системаи сардкунӣ; - муайян намудани меъёри зиёдишавӣ ва камшавии ҳарорати моеъ; - истифода намудани кафшер (электропаяльник) барои ноқилҳои
-------------------------	---

	барқии сенсорҳои системаи сардкунӣ; - тайёр намудани асбобҳои лозимӣ барои бартараф кардани корношоямии сенсорҳои системаи равшанмоӣ; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санҷиш; - истифода намудани мултиметр барои санҷиши сенсорҳои системаи равшанмоӣ дар муҳаррики автомобил; - тайёр намудани асбобҳои санҷишӣ барои бартарафкардани корношоямии сенсорҳои системаи ғизодиҳӣ; - муайян намудани сабабҳои корношоямии сенсорҳои системаи сардкунӣ; - муайян намудани сабабҳои корношоямии сенсорҳои системаи равшанмоӣ; - истифода намудани мултиметр барои санҷиши сенсорҳои системаи ғизодиҳӣ дар автомобил; - истифода намудани кафшер (электропаяльник) барои ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи ғизодиҳӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми муайян намудани сабабҳои корношоямии дачикҳои системаи сардкунӣ, равшанмоӣ ва ғизодиҳӣ; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молидани; - талаботи беҳдошти истеҳсолӣ; - маълумоти техникӣ оид ба санҷидани сенсорҳо; - маълумот дар бораи тамғаҳои сенсорҳо; - тартиби бехатар истифода намудани нишонсанҷ (индикатор) дар вақти кор; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - тартиби бехатар истифода намудани мултиметр/сканери таҳқиқӣ дар вақти кор; - тартиби истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар нуктаи таъмир; - маълумот дар бораи сенсорҳои системаи равшанмоӣ дар муҳаррики автомобил; - маълумот оид ба занҷири барқӣ ва тамғаҳои сенсорҳои системаи ғизодиҳии дар автомобил; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - меҳнатдӯст; - эҳтиёткор; - тозагор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани корношоямии сенсорҳои системаи сардкунӣ (система охложения)											
1.1. Санҷидани сенсори ҳарорати моеъ бо асбоби нишонсанҷи барқӣ (индикатор)	√			√							
1.2. Санҷидани сенсори моеъ (термодатчик) дар бадани радиатор бо асбоби нишонсанҷи барқӣ/мултиметр	√			√							
1.3. Санҷидани занҷири ноқилҳои барқии огоҳкунандаи ҳарорати моеъ дар панели асбобҳои назоратӣ ва ченкунанда	√			√							
1.4. Санҷидани пайваستҳои ноқилҳои барқии релеи хунуккунандаи муҳаррики барқӣ бо асбобҳои нишонсанҷ/мултиметр	√			√							
Элементи 2: Муайян намудани корношоями сенсорҳои системаи равшанмоӣ											
2.1. Санҷидани муқовимати сенсор бо мултиметр	√			√							
2.2. Муайян кардани ҳарорати сардӣ бо сканер	√			√							
2.3. Санҷидани ноқилҳои сенсори системаи равшанмоӣ аз корношоямиҳо дар муҳаррики автомобил	√			√							
2.4. Санҷидани <i>фишори равшан ҳангоми аз меъёр кам будани он ва муайян намудани меъёри зиёди сарфаи равшан</i>	√			√							

2.5. Санҷиши сенсори чароғаки фишори равшан бо мултиметр/сканери таҳхисӣ	√			√							
2.6. Санҷидани ҳолати коршоями ноқилҳои барқӣ ва қисмҳои фишори равшан	√			√							
Элементи 3: Муайян намудани сабабҳои корношоямии сенсорҳои системаи ғизодихӣ											
3.1. Санҷидани пайвастиҳои занҷири ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи ғизодихии автомобил	√			√							
3.2. Тоза кардани пайвастиҳои занҷири сенсорҳои системаи ғизодихӣ аз оксидшавии ноқилҳои барқӣ	√			√							
3.3. Санҷидани сенсори мавқеи сатҳи сӯзишворӣ бо асбобҳои мултиметр/сканери таҳхисӣ	√		√								
3.4. Санҷидани сенсори чароғаки мавқеи сатҳи сӯзишворӣ ба асбобҳои мултиметр/сканери таҳхисӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Аз меъёр камбудани фишори равшан чунин сабабҳо шуда метавонанд:	- фарсудашавии ё корношоями насоси равшан, маҳкамшавии полаки (филтр) равшан, корношоями сенсори фишори равшан, соишхурдани клапани редуксионӣ ва аз меъёр кам будани равшан.
Аз меъёр зиёди сарфаи равшан чунин сабабҳо шуда метавонанд:	- корношоями зичкунандаи насоси равшан, суст мустаҳкам намудани полаки равшан, корношоями механизми кривошип-шатунӣ, корношоями механизми газтақсим-кунанда, маҳкамшавии системаи ҳавокаши зерзарф (картер).
Аз меъёр зиёд шудани ҳарорати моеъ чунин сабабҳо шуда метавонанд:	- аз меъёр кам будани моеъи сардкунӣ, сустшавӣ қисми гардиши насосӣ об, вайроншавӣ ҳолати герметикӣ насосӣ об, корношоями термостат, маҳкамшавӣ найчаҳо миёнаи зарфи ногоҳдои сардкунии моеъ (радиатор).
Аз меъёр паст шудани ҳарорати моеъ чунин сабабҳо шуда метавонанд:	- корношоями танзимкунандаи ҳарорат (термостат), корношоямии қисмҳои шамолдиҳанда (винтилиятар), корношоямии нишондиҳандаи ҳарорат ва корношоями сенсори ҳарорат.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани корношоямии асбобҳои назорати дохили салони автомобил	ТІ 7412-07-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои панели асбобҳо ва таҳхиси корношоямии асбобҳои назорати дохили салони автомобилро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани корношоямии асбобҳои назорати дохили салони автомобил.	

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТИ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи қор; - ТИ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТИ 7412-05-2/01 Иваз намудани сенсорҳои корношоямии автомобил; - ТИ 7412-06-2/01 Муайян намудани нуқсонҳои сенсори автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои панели асбобҳо	1.1. Муайян намудани носозии асбобҳои назорати дохили салони автомобил аз рӯи ранги нишонаҳо. 1.2. Гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои иттилоотӣ. 1.3. Гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои огоҳкунанда.
2. Ташҳис кардани асбобҳои назорати дохили салони автомобил	2.1. Ташҳис кардани қисмҳо бо сканери ҳарорати моеъи сардкунанда. 2.2. Ташҳис кардани қисмҳо бо сканери нишондиҳандаи фишори рағған. 2.3. Ташҳис кардани қисмҳо бо сканери нишондоди сатҳи сӯзишворӣ дар зарф. 2.4. Гузаронидани санҷиши ҳолати зарядгирии амперметр.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - гирифтани маълумот аз шабакаҳои Интернетӣ оид ба нишонаҳои панели асбобҳо ҳангоми корношоямии онҳо; - муайян намудани нишонаҳои иттилоотӣ; - муайян намудани нишонаҳои огоҳкунанда; - муайян намудани нишонаҳои огоҳкунандаи корношоямиҳо; - истифода намудани таҷҳизоти санҷишӣ барои ташҳиси автомобил; - ташҳис намудани ҳисобкунаки ҳарорати моеъи хунуккунӣ; - муайян намудани аломатҳои корношоямии сенсорҳои (датчик) автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - маълумоти техникий қисмҳои электронии автомобил; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизотҳои санҷишии автомобил; - шарҳи нишонаҳо дар панели асбобҳо; - тартиби ташҳиси ҳисобкунаки ҳарорати моеъи хунуккунӣ; - аломатҳои сенсорҳои (датчик) автомобил; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - тартиби ташҳиси нишондиҳандаи фишори рағған; - тартиби ташҳиси нишондиҳандаи сатҳи сӯзишворӣ дар зарф; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳо.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - ташаббусқор; - меҳнатдӯст; - бомасъулият; - эҳтиётқор; - тозақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои панели асбобҳо											
1.1. Муайян намудани носозиҳои асбобҳои назорати дохили салони автомобил аз рӯи ранги нишонаҳо	√			√							
1.2. Гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои иттилоотӣ	√			√							
1.3. Гузаронидани санҷиш аз рӯи нишонаҳои огоҳкунанда	√			√							
Элементи 2: Таҳҳис кардани асбобҳои назорати дохили салони автомобил											
2.1. Таҳҳис кардани қисмҳо бо сканери ҳарорати моеъи сардкунанда	√			√							
2.2. Таҳҳис кардани қисмҳо бо сканери нишондиҳандаи фишори равшан	√			√							
2.3. Таҳҳис кардани қисмҳо бо сканери нишондоди сатҳи сӯзишворӣ дар зарф	√			√							
2.4. Гузаронидани санҷиши ҳолати зарядгирии амперметр	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Шарҳи нишонаҳо дар панели асбобҳо - ин:	- нишонаҳо (пиктограмма) ва лампаҳои огоҳкунанда дар панели асбобҳо, ки он аз корношоямии автомобил ба ронанда маълумот медиҳад ва бо рангҳои ҷилодиҳандаи манъ ё хатарнокӣ огоҳ месозад.
--	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани ҳолати кории релеҳои барқӣ	TI 7412-08-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ барои гузаронидани корҳои таъмирӣ ва санҷидани релеи барқии автомобилро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани ҳолати кории релеҳои барқӣ.	

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТИ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТИ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТИ 7412-05-2/01 Иваз намудани сенсорҳои корношоямии автомобил; - ТИ 7412-06-2/01 Муайян намудани нуқсонҳои сенсори автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои санҷидани релеи барқии автомобил. 1.3. Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизот.
2. Санҷидани релеи барқии автомобил	2.1. Истифода намудани таҷҳизоти бехатарӣ пеш аз таъмири автомобил. 2.2. Чудо кардани клеммаи манфӣ аз манбаи ҷараён. 2.3. Кушодани сарпуши блоки муҳофизаткунандаҳо. 2.4. Гирифтани реле аз ҷои гузошташуда. 2.5. Санҷидани реле бо мултиметри рақамӣ. 2.6. Санҷидани муқовимати печакӣ реле бо мултиметри рақамӣ (муқоисаи санҷиш бо маълумоти асосӣ). 2.7. Пайваст кардани реле ба манбаи ҷараён. 2.8. Муайян кардани садо аз васли контактҳои реле.
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботи техникаи бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат; - риоя намудани тартиботи омода намудани автомобил; - риоя намудани гигиенаи шахсӣ ҳангоми кор; - муайян намудани муқовимат печакӣ реле аз коршоямии бо мултиметр; - гузоштани релеи нав ва сарпуши блоки муҳофизаткунандаҳо; - пайваст намудани клеммаи манфӣ ба манбаи ҷараён; - иҷро намудани корҳо бо назардошти талаботи бехатарӣ; - риоя намудани тартиби васли таҷҳизоти ташхискунанда; - муқоиса кардани санҷиш бо маълумоти асосии реле; - тоза кардани минтақаи корӣ баъд аз анҷоми кор.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - меъёрҳои техникии оморасозии автомобил; - қоидаҳои истифодаи асбобу таҷҳизотҳои санҷишӣ; - қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - тартиби муайян намудани муқовимати печакӣ реле; - талаботи бехатарии ҷои кор ҳангоми таъмири автомобил; - тартиби васли таҷҳизотҳои санҷиш; - маълумот дар бораи намудҳои реле; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - ташаббускор; - эҳтиёткор; - тозакор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мушоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ғимоявӣ	√			√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои санҷидани релеи барқии автомобил	√			√							
1.3. Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизот	√			√							
Элементи 2: Санҷидани релеи барқии автомобил											
2.1. Истифода намудани таҷҳизоти беҳатарӣ пеш аз таъмири автомобил	√			√							
2.2. Ҷудо кардани клеммаи манфӣ аз манбаи ҷараён	√			√							
2.3. Кушодани сарпӯши блоки муҳофизаткунандаҳо	√			√							
2.4. Гирифтани реле аз ҷои гузошташуда	√			√							
2.5. Санҷидани реле бо мултиметри рақамӣ		√		√							
2.6. Санҷидани муқовимати печакҳои реле бо мултиметри рақамӣ (муқоисаи санҷиш бо маълумотҳои асосӣ)		√		√							
2.7. Пайваст кардани реле ба манбаи ҷараён		√		√							
2.8. Муайян кардани садо аз васли контактҳои реле		√		√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу таҷҳизот барои оморасозии автомобил ба таъмир – инҳо:	- маҷмӯи калидҳо; - таҷҳизоти санҷишии барои омода намудани автомобил; - контролка; - мултиметр, сканери ташхисӣ ва ғайра.
---	---

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) коргари сину соли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимаӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи корӣ гузаштааст, роҳ дода мешавад.

Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид), ки ба корҳои таъмиргарӣ ва хизматрасонии техникаи автомобилҳои барқӣ машғул аст, бояд аз омӯзиш, санҷиши дониш гузарад, меъёр ва қоидаҳои корҳои таъмиргарию риоя намояд.

Ҳангоми кор баъзе омилҳо таъсири мусбӣ расонида метавонанд:
қисмҳои ҳаракаткунанда ва гардишбанди автомобил;
ҷойгиршавии минтақаи корӣ дар гармӣ ва хунукӣ (масалан кор дар майдончаи ҷойи холии кушода, дар ҷох ва ғайра);
ҷараёни барқ, ки дар ҳолати расиши кӯтоҳ метавонад ба бадани одам таъсир расонад;
шароити ғайриқаноатбахши иқлим, мавҷудияти бодғар.

барқчии автомобил бояд донанд, ки ҳар як автомобил дар давоми истифодабарӣ бояд аз қайди ҳадамоти назорати техникӣ гузарад, ҳамчунин ташҳиси техникӣ бояд дар ҳолатҳои зайл гузаронида шавад:
баъди хизматрасонии техникӣ ва қайди он дар ҳадамоти назорати техникӣ;
даврӣ, баъди ҳар 12 моҳ;
баъди таъмиру таҷдиди механизмҳои автомобил.

Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд донанд, ки ташҳиси техникаи автомобил аз ҷониби назоратчии мақомоти маҳаллии назорати техникӣ бо иштироки ронанда ва шахсоне, ки барои дар ҳолати дурустӣ ва бехатар амал кардани он масъул мебошанд, гузаронида шавад.

Барои пешгирии имконоти рӯҳ додани сӯхтор дар нуқтаҳои хизматрасонӣ барқчӣ бояд ҳудаш талаботи бехатарӣ аз сӯхторро риоя кунад ва нагузорад, ки дигарон ин талаботро вайрон кунанд аз ҷумла, кашидани тамоку дар автомобил манъ аст.

Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) вазифадор аст, ки интизоми меҳнат, интизоми истеҳсоли ва қоидаҳои тартиботи меҳнати дохиларо риоя кунад.

Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд речаи корӣ ва вақти истироҳати муқарраргардидаро риоя намояд.

Техникаи бехатарӣ

Дастурдихиро оид ба техникаи бехатарӣ ба чанд намуд чудо мекунанд. Таснифоти дастурдихӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, аз ҷумла дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ маҳсуб меёбад. Дастурдихӣ аз рӯи мақсад, тавсифот,

муҳлат, шахси мансабдор, инчунин, аз ваколатдоре, ки онро мегузаронад, ба намудҳо чудо мешавад. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолот, мутахассиси дорои тахассуси муайян ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимавино оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассиси дипломдор, шахсе, ки барои иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимаӣ метавонанд кормандоне, ки барои бехатарии тиббӣ ва бехатарӣ аз сӯхтор масъуланд, ҷалб карда шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимаӣ оид ба техникаи бехатарӣ бо ҳамаи кормандони ба кор шурӯъ карда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот, гузаронида мешавад. Он барои хонандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин барои кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта ва коргарони муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои ғимоявии аҳлона (коллективона) ва инфиродии дар корхона мавҷудбуда, инчунин тартиб додани пайдарҳамии онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида хангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар ҳуҷраи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникии омӯзиш ва воситаҳои аёнӣ дар назар дошта мешаванд.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар ҳуҷраи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки уҳдадоранд, ки онро бояд гузаранд:

кормандони нав, аз ҷумла, мутахассисони Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)и киро;

кормандони дар ду ё якҷанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;

кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта;

хонандагон, ки дар таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ қарор доранд;

дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрорӣ на кам аз як маротиба дар ним сол гузаронида мешавад. Санаи гузаронидан дар дафтари дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад

Ин чорабиниҳо дар доираи системаи ТИҚТО аҳамияти махсус доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс алгоритми амалҳои хонандагонро такрор мекунад, саволҳои дар мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаро медиҳад. Ин имкон медиҳад, ки ҳавфи ба вуҷуд омадани ҳодисаҳои нохуш дар машғулиятҳои амалӣ паст гардад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуши аз ҷониби таълимгирандагон вайрон кардани тавсияҳои додашуда, эмин медорад.

Талабҳои бехатарии меҳнат пеш аз оғози кор

Воситаҳои муҳофизати шахси барои кор омода созад, қобилияти корношоямӣ ва мавҷуд набудани осеби берунаро тафтиш кунад.

Боварӣ ҳосил кунад, ки ноқилҳои заминваслӣ бо қисми берунаи (корпус) таҷҳизоти барқӣ мавҷуд ва корношоям аст.

Калиди афрӯзиши занчири барқ ё барқро, ки бояд хомӯш кардашуда ё дар ҳолати таъмир бошад, чудо кунад ва дар дастгоҳи чудокардашуда бо лавҳаи огоҳкунанда овезон кунад.

Ҳамаи мушкilot ва корношоямиҳои ошкоршуда бояд дар журнали баст сабт карда шаванд ва ба сардори бевосита хабар дода шавад.

Маводи сӯзишворӣ ва рағғанҳои молиданиро дар ҷойҳои махсус ва дур аз таҷҳизоти барқӣ нигоҳ дошта, қоидаҳои зидди сӯхторро риоя намояд.

Талаботи бехатарии меҳнат ҳангоми кор

Ҳангоми кор бояд танҳо нокилҳои рӯйпӯшдошта, хушк ва тоза истифода карда шаванд, ки муҳлати истифодабарии онҳо нагузашта бошад. Назарсанҷҳои шиддатӣ бояд, танҳо дар корхонаҳои истеҳсоли истеҳсол карда шуда бошанд.

Дар таҷҳизоти барқӣ дар ҳавои кушод, ҳангоми боридаи борон корхое, ки истифодаи воситаи рӯйпӯшдоштаи муҳофизатиро талаб мекунанд, манъ аст.

Истифодаи лампаҳои назоратӣ дар шабакаи 220 қобили қабул нест. Пеш аз истифода бурдани индикаторҳои шиддат қобилияти корношоямии онҳо бояд тавассути пайваستшавӣ ба қисмҳои қувваи барқ тафтиш карда шавад, ки онҳо маълуманд.

Тафтиши набудани шиддат ва санҷидани қобилияти корношоямии дастгоҳ ҳангоми пӯшидани дастпӯшакҳои диэлектрикӣ анҷом дода мешавад.

Дар мавридҳои зарурӣ ҷароғҳои сайёрӣ 12 ва 42 В, ки аз трансформаторҳои пасткунанда таъмин карда мешаванд, истифода бурдан лозим аст. Аз автотрансформаторҳо ба ҷароғҳои сайёрӣ 12 ва 42 В қувва додан манъ аст.

Талаботи бехатарии меҳнат дар вазъияти ғавқулдда

Дар сурати ба амал омадани сӯхтор ғавран корро бас кунад, таҷҳизоти барқиро хомӯш намуда, ба шӯбаи сӯхторҳомушкунӣ занг занад, ба роҳбари бевосита ва маъмурияти ташкилот хабар дода, барои аз бино баровардани маводҳо ҷораандешӣ намояд. Дар вақти хомӯш кардани сӯхтор аз воситаҳои ибтидоии сӯхторҳомушкунӣ истифода бурда, дар тахлияи одамон иштирок кардан лозим аст.

Ҳангоми оташ гирифтани таҷҳизоти барқӣ танҳо аз дуоксиди карбон ё асбобҳои хокаи сӯхторҳомушкунӣ истифода намояд.

Дар сурати осеб دیدан корманд вазифадор аст корро бас кунад, ба сардори бевоситаи худ хабар диҳад ва ёрии таъҷилии тиббиро даъват кунад ё ба муассисаи тиббӣ муроҷиат намояд.

Талаботи бехатарии меҳнат баъд аз анҷоми кор

Баъди ба охир расидани кор корманд бояд:

- дар бораи камбудихое, ки дар рафти кор ошкор шудаанд, ба роҳбари бевоситаи худ хабар диҳад;
- таҷҳизоти барқиро аз барқ чудо намояд;
- асбобу таҷҳизоти кориро дар ҷои муайян гузорад ва минтақаи кориро тоза намояд;

– маводи сӯзишворӣ ва равғанҳои молиданиро дар ҷойҳои махсус бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор гузорад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба таҳассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботи худро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсоли пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ мегузаронад ва дар дафтар оид ба гузаронидани он кайд мекунад. Ба ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсоли гузаронида мешаванд. Ба шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, барои баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро омӯзанд ва салоҳиятҳои сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқ ба талаботи муассисаи таълимӣ;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро доро будан;
- на кам аз 3 соли таҷрибаи кории барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)-ро доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- сатҳи таҳассусии омӯзгор бояд аз сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарсдиҳӣ дар муассисаи таълимии ТИКТО паст набошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Миқдор	Таҷҳизот	Миқдор	Мавод/дигар лавозимот	Миқдор
Калидҳо (печмуҳрагӣ, бозшаванда)	5 даста	Телферҳо	1 адад	Сӯхторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Автомобили таълимӣ	1 адад	Дорукуттӣ	1 маҷмӯъ
Маҷмӯи калидҳо	5 даста	Таҷҳизоти	1 адад	Таноби кашанда	∞

(автомобильное)		борбардорй			
Амбурхо (плоскогупцы, круглогубцы, кусачки)	5 даста	Компютери ташхискунанда (сканери таххиси)	1 даста	Сӯхон	∞
Клеши ҳаргуна	5 даста	Зарядфизо (зарядное устройство)	1 даста	Аломатҳои огоҳикунанда	∞
Калиди нақидной	5 даста	Аккумулятор	1 даста	Аломатҳои бозист	∞
Шипси махсус барои гирифтани ноқилҳои баландшиддат	5 даста	Генератор		Лампаи лаҳимқорӣ	∞
Калиди махсуси шамъи афрузиш	5 даста	Тестор (автомобильное)	1 даста	Маводи зидди сӯхтор	∞
Калиди динамометри	5 даста	Нишондихандаи барқӣ (индикатор)	1 даста	Ноқилҳои барқӣ ҳаргуна: 0,35мм то 14мм. (7 ранга)	∞
Калидҳо	5 даста	Лаҳимқаш (паяльник)	1 даста	Моеҳои техникӣ: (боздошт, шишатозақунақ, тосол, антифриз)	∞
Зарфи махсус ва кислотаи сулфат	∞	Ареометри санҷиши зичии электролит	1 даста	Равғанҳои молидани (автол, гиподид, солидол)	∞
Ченақҳо (щуп)	5 даста	Душоҳои сарборӣ (нагрузочная вилка)	1 даста	Ноқили пайвастанданда (прикуриватель)	∞
Бардоранда (домкрат)	5 даста	Сканери (автомобилӣ)	1 даста	Халтаи равғанҳои пластикӣ барои сенсори оксигенӣ	∞
Лампаи равшанидихӣ	5 даста	Пуркунандаи барқ барои мошинҳои барқӣ (порт заряд)	1 даста		
Болға, путк	5 даста	Омметр	1 даста		
Монтировка	5 даста	Тозакунандаи терминалҳо (контактҳо)	1 даста		
Қабатақҳо (Прокладкаҳо)	5 адад	Калиди махсус барои кушодани сенсор оксигени (кислород)	1 даста		
Баллон (шинаи эхтиётӣ)	5 адад				
Шприс барои равғанмолий	5 адад				
Лампаи сайёри равшанидиханда (переноска)	5 адад				

Зарфҳои пластмасӣ, керамикӣ ва ғайра	5 адад				
Накиткаи муҳофизати	2 даста				
Тапончаи фишор	2 адад				
Регпарто (пескоструйная) барои тоза намудани шамъи афрӯзиш	5 адад				
Гирандаи шкив (съёмник)	5 адад				
Обгармкунак	5 адад				
Зарфи об	5 адад				
Дастпушакҳо	25 адад				
Айнаки муҳофизатӣ	25 адад				
Лавҳаи тасвирии блоки силиндр	1 адад				
Мавод	Микдор	Маводи таълимӣ	Микдор	Лавозимоти дафтардорӣ	Микдор
Солярка	∞	Лавҳаи тасвирии идоракунии комфорт	1 адад	Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
Бензин	∞	Барномаи (Автодата)	1 адад	Барномаи таълимии модуль	5 адад
Антикор (барои зангзанӣ)	∞	Лавҳаи тасвирии системаи сӯзишворӣ	1 адад	Дастур	∞
Латаи махсус 20x20	∞	Лавҳаи тасвирии идоракунии комфорт	1 адад	Китобҳо	25 адад
Литол	∞	Барномаи (Автодата)	1 адад	Видео (CD)	∞
Веретёнка	∞	Лавҳаи тасвирии системаи сӯзишворӣ	1 адад	Флипчарт	1 адад
Солярка	∞	Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти занчири барқӣ	1 адад	Маркер	1 баст
		Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти ченкунандаи назоратӣ	1 адад	Флипчарт	4 адад
		Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти иловагӣ	1 адад	Қалам	25 адад
		Таҷҳизот барои гирифтани халка (кольцо)	1 адад	Блокнот	25 адад
		Лавҳаи тасвирии системаи ҷароғҳои равшандиҳанда	1 адад		

		Лавҳаи тасвирии системаи огохкунанда	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали огохкунандаи овозӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали охангӣ (тональнӣ)	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали рупорӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали огохкунандаи пневматикӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи комфорт	1 адад		
		Тахта	1 адад		
		Компютерҳо	25 адад		
		Экран	1 адад		
		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад		

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Нақлиёт**

Касб: **Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил
(автомобилҳои барқӣ ва гибрид)**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **ТІ 7412**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **9**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **3**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)» сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯии воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ)	
ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
ТИ 7412-09-3/01	Баргараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобил
ТИ 7412-10-3/01	Гузaronидани хизматрасонии техникаи батареяи аккумулятори баландшиддат
ТИ 7412-11-3/01	Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ
ТИ 7412-12-3/01	Муайян намудани ҳолати корношоямии корандоз (стартёр)
ТИ 7412-13-3/01	Муайян намудани ҳолати коршоямии генератори барқӣ
ТИ 7412-14-3/01	Санҷидани ҳолати корношоямии қатъкунак/ тақсимкунаки барқӣ
ТИ 7412-15-3/01	Муайян намудани корношоямии васлақ-гузариш (переключатель)

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бокортаъминкунии	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳои байни ҳамкорон ва мизоҷон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- ғуш кардан ва шунидан; - бо забони модарӣ ва дигар забонҳо сухан рондан ва навиштан; - мубодилаи иттилоот кардан; - риоя кардани одоб дар муносибат бо ҳамкорон/мизоҷон; - бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна муошират кардан.
Кор дар даст, ки ба муносибатҳои кори самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	- муайян кардани нақши худ дар ҳайати даста; - муайян кардани тарафҳои қавии аъзоёни даста; - дар даста дар ҳолатҳои гуногун кор кардан, мисол дар ҳалли масъалаҳои бухронӣ; - суботкор (настойчивый) будан.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	- зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва ҳал кардани мушкилот; - қарорҳои эҷодкорона ва инноватсионӣ таҳия кардан; - истифодаи як қатор стратегия барои ҳалли мушкилот; - ғавран ва самаранок ҳал намудани мушкилоти мизоҷон.
Ташаббус ва уҳдабарой, ки барои ба дастоварии натиҷаҳои инноватсионӣ	- эҷодкорӣ ва идроки эҷодӣ; - зоҳир намудани ташаббускорӣ ва уҳдабарой; - омода будан ба инноватсия;

мусоидат менамояд	- дастгирӣ кардани қарорҳои инноватсионӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияти, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	- гузоштани мақсадҳои мушаххас ва натиҷаҳои лоиҳа/кор; - таҳияи нақша/барномаҳои стратегӣ, дарозмуддат ва ҷорӣ; - банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо; - идоракунии вақт ва афзалиятҳо; - ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; - пешбурди баҳисобгирӣ.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	- мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварии қатъӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - масъулиятнокӣ; - устувории ахлоқӣ; - риояи этика ва эстетика.
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатиҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	- эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; - омода будан ба сарфи вақт ва сайёро кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; - хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва берун аз он; - самимӣ барои ғояҳо ва усулҳои нав; - идоракунии худомӯзӣ; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор); - иштирок дар равандҳои ташаккулёбии пайваста.
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	- доштани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - доштани донишҳо оид ба ҳифзи меҳнат, санитарияи истеҳсолӣ ва беҳдошт барои истифодабарии технологияҳо; - доштани тавоноии ҷисмонии мувофиқ; - риояи техникаи беҳатарӣ; - интиҳоб ва истифодабарии воситаҳои ҷимоявӣ барои беҳатарии шахсӣ ва коллектив дар ҷойи корӣ; - қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи беҳатарӣ ва ҷорабиниҳои зиддисўхтор ҳангоми кор бо дастгоҳҳои барқӣ; - қоидаҳои ҷудокунӣ ва коркарди пасмондаҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ		ТС 06–3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҳал ва батанзимории муноқишахоро, ки метавонад дар ҳолатҳои рӯзмарраи корӣ рух диҳад, тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03–1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС	
1. Муайянсозии ҳолатҳои муноқишавӣ	1.1. Муайянкунии эҳтимоли ҳолатҳои рухдиҳии муноқиша ва андешидани чораҳои пешгирии он. 1.2. Муайянкунии ҳолатҳо, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии мизочон, ҳамкорон ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ таҳдид кунад.	
2. Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ	2.1. Масъулияти ҳалли муноқишаро дар доираи ваколатҳои хеш ба уҳда гирифтани. 2.2. Эҳтиёткорона идора кардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо чиҳати бартараф кардани онҳо. 2.3. Истифодаи малақаҳои самараноки иртибот барои батанзимории муноқиша. 2.4. Пешниҳоди вариантҳои эҳтимолии ҳалли муноқиша. 2.5. Истифодаи усулҳои маъкули батанзимории муноқишаҳо барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст.	
3. Арзёбии ҳолатҳои муноқишавӣ	3.1. Тартибдиҳии ҳуҷҷат оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор. 3.2. Муайянкунии сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо ва пешниҳоди дастур барои беҳтар кардани вазъият дар ҷойи корӣ.	

Малақаҳои талабшаванда:	- муайянкунии тафсилот ва сабабҳои муноқиша бо роҳи мушоҳида, пурсучӯ ва фаъолони гӯш додан; - пайдо намудани ҳалли мушкилиҳои ошкоршуда; - ҳал намудани масъалаҳое, ки сабаби муноқиша мегарданд; - додани тавсияҳо чиҳати бартараф кардани муноқишаҳо; - истифода намудани малақаҳои муносиби муошират; - амал кардан тибқи тартиби баррасии шикоятҳо; - шинос шудан бо ҳуҷҷатҳо ва дастурҳо оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор.
Донишҳои талабшаванда:	- назарияи муноқиша: намуд ва нишонаҳои муноқиша, сабабҳои рухдиҳии онҳо ва ғ.; - равандҳои гурӯҳӣ ва нақшҳое, ки одамон дар муноқиша мебозанд; - сохти ташкилӣ, маданият ва принципҳои рафтор дар ҷойи корӣ; - усулҳои маъкули батанзимории муноқишаҳо; - талаботи меъёрӣ, истеҳсолӣ ва қонунгузории мувофиқ, марбут ба ҳалли баҳсу мунозира;

	- қоидаҳо ва тартиби батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор; - қоидаҳои одоби муоширати касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - бовичдон; - адолатхоҳ; - мутмаин.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатф ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайянкунии ҳолати муноқишавӣ											
1.1. Муайянкунии эҳтимоли ҳолати рухдихии муноқиша ва андешидани чораҳои пешгирии он									√		
1.2. Муайянкунии ҳолат, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии муштариён ва ҳамкорон таҳдид кунад ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ									√		
Элементи 2: Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ											
2.1. Масъулияти ҳалли муноқишаро дар доираи салоҳияти хеш ба уҳда гирифттан									√		
2.2 Эҳтиёткорона идора кардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо чихати бартараф кардани онҳо									√		
2.3. Истифодаи малакаҳои таъсирбахши иртибот барои ба танзимории муноқиша									√		

2.4. Дар назар доштани эҳтимоли вариантҳои ҳалли муноқиша									√		
2.5. Истифодаи усулҳои маъкули батанзимории муноқишаҳо барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст									√		
Элементи 3: Арзёбии ҳолатҳои муноқишавӣ											
3.1. Тартибдиҳии ҳуҷҷати батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор									√		
3.2. Муайянсозии сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо ва пешниҳоди тавсия барои беҳтар кардани вазъият дар ҷойи кор									√		

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ба “ <i>ҳолатҳои руҳдихии муноқиша</i> ” марбут аст:	- шикояти мизочон/фармоишгарон; - беэҳтиромӣ нисбат ба ҳамкорон/ мизочон; - мушкилот ё сифати пасти маҳсулот; - андармонӣ ё иштибоҳ дар таъмини мол; - нофаҳмӣ ё монеаҳои иртиботӣ.
<i>Ҳолатҳое, ки дар он метавонад ба бехатарии шахсии мизоч ва ҳамкорон таҳдид намояд:</i>	- шарикони таҳти таъсири маводи наъшаовар ва машрубот; - ашхоси изҳоркунандаи зуроварӣ ё таҳдиди хатар; - ашхоси мусаллаҳ ё беяроқ; - ҳолате, ки одам дигар шахсро меранҷонад; - шариконе, ки риояи оромиро инкор мекунанд.
Ба <i>малақаҳои самараноки иртибот</i> марбут аст:	- бодикқат гӯшдихӣ; - методикаи пурсупоси боназоқат; - савол додан, аниқ кардани нофаҳмиҳо барои қабули иттилоот ва дарки фаҳмиши мувофиқ; - дигар хел баён ё такрор кардани саволҳо, хоҳиш ва аризаҳо барои мутмаин шудан, дуруст фаҳмидан; - боваринокӣ; - иртиботи ғайришифоҳӣ; - қобилияти возеҳ гуфтан барои фаҳмида шудан.
Ба <i>усули батанзимории муноқишаҳо</i> марбут аст:	- ҳалли мушкилот; - бурдани музокирот; - истифодаи малақаҳои муносиби муошират.
<i>Сабабҳои эҳтимолии бавучудодии муноқишаҳо</i>	- муоширати дурушт; - набудани иттилоот; - нофаҳмиҳои фарҳангӣ; - набудани ҳамдардӣ; - мушкилот ва вазнинӣ дар ҷойи корӣ.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Такмил додани таҳассуси касбӣ	ТС 07–3/01
Воҳиди салоҳиятҳои мазкур натиҷаи малакаҳо, дониш ва муносибатҳои заруриро ҷиҳати рушди тафаккури таҳлилий ва эҷодӣ, тақмили таҳассуси касбӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - зарурияти тақмили ихтисоси касбӣ барои азхудкунии технологияҳои инноватсионӣ ва таҷҳизоти муосир.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - надорад.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Малакаҳоро инкишоф додан, ҷи гуна саволгузори намудан ва ба он посух додан, андеша ва ғояҳои нав пайдо кардан	1.1.Инкишофи малакаҳои савол додан аз ҳар нуқтаи назар. 1.2.Муайянсозии саволҳои асосӣ/мушкilot бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо. 1.3.Савол додан ва зерӣ шубҳа гузоштани посухҳои якҷолаба. 1.4.Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳое, ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд. 1.5.Маҳорати бовар ва маъқул кунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуқтаи назар.
2. Эҷоди ғояҳои нав, ёфтани роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошта	2.1.Мушоҳида, таҳлил, пурсучӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд. 2.2.Истифодаи манбаи мухталифи иттилоот барои посухҳо, зуд ҷудо намудан ва аз худ кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот. 2.3.Бошуурона ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ. 2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда. 2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикри андеша намудан. 2.6.Ҳалли масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ . 2.7.Дарёфти ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудӣҳо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо.
3. Инкишофи малакаҳои тафаккури эҷодӣ	3.1.Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо. 3.2.Муайянкунии масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ . 3.3.Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдихӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаётӣ дар ҷойҳои шинос ва ношинос. 3.4.Бо дигарон муошират кардан, гӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба ҷи гуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ.
4. Инкишофи таҳассуси касбӣ	4.1.Омӯхтани технологияҳои нав . 4.2.Омода будан ба тағйирёбии муносибатҳои бозоргонӣ . 4.3.Омӯхтани тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ .

Малакаҳои талабшаванда:	- инкишоф додани малакаҳои муошират, дар рафти муошират ошкор кардани фикру ғояҳои нав; - муайянсозии саволи асосӣ ва моҳияти мушкилот; - маҳорати саволгузорӣ аз нуқтаҳои мухталиф; - истифода бурдани намудҳои мухталифи тафаккури эҷодӣ; - омӯхтан ва таҳлили доираи васеи иттилоот; - таҳлили моҳияти мавзӯ; - боадабона ва возеҳ нуқтаи назари хешро баён кардан; - омӯзиш ва худбаамалбарории ошкорсозӣ ва бартараф кардани норасоиҳо дар вазъияти муҳити ношинос; - мунтазам такмил додани сифати салоҳиятнокии худ дар муносибати бозоргонӣ; - истифода бурдани ҳам тафаккури эҷодӣ ва ҳам таҳлилӣ; - мунтазам ба пешрафти тамоюлот дар соҳа ва касб таваҷҷуҳ кардан; - мутобиқ будан ба муҳити ивазшаванда; - такмил додани сифати донишҳои худ; - беҳтар кардани на танҳо фаъолияти касбӣ, аз ҷумла муносибати шахсӣ; - самаранок кор кардан; - муайян намудани технологияи нав дар самти фаъолият; - кор кардан дар даста ва бо ҳамкорон.
Донишҳои талабшаванда:	- усулҳои тафаккури эҷодӣ ва истифодабарии онҳо; - муайянсозии масдудкунандаҳои (блокатор) тафаккури эҷодӣ; - таъсири тафаккури эҷодӣ ва таҳлилӣ ба одамон, ташкилот, ҷамъият; - усулҳои таровиш (филтрация) барои коркарди иттилооти гуногун; - тарзҳои васеъкунӣ ва рушди малакаҳои инфиродии тафаккури эҷодӣ; - тарзҳои васеъкунӣ ва пурра намудани дониш ва маҳорати хеш; - усулҳои амаликунии ғояҳои нав; - роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошташудаи роҳбарияти корхона/ташкилот; - муносибатҳои инноватсионӣ ба омӯзиш ва тарзи тафаккур; - технологияи инноватсионӣ дар истеҳсолот; - тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос; - технологияи инноватсионӣ ва истифодаи онҳо истеҳсолот; - роҳҳои такмил додани таҳассуси касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- боадабона ва возеҳ нуқтаи назари хешро баён кардан; - аз мушкилот наҳаросидан. Чунин бояд буд: - мушоҳидакор; - суботкор; - бодикқат; - боирода; - фаъол.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

[illegible]

2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда											√
2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектика нафикру андеша намудан											√
2.6. Ҳалли масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ											√
2.7. Дарёфти ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди ғуноғуни қабули қарорҳо											√
Элементи 3: Инкишофи малакаҳои тафаккури эҷодӣ											
3.1. Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо											√
3.2. Муайянкунии масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ											√
3.3. Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдихӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос											√
3.4. Бо дигарон муошират кардан, ғӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба ҷиғуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ											√
Элементи 4: Инкишофи таҳассуси касбӣ											
4.1. Омӯхтани технологияҳои нав											√
4.2. Омода будан ба тағйирёбии муносибатҳои бозоргонӣ											√
4.3. Омӯхтани тағйирёбии арзишҳои шахсияти											√

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Саволҳо метавонанд бошанд:	- Оё кадом ҳудудҳое вучуд доранд, ки онро бояд ба назар гирифт? - Оё ғояи нав вучуд дорад, ки метавонад ба ин ҳолат орад? - Чӣ тавр ман метавонистам ин масъаларо ҳал кунам? - Оё дигар тарзи иҷрои он вучуд дорад? - Дигарон дар ин ҳолат чӣ тарз кӯшиш мекунанд? - Барои ман чӣ лозим аст, то ки онро беҳтар анҷом диҳам? - Ба ман кадом иттилооти иловагӣ зарур аст? - Ба ман чӣ намерасад? Боз чӣ тақозо карда мешавад? - Бо кӣ онро баррасӣ кунам? - Барои чӣ чунин руҳ дода истодааст?
Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикри андеша намудан – ифода мекунад:	- тафаккури индуктивӣ- вақте ки дар асоси як ё якчанд далелҳои хусусӣ ва мушоҳида қамъбаст мекунем, қоидаҳои умумӣ мебарорем; - тафаккури дедуктивӣ – усули тафаккур, ки натиҷаи он ҳулосаи мантиқӣ буда, дар он ҳулосаи ҷузъӣ аз умумӣ бароварда мешавад; - тафаккури диалектикӣ - кӯшиши якҷояшавии ақидаҳо/мушоҳидаҳои ба ҳам муқобил ё ихтилофиро тавсиф менамояд.
Усули эвристикӣ –ин:	- эҳтимоли нисбатан беҳтари стратегия ва тактикаи фаъолияти инсон - ҳалкунандаи масъалаҳои эҷодӣ, яъне дар раванди ҳал намудани масъалаҳои муайян чӣ кор кунад ва дар ин сурат чӣ тавр амал кардан зарур аст.
Ба усули тафаккури эҷодӣ - марбутанд:	- ҳуҷуми зеҳнӣ; - пайдарҳамии амал; - ёрии шабакаи иҷтимоӣ; - ҳаматарафа тасаввур ва андешаронӣ кардан; - бозӣҳои зеҳнӣ; - инъикоси мутобиқатӣ; - истифодаи маҷоз ва қиёс (аналог) - ҳо; - доираи назар; - визуализатсия.
Масдудкунандаҳои тафаккури эҷодӣ мешаванд:	- фарҳангӣ; - эҳсосотӣ; - зеҳнӣ; - атрофиён; - оила; - ғоя ва тасаввуроти мо он аст, ки мо чӣ гуна бояд рафтор намоем; - фишороварии ҳамсолон; - пешгирии таваққули.
Мафҳуми технологияи нав – ин:	- тағйирёбии технологияи истеҳсолоти таҷҳизот, яъне пешрафти техникаи истифодаи технологияи иттилоотӣ, мавод ва ашёи нави таъминкунандаи сатҳи баланди маҳсулоти истеҳсолшаванда, дигаргуншавии муносибати корманд ба қисми худ.
Муносибатҳои бозоргонӣ – ин:	- муносибатҳои таҷассули иқтисодии байни истеҳсолкунанда, савдогар, харидор, истифодабарандагонӣ мол ва хизматрасонӣ, мақомоти идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ оид ба мубодила, тақсироти мол ва хизматрасонӣ, ҳавасмандӣ ба рушди рақобат.

Тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ –ин:	- муносибати навгонии на танҳо тағйирдиҳандаи симои тафаккури шахсӣ, балки муносибат ба таълим, ба ҳар гуна кор дар ҷомеа, қобилияти фавран арзёбии ҳолат дар ҳар гуна муҳит, интиҳоби варианти беҳтарини амалкунӣ дар асоси таҷрибаи донишҳои нав мебошад.
--	---

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобил	ТІ 7412-09-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян ва бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобилро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-02-2/01 Гузаронидани хизматрасонии техникаи ҳаррӯза; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани нишонаҳои нуқсонҳои системаи боздорӣ	1.1. Муайян намудани пайдошавии садоҳои бегона. 1.2. Муайян намудани сарфи ихроҷи моеъи техникаи системаи боздорӣ. 1.3. Муайян намудани монетаҳои озод ҷиҳати ҳаракат намудани паҳшкунандаи (педал) системаи боздорӣ. 1.4. Муайян намудани ҳолатҳои аз меъёр зиёди худбоздорӣ (самоторможение).
2. Бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздорӣ	2.1. Таъмин намудани ҳолати ҳавоногузарии (герметичность) пайвасти системаи боздорӣ (<i>сарсиллиндир, ABS, поршенек, суппорт ва накладқаҳо</i>). 2.2. Бартараф намудани тақвиятдиҳандаи вакуумии системаи боздорӣ. 2.3. Бартараф намудани нуқсонҳои сарсиллиндри системаи боздорӣ. 2.4. Бартараф намудани нуқсонҳои қисмҳои боздорӣ (поршенек, суппорт, накладқаҳо ва ҷархҳои автомобил).

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботи ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ ҳангоми ошкор намудани нуқсонҳои системаи боздорӣ; - риоя намудани беҳдошті (гигена)-и шахсӣ ҳангоми кор; - истифода намудани тести махсуси Bosch BFT 100 барои санҷиши моеъи техникаи боздории автомобил; - муайян намудани аломатҳои корношоямиҳо дар системаи боздории автомобил; - риоя намудани тартиби таъмири сарсиллиндри боздории автомобил; - интиҳоб намудани маводи сифатноки моеъи техникаи автомобил; - гузаронидани санҷиш ҷиҳати муайян намудани нуқсонҳо дар поршенек, суппорт ва накладқаҳои ҷархҳои боздории автомобил;
-------------------------	---

	- тоза кардани минтақаи корӣ баъд аз анҷоми кор ва гузоштани асбобу таҷҳизотҳо дар ҷойи таъиншуда.
Донишҳои талабшаванда:	- меъёрҳо ва қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор; - маълумоти техникӣ оид ба ошкор намудани нуқсонҳо дар системаи боздории электроникии автомобил; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизоти санҷишии автомобил; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - сабабҳои пайдо шудани нуқсонҳо дар системаи боздории автомобил; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - ташаббускор; - эҳтиёткор; - тозагор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани нишонаҳои нуқсонҳои системаи боздорӣ											
1.1. Муайян намудани пайдошавии садоҳои бегона	√			√							
1.2. Муайян намудани сарфи ихроҷи моёби техникии системаи боздорӣ	√			√							
1.3. Муайян намудани монеаҳои озод ҷиҳати ҳаракат намудани паҳшкунандаи (педал) системаи боздорӣ	√		√								
1.4. Муайян намудани ҳолатҳои аз меъёр зиёди худбоздорӣ (самоторное)	√			√							

Элементи 2: Бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздорӣ										
2.1. Таъмин намудани ҳолати ҳавоногузарии (герметичность) пайвасти системаи боздорӣ (<i>сарсиллиндир, ABS, поршеннок, суппорт ва накладкахҳо</i>)	√			√						
2.2. Бартараф намудани тақвиятдиҳандаи вакуумии системаи боздорӣ	√			√						
2.3. Бартараф намудани нуқсонҳои сарсиллиндири системаи боздорӣ	√			√						
2.4. Бартараф намудани нуқсонҳои қисмҳои боздорӣ (поршеннок, суппорт, накладкахҳо ва ҷарҳҳои автомобил)	√			√						

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Сарсиллиндри асосӣ – ин:	- элементҳои идоракунии системаи боздорӣ, ки қувваи механикии педали боздориро ба фишори моеъи корӣ барои ҳаракати механизмҳо табдил медиҳад, ҷарҳ ё цилиндрҳои коркунандае мебошанд, ки механизмҳои боздории ҷарҳро ба кор меандозанд.
Суппорт – ин:	- нигоҳдорандаи мустақиман ба кунҷи гардиши идоракунии саҳт пайваст карда шудааст. Азбаски нигоҳдорандаҳо дар мотоспорти универсалӣ истифода мешаванд, барои мустақам кардани онҳо ба мошини мушаххас кронштейнҳои андозаи муайян истифода мешаванд. Дар мотоспортҳо ду намуди васлкунии калибр мавҷуд аст: радиалӣ ва паҳлӯ васлшаванда.
Накладка – ин:	- аз маводи азбести техникӣ сохта шудааст ва барои суст карда боздоштани ҳаракати нақлиёт бо таъсири соиш нигоҳдоштани барабанро таъмин мекунад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузaronидани хизматрасонии техникий батареяи аккумулятори баландшиддат	ТІ 7412-10-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди гузаронидани хизматрасонии техникий батареяи аккумулятори баландшиддат ва санчидани коршоямии онҳо баъд аз он бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми гузаронидани хизматрасонии техникий батареяи аккумулятори баландшиддат.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-02-2/01 Гузаронидани хизматрасонии техникий ҷаррӯза; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоямии системаи афрӯзиш (система зажигания).	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи баландшиддат	1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи баландшиддат. 1.2. Тоза намудани қисми берунаи батареяи баландшиддат. 1.3. Санчидани шамолдиҳандаи батареяи баландшиддат. 1.4. Тоза намудани контактҳои батареяи баландшиддат. 1.5. Гузаронидани санчиш дар ячейкаҳои батареяи баландшиддат.
2 Санчидани коршоямии батареяи баландшиддат	2.1. Бо тартиб гузоштани қисмҳо ва мустаҳкам намудани он дар ҷойи асосӣ. 2.2. Равғанмоли кардани мурват ва гайкаҳои мустаҳкамкунанда. 2.3. Санчидани ҳолати техникии батареяи баландшиддат. 2.4. Ташҳис намудани ҳолати зарядгирии Амперметр.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ хангоми истифодаи асбобҳои таҳҳисӣ ва аккумуляторҳои баландшиддат; - риоя намудани қоидаҳои ҳифзи муҳити зист/экология; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - муайян намудани нишонаҳои огоҳкунандаҳои иттилоотӣ аз рӯи ранг; - истифода намудани таҷҳизоти санчишии аккумуляторҳои баландшиддат; - муайян намудани аломатҳои корношоямиҳои сенсорҳои (датчик) автомобил; - истифода намудани таҷҳизоти санчиши хангоми зарядгирии Амперметр; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - истифода намудани дастурҳо оид ба расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ хангоми истифодаи асбобҳои таҳҳисӣ ва аккумуляторҳои баландшиддат; - қоидаҳои ҳифзи муҳити зист/экология; - тартиби истифодаи либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ хангоми хизматрасонии аккумуляторҳои баландшиддат; - маълумоти техникӣ оид ба аккумуляторҳои баландшиддат; - намудҳои аккумуляторҳои баландшиддат ва тартиби хизматрасонии онҳо; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - элементҳои батареяи баландшиддат; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизоти санчишӣ; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - тозакор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Гузаронидани хизматрасонии техникий батареяи баландшиддат											
1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои гузаронидани хизматрасонии техникий батареяи баландшиддат	√			√							
1.2. Тоza намудани қисми берунаи батареяи баландшиддат	√			√							
1.3. Санҷидани шамолдиҳандаи батареяи баландшиддат	√		√								
1.4. Тоza намудани контактҳои батареяи баландшиддат	√			√							
1.5. Гузаронидани санҷиш дар ячейкаҳои батареяи баландшиддат	√			√							
Элементи 2: Санҷидани коршоямии батареяи баландшиддат											
2.1. Бо тартиб гузоштани қисмҳо ва мустаҳкам намудани он дар ҷойи асосӣ	√			√							
2.2. Равғанмолӣ кардани мурват ва гайкаҳои мустаҳкамкунанда	√			√							
2.3. Санҷидани ҳолати техникий батареяи баландшиддат	√			√							
2.4. Таҳхис намудани ҳолати зарядгирии Амперметр	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Элементҳои батареяи баландшиддат:	- тавсифи элементҳои батареяи баландшиддати Toyota/Lexus як модули ҳамвори мӯҳршуда мебошад, ки дорои 6 батареяҳои ибтидоии Ni-MH ба силсила пайваст аст. Аз рӯи аломати завод метавонем санаи истеҳсоли элементи Toyota VVB-ро фаҳмем. Ду рақами аввал рақамро, аломати сеюм моҳро ва аломати чорум соли истеҳсоли элементи Toyota VVB-ро нишон медиҳад. Моҳ бо рақами аз 1 то 9 ва октябр, ноябр ва декабр бо ҳарфҳои X, Y ва Z муайян карда мешавад. Сол мувофиқи чадвал бо ҳарфҳои алифбои лотинӣ нишон дода шудааст:								
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ		TI 7412-11-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ пеш аз оғози кор ва муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:		
- ҳангоми санҷидани ҳолати корношоямии батареяи аккумуляторӣ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):		
- ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - TI 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - TI 7412-02-2/01 Гузаронидани хизматрасонии техникаи ҳаррӯза; - TI 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - TI 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникаи батареяи аккумулятори баландшиддат.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои гузаронидани санҷиши батареяи аккумуляторӣ. 1.3. Санҷидани корношоямии асбобу таҷҳизот.	
2. Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ	2.1. Муайян кардани ифлосшавӣ, кафидни мастика ва зарфи аккумулятор. 2.2. Муайян кардани оксидшавии васли ноқилҳои (контактҳо) корандоз. 2.3. Муайян кардани зуд безарядшавии батареяи аккумуляторӣ. 2.4. Муайян кардани сатҳи электролити батареяи аккумуляторӣ. 2.5. Муайян кардани зичии (плотность) электролити батареяи аккумуляторӣ. 2.6. Муайян намудани сатҳи сульфитатсияшавӣ пластинаҳо.	
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми санҷидани батареяи аккумуляторӣ; - пушидани либосҳои махсус;	

	- муайян намудан корношоямиҳо аз рӯи назорати берунаи қисмҳо; - истифода намудани таҷҳизоти санчишии батареяи аккумуляторӣ; - муайян намудани сабабҳои тез безарядшавии батареяи аккумуляторӣ; - муайян намудани зиёд ё кам будани сатҳи электролити батареяи аккумуляторӣ; - муайян намудани дараҷаи зичии (плотность) электролити батареяи аккумуляторӣ; - муайян намудани сатҳи сульфитатсияшавии пластинаҳо.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми санчидани батареяи аккумуляторӣ; - қоидаҳои ҳифзи муҳити зист/экология; - тартиби аз рӯи нишонаҳо маълум намудани корношоямии берунаи қисмҳо; - сабабҳои тез безарядшавии батареяи аккумуляторӣ; - электролити батареяи аккумуляторӣ ва қоидаҳои санчидани зиёдшавӣ ва камшавии сатҳи он; - дараҷаи зичии (плотность) электролити батареяи аккумуляторӣ; - маълумоти техникӣ оид ба батареяи баландшиддати автомобил; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизоти санчишии автомобил; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - тозақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҷимоявӣ	√			√							

1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои гузаронидани санчиши батареяи аккумуляторӣ	√			√							
1.3. Санчидани коршоямии <i>асбобу таҷҳизот</i>	√		√								
Элементи 2: Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ											
2.1. Муайян кардани ифлосшавӣ, кафидни мастика ва зарфи аккумулятор	√			√							
2.2. Муайян кардани оксидшавии васли ноқилҳои (контактҳо) корандоз	√			√							
2.3. Муайян кардани зуд безарядшавии батареяи аккумуляторӣ	√			√							
2.4. Муайян кардани сатҳи электролити батареяи аккумуляторӣ	√		√								
2.5. Муайян кардани зичии (плотность) электролити батареяи аккумуляторӣ	√		√								
2.6. Муайян намудани сатҳи сулфитатсияшавӣ пластинаҳо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Асбобу таҷҳизот барои гузаронидани санчиши батареяи аккумуляторӣ</i> - инҳо:	- батареяҳои барқгиранда, кубури шишагӣ, зичиметр, (ориометр) термометр, вольтметр, санчишкунандаи батареяи E107, E108, шакли боркунаки LE2, 10% маҳлули содаи нонпазӣ ё аммиак, латтаҳо, пешдоманҳои резинӣ ва дастпӯшакҳо.
---	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани ҳолати корношоямии корандоз (стартёр)	ТІ 7412-12-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди санчидани қисмҳои занҷири барқӣ ва муайян намудани корношоямихоро дар корандозӣ (стартёр) муҳаррики автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳолатҳои корношоямии корандозӣ (стартёр) муҳаррики автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-02-2/01 Гузаронидани хизматрасонии техникаи ҳаррӯза; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоямии системаи афрӯзиш (система зажигания).	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Санҷидани қисмҳои занҷири барқии корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил	1.1. Санҷидани занҷири барқии корандоз аз рӯи нишонаҳои шартӣ. 1.2. Гузаронидани санҷиш бо мултиметр ҷиҳати муайян намудани самти ҳаракати ҷараён дар қисмҳои занҷири барқӣ аз рӯи нишонаҳо.
2. Муайян кардани корношоямии корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил	2.1. Бе ҳаракат даровардани муҳаррик ва гирифтани ноқили марказии тақсимкунандаи барқии афрӯзиш. 2.2. Омода намудани мултиметри рақамӣ барои гузаронидани санҷиши шиддати доимӣ бо тарзи “DC V” дар шиддати 20 V. 2.3. Муқоиса намудани натиҷаи санҷиш ва қайд намудани он. 2.4. Бе ҳаракат даровардани муҳаррик (10-15 сония). 2.5. Қайд намудани пастшавии шиддат аз дисплеи мултиметр. 2.6. Санҷидани корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил баъд аз санҷиши техникӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ хангоми санҷидани корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил; - риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ; - риоя намудани гигиенаи шахсӣ; - хондани занҷири барқӣ аз рӯи нишонаҳо; - идора намудани автомобил; - истифода намудани мултиметри рақамӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ хангоми иҷрои кор; - бо тартиб гузоштани асбобу таҷҳизот; - тоза кардани минтақаи корӣ баъд аз анҷоми кор; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ хангоми санҷидани корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил; - сохти қисмҳои занҷири барқӣ; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - тартиби аз рӯи натиҷаҳо маълум намудани корношоямии корандоз; - носозиҳои маъмулии стартер ва сабабҳои эҳтимолии онҳо; - қоидаҳои истифодабарии мултиметри рақамӣ; - маълумоти техникӣ оид ба корношоямии корандоз; - тартиби пай дар пай иҷро намудани амалиётҳои корӣ; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - меҳнатдӯст; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - тозакор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Санҷидани қисмҳои занҷири барқии корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил											
1.1. Санҷидани занҷири барқии корандоз аз рӯи нишонаҳои шартӣ	√			√							
1.2. Гузаронидани санҷиш бо мултиметр ҷиҳати муайян намудани самти ҳаракати ҷараён дар қисмҳои занҷири барқӣ аз рӯи нишонаҳо.	√			√							
Элементи 2: Муайян кардани корношоямии корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил											
2.1. Бе ҳаракат даровардани муҳаррик ва гирифтани ноқили марказии тақсимкунандаи барқии афрӯзиш	√			√							
2.2. Омода намудани мултиметри рақамӣ барои гузаронидани санҷиши шиддати доимӣ бо тарзи “DC V” дар шиддати 20 V	√			√							
2.3. Муқоиса намудани натиҷаи санҷиш ва қайд намудани он	√			√							
2.4. Бе ҳаракат даровардани муҳаррик (10-15 сония)	√		√								
2.5. Қайд намудани пастишавии шиддат аз дисплеи мултиметр	√		√								
2.6. Санҷидани корандоз (стартёр)-и муҳаррики автомобил баъд аз санҷиши техникӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Носозиҳои маъмулии стартер ва сабабҳои эҳтимолии онҳо:	• батарея вайроншуда ё заряди он пурра ҳолӣ шудааст; • оксидшавии шадид ё тамоси суст дар терминали мусбати стартер ё батарея; • корношоямӣ гурӯҳи контактии тугмаи оташигиранда; • сухтани коммутатор ё расиши кӯтоҳ байни пластинкаҳои коммутатор; • сахт фарсуда шудан ё часпидани чутка (шетка)-ҳо; • кандашавии печаки статор ё якор; • дар печаки якор ё статор нокилҳои кӯтоҳ ба замин ё нокилҳои байниҳамдигарӣ.
---	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани ҳолатҳои корношоямӣ генератори барқӣ	ТІ 7412-13-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди санчидани нишонаҳои корношоямӣ генератори барқӣ ва гузаронидани таҳқиқ чихати муайян намудани корношоямӣ генератори барқӣ бо назардошти риоя қоидаҳои бехатарии барқӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- ҳангоми санчиши ҳолатҳои корношоямӣ генератори барқӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани чойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямӣ автомобил; - ТІ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоямӣ системаи афрӯзиш (система зажигания); - ТІ 7412-12-3/01 Муайян намудани ҳолати корношоямӣ корандоз (стартёр).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Санчидани нишонаҳои корношоямӣ генератори барқӣ	1.1. Санчидани корношоямиҳо аз лампаи огоҳкунандаи камшавии заряди батарея ва хирашавии чароғҳои автомобил. 1.2. Санчидани корношоямиҳо аз садои муҳаррик. 1.3. Санчидани корношоямиҳо аз рӯи равшании чароғҳои пеш бо суръати баландшавӣ. 1.4. Санчидани корношоямиҳо аз рӯи садоҳои бегонаи пайдошаванда.
2. Гузаронидани таҳқиқ чихати муайян намудани корношоямӣ генератори барқӣ	2.1. Муайян намудани корношоямиҳо аз зиёдшавии сарборӣ. 2.2. Муайян намудани корношоямиҳо аз шикастани яке аз диодҳои пул. 2.3. Муайян намудани сабабҳои корношоямӣ танзимгари шиддат. 2.4. Муайян намудани корношоямиҳо аз лағжиши пули V-камар (аз сабаби шиддати паст). 2.5. Муайян намудани корношоямиҳо аз васли сусти ноқили манфӣ (масса) ба генератор. 2.6. Муайян намудани корношоямиҳо аз расиши кӯтоҳ. 2.7. Муайян намудани корношоямиҳо дар ҳолати батареяи камзаряд.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобҳои таҳқиқӣ ва муайян намудани ҳолатҳои корношоямӣ генератори барқӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ;
-------------------------	---

	- муайян намудан корношоямиҳо аз рӯи назорати берунаи қисмҳо; - муайян намудан корношоями аз рӯи лампаи огоҳкунандаи камшавии заряди батареяи чароғҳои автомобил; - муайян намудан корношоями аз рӯи бо суръати баландшавии равшаншавии чароғҳои пеш; - муайян намудани корношоями аз рӯи садоҳои бегона; - истифода намудани дастурҳо оид ба муайян намудани ҳолатҳои корношоямии генератори барқӣ; - муайян намудани корношоямиҳо аз рӯи расиши кӯтоҳ; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобҳои ташхисӣ ва муайян намудани ҳолатҳои корношоямии генератори барқӣ; - нишонаҳои маълум намудани корношоямии берунаи қисмҳо; - лампаи огоҳкунандаи чароғҳои автомобил ва тартиби муайян намудани камшавии заряди батарея; - сабабҳои корношоямии генератор; - тартиби муайян намудани корношоямии генератори барқӣ бо суръати баланд равшаншавии чароғҳои пеш; - тартиби муайян намудани корношоямии генератори барқӣ аз рӯи садоҳои бегона; - сохти автомобилҳо (автомобилҳои барқӣ ва гибрид); - тартиби муайян намудани корношоямии генератори барқӣ аз рӯи васли сусти ноқили масса ба генератор; - тартиби муайян намудани корношоямии генератори барқӣ аз рӯи расиши кӯтоҳ; - намудҳои генератори барқӣ ва сохти онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Санҷидани нишонаҳои корношоямии генератори барқӣ											
1.1. Санҷидани корношоямиҳо аз лампаи огоҳкунандаи камшавии заряди батарея ва хирашавии чароғҳои автомобил	✓			✓							

1.2. Санчидани корношоямиҳо аз садои муҳаррик		√	√								
1.3. Санчидани корношоямиҳо аз рӯи равшании чароғҳои пеш бо суръати баландшавӣ		√	√								
1.4. Санчидани корношоямиҳо аз рӯи садоҳои бегонаи пайдошаванда	√			√							
Элементи 2: Гузаронидани таҳҳис ҷиҳати муайян намудани корношоямии генератори барқӣ											
2.1. Муайян намудани корношоямиҳо аз зиёдшавии сарборӣ	√			√							
2.2. Муайян намудани корношоямиҳо аз шикастани яке аз диодҳои пул	√			√							
2.3. Муайян намудани сабабҳои корношоямии танзимгари шиддат	√			√							
2.4. Муайян намудани корношоямиҳо аз лағжиши пули V-камар (аз сабаби шиддати паст)	√		√								
2.5. Муайян намудани корношоямиҳо аз васли сусти ноқили манфӣ (масса) ба генератор	√		√								
2.6. Муайян намудани корношоямиҳо аз расиши кӯтоҳ	√			√							
2.7. Муайян намудани корношоямиҳо дар ҳолати батареяи камзаряд		√	√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Сабабҳои корношоямии генератор – инҳо:	- муҳаррик кор мекунад ва чароғи огоҳкунандаи аккумулятор кам равшани мекунад ё доимо фурузон мешавад; - нури заиф аз чароғҳои пеш; - зуд заряд кам шудан ё ҷӯшидани батарея; - садои ларзиш ё ором ҳангоми кор кардани муҳаррик; - вобастагии суръати даври гардиши муҳаррик аз шиддат ва равшании чароғҳои пеш.
---	---

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Санчидани ҳолати корношоямӣ қатъкунак/тақсимкунаки барқӣ		ТІ 7412-14-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ ва муайян намудани корношоямӣ қатъкунак/тақсимкунандаи барқӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми санчидани ҳолати корношоямӣ қатъкунак/тақсимкунандаи барқӣ (прерыватель распределитель).		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямӣ автомобил; - ТІ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоямӣ системаи афрӯзиш (система зажигания); - ТІ 7412-12-3/01 Муайян намудани ҳолати корношоямӣ корандоз (стартёр).		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Гузоштани автомобил дар майдончаи санчишӣ. 1.2. Кушодани капоти автомобил ва мустаҳкам намудани нигоҳдоранда. 1.3. Гузоштани нақиткаи муҳофизати ба болои қисми пеши автомобил. 1.4. Чудо намудани пайвандак (клемма)-и манфӣ аз батареяи аккумуляторӣ.	
2. Муайян намудани корношоямӣ қатъкунак/тақсимкунандаи барқӣ	2.1. Санчидани ҳолати кашиши чандирии (пружина) ричаги тақсимкунандаи барқӣ бо динамометр. 2.2. Санчидани ҳолатҳои контактҳои тақсимкунандаи барқӣ. 2.3. Санчидани холигии байни контактҳои тақсимкунандаи барқӣ. 2.4. Санчидани конденсори тақсимкунандаи барқӣ. 2.5. Санчидани рӯйпӯши конденсатори тақсимкунандаи барқӣ. 2.6. Санчидани ҳолати рӯйпӯши ротор ва сарпӯши тақсимкунаки барқӣ. 2.7. Санчидани регулятори марказгурез. 2.8. Санчидани регулятори вакуум. 2.9. Санчидани тақсимкунандаи барқӣ дар ҳолати мунтазам шарорадиҳӣ. 2.10. Санчидани печакӣ якум, дуҷум ва муқовимати иловагӣ. 2.11. Санчидани печакӣ афрӯзиш дар стенди СПЗ-8М.	
Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобҳои таҳқиқӣ ва корҳои санчишӣ; - гузоштани автомобил дар майдончаи санчишӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - чудо намудани пайвастиҳои батареяи аккумулятор; - чудо намудани конденсатори тақсимкунандаи барқӣ; - санчиш намудани рӯйпӯши (изолятор) конденсатори тақсимкунандаи барқӣ; - санчидани ҳолати рӯйпӯши ротора ва сарпӯши тақсимкунаки барқӣ;	

	- истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҷимоявӣ; - танзим намудани регулятори вакуум; - санчидани тақсимкунандаи барқӣ дар ҳолати мунтазам шарорадиҳӣ; - тартиб додани маълумотнома оид ба корҳои санчишӣ; - санчидани печаки афрӯзиш; - санчидани печаки якум, дуҷум ва муқовимати иловагӣ; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ хангоми истифодаи асбобҳои ташхисӣ ва корҳои санчишӣ; - нишонаҳо барои маълум намудани корношоямӣ ғалтаки афрӯзиш; - тартиби муайянсозии нуқсонҳои ғалтаки афрӯзиш баъд аз санчиш бо мултиметр; - тартиби муқоиса намудани нишондодҳои мултиметри рақамӣ бо маълумоти асосӣ; - тартиби санчидани ҳолати рӯйпӯши ротора ва сарпӯши тақсимкунаки барқӣ; - тартиби муайян намудан ва танзими регулятори вакуум; - тартиби муайян намудани тақсимкунандаи барқӣ ба ҳолати мунтазам шарорадиҳӣ; - тартиби муайян намудани коршоямӣ печаки афрӯзиш; - тартиби санчидани печаки якум, дуҷум ва муқовимати иловагӣ; - қоидаҳои санчидани печаки афрӯзиш дар стенди СПЗ-8М; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳои барқӣ ва гибрид; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - тозақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Гузоштани автомобил дар майдончаи санчишӣ	√			√							
1.2. Кушодани капоти автомобил ва мустаҳкам намудани нигоҳдоранда		√	√								

1.3. Гузоштани нақиткаи муҳофизати ба болои қисми пеши автомобил		√	√								
1.4. Чудо намудани пайвандак (клемма)-и манфӣ аз батареяи аккумуляторӣ	√			√							
Элементи 2: Муайян намудани корношоямӣ қатъкунак/ тақсимкунандаи барқӣ											
2.1. Санчидани ҳолати кашиши чандирии (пружина) ричаги тақсимкунандаи барқӣ бо динамометр	√			√							
2.2. Санчидани ҳолатҳои контактҳои тақсимкунандаи барқӣ	√			√							
2.3. Санчидани ҳолигии байни контактҳои тақсимкунандаи барқӣ	√			√							
2.4. Санчидани конденсори тақсимкунандаи барқӣ	√		√								
2.5. Санчидани рӯйпӯши конденсатори тақсимкунандаи барқӣ	√		√								
2.6. Санчидани ҳолати рӯйпӯши ротор ва сарпӯши тақсимкунаки барқӣ	√			√							
2.7. Санчидани регулятори марказгурез		√	√								
2.8. Санчидани регулятори вакуум	√		√								
2.9. Санчидани тақсимкунандаи барқӣ дар ҳолати мунтазам шарорадиҳӣ	√		√								
2.10. Санчидани печакӣ якум, дуюм ва муқовимати иловагӣ	√		√								
2.11. Санчидани печакӣ афрӯзиш дар стенди СПЗ-8М	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Маълумотнома оид ба корҳои санҷишӣ – ин:	- рамз ва намудҳои тақсимкунандаи барқӣ ва печакӣ афрӯзиш; - гузаронидани санҷиш аз корношоямиҳо қатъкунак/ тақсимкунандаи барқӣ; - муқоисаи маълумот аз рӯи санҷиш.
---	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани корношоямии васлак-гузариш (переключателъ)	ТІ 7412-15-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайянкунӣ ва бартараф намудани корношоямии васлак-гузариш (переключателъ), автомобилро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур . - ҳангоми муайянкунӣ ва бартарафкунии корношоямии васлак-гузариш (переключателъ).	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-04-2/01 Муайян намудани корношоямии системаи афрӯзиш (система зажигания); - ТІ 7412-14-3/01 Санчидани ҳолати корношоямии қатъкунак/тақсимкунаки барқӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Санчидани васлак-гузариши (переключателъ) зери ҷанбарак	1.1. Муайян кардани ҷои васлак-гузариш (переключателъ) дар паҳлуи ҷанбараки автомобил. 1.2. Санчидани ҷароғҳо (фарҳо) дар торикӣ, рӯзона, огоҳкунандаи дур ва наздик. 1.3. Тоза кардани шишаҳои автомобил дар вақти боронгарӣ. 1.4. Санчидани насоси муҳаррики барқии об ва тоза намудани шишаи пеши мошин.
2. Муайян намудани корношоямии васлак-гузариш (переключателъ)	2.1. Санчидани пайвастиҳои ноқилҳои барқӣ. (штекерҳо). 2.2. Гузаронидани санчиши ноқилҳои барқии васлак-гузариш (переключателъ) бо истифода аз асбоби нишонсанҷ (индикатор). 2.3. Санчидани васлак-гузариши ҷароғҳо (фарҳо) бо истифодаи мултиметр. 2.4. Санчидани васлак-гардиш (переключателъ поворотников). 2.5. Санчидани шишатозакунак (стеклоочистителъ). 2.6. Санчидани обпошдиҳандаи шиша (брызгивателъ).
Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобҳои таҳқиқӣ ва корҳои санчишӣ; - тайёр намудани асбобҳои лозимӣ барои бартарафкунии корношоямии васлак- гузариш (переключателъ); - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санчиш; - санчидани ноқилҳои барқӣ бо истифода аз шиддатсанҷ (индикатор); - истифода намудани мултиметр барои санчиши васлак-гузариш (переключателъ) автомобил; - истифода намудани лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) барои ноқилҳои барқии васлак-гузариш (переключателъ).
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобҳои таҳқиқӣ ва корҳои санчишӣ; - дастурамали занҷирҳои барқӣ ва тамғаҳои васлак-гузорши (переключателъ) автомобил; - маълумот оид ба меъёрҳои техникӣ; - тарзи молидани равған ба васлак-гузариш; - калиди сутуни ҷанбараки идоракунонда (ЗС) ва тартиби истифодабарии он;

	- маълумот дар бораи тамғаҳои техникӣ; - тарзҳои истифодабарии нишонсанҷ (индикатор) дар вақти кор; - тарзҳои истифодабарии мултиметр дар вақти кор; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ дар устохона.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат: - тозагор: - масъул: - меҳрубон: - мушоҳидакор: - эҳтиёткор: - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатф ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Санчидани васлак-гузариши (переключатель) зери ҷанбарак											
1.1. Муайян кардани ҷои васлак-гузариш (переключатель) дар паҳлуи ҷанбараки автомобил	√			√							
1.2. Санчидани ҷароғҳо (фарҳо) дар торикӣ, рӯзона, огоҳкунандаи дур ва наздик		√	√								
1.3. Тоza кардани шишаҳои автомобил дар вақти боронгарӣ		√	√								
1.4. Санчидани насоси муҳаррики барқии об ва тоза намудани шишаи пеши мошин	√			√							
Элементи 2: Муайян намудани корношоъи васлак- гузариш (переключатель)											
2.1. Санчидани пайвастиҳои ноқилҳои барқӣ. (штекерҳо)	√			√							

2.2. Гузаронидани санчиши ноқилҳои барқии васлак-гузариш (переключатель) бо истифода аз асбоби нишонсанҷ (индикатор)	√			√							
2.3. Санчидани васлак-гузариши ҷароғҳо (фарҳо) бо истифодаи мултиметр	√			√							
2.4. Санчидани васлак-гардиш (переключатель поворотников)	√		√								
2.5. Санчидани шишатозакунак (стеклоочиститель)	√		√								
2.6. Санчидани обпошдиҳандаи шиша (бризгиватель)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Тарзи молидани равған ба васлак-гузариш:	- бодикқат, дар қабати тунук, молидани графит-равғани ҷараёнгузаронанда. Агар вазифа танҳо муҳофизат аз зангзанӣ бошад, пас ҳама гуна молидани ғафс дуруст аст - Litol, Solidol,
Калиди сутуни чанбараки идоракунонда (ЗС) – ин:	- дастгоҳи идоракунондаи барқӣ дар шакли фишангҳо ва тугмаҳо дар сутуни чанбараки идоракунонда ҷойгир буда, барои фурузон, хомӯш кардан ва идора кардани асбобҳои гуногуни барқии нақлиёт пешбинӣ шудааст.

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) коргари сину соли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимаӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи корӣ гузаштааст, роҳ дода мешавад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид), ки ба корҳои таъмиргарӣ ва хизматрасонии техникаи автомобилҳои барқӣ машғул аст, бояд аз омӯзиш, санҷиши дониш гузарад, меър ва қоидаҳои корҳои таъмиргариро риоя намояд.

Ҳангоми кор баъзе омилҳо таъсири мусбӣ расонида метавонанд:
қисмҳои ҳаракаткунанда ва гардишбандаи автомобил;
ҷойгиршавии минтақаи корӣ дар гармӣ ва хунукӣ (масалан кор дар майдончаи ҷойи холии кушода, дар ҷох ва ғайра);
ҷараёни барқ, ки дар ҳолати расиши кӯтоҳ метавонад ба бадани одам таъсир расонад;
шароити ғайриқаноатбахши иқлим, мавҷудияти бодғар.

Барқии автомобил бояд донанд, ки ҳар як автомобил дар давоми истифодабарӣ бояд аз қайди ҳадамоти назорати техникӣ гузарад, ҳамчунин ташҳиси техникӣ бояд дар ҳолатҳои зайл гузаронида шавад:

баъди хизматрасонии техникӣ ва қайди он дар ҳадамоти назорати техникӣ;
даврӣ, баъди ҳар 12 моҳ;
баъди таъмири таҷдиди механизмҳои автомобил.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд донанд, ки ташҳиси техникаи автомобил аз ҷониби назоратчии мақомоти маҳаллии назорати техникӣ бо иштироки ронанда ва шахсоне, ки барои дар ҳолати дурустӣ ва бехатар амал кардани он масъул мебошанд, гузаронида шавад.

Барои пешгирии имконоти рӯҳ додани сӯхтор дар нуқтаҳои хизматрасонӣ барқӣ бояд ҳудуд талаботи бехатарӣ аз сӯхторро риоя кунад ва нагузорад, ки дигарон ин талаботро вайрон кунанд аз ҷумла, кашидани тамоку дар автомобил манъ аст.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) вазифадор аст, ки интизоми меҳнат, интизоми истеҳсоли ва қоидаҳои тартиботи меҳнатии дохиларо риоя кунад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд речаи корӣ ва вақти истироҳати муқарраргардидаро риоя намояд.

Техникаи бехатарӣ

Дастурдиҳиро оид ба техникаи бехатарӣ ба чанд намуд ҷудо мекунанд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, аз ҷумла дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ махсуб меёбад. Дастурдиҳӣ аз рӯи мақсад, тавсифот,

муҳлат, шахси мансабдор, инчунин, аз ваколатдоре, ки онро мегузаронад, ба намудҳо чудо мешавад. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолот, мутахассиси дорои тахассуси муайян ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимавиро оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассиси дипломдор, шахсе, ки барои иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимавӣ метавонанд кормандоне, ки барои бехатарии тиббӣ ва бехатарӣ аз сӯхтор масъуланд, ҷалб карда шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатарӣ бо ҳамаи кормандони ба кор шурӯъ карда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот, гузаронида мешавад. Он барои хонандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин барои кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта ва коргарони муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои ғимоявии аҳлона (коллективона) ва инфиродии дар корхона мавҷудбуда, инчунин тартиб додани пайдарҳамии онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида хангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар ҳуҷраи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникии омӯзиш ва воситаҳои аёни дар назар дошта мешаванд.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар ҳуҷраи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки уҳдадоранд, ки онро бояд гузаранд:

кормандони нав, аз ҷумла, мутахассисони Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)и кироя;

кормандони дар ду ё якҷанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;

кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта;

хонандагон, ки дар таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ қарор доранд;

дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрорӣ на кам аз як маротиба дар ним сол гузаронида мешавад. Санаи гузаронидан дар дафтари дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад

Ин чорабиниҳо дар доираи системаи ТИҚТО аҳамияти махсус доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс алгоритми амалҳои хонандагонро такрор мекунад, саволҳои дар мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаре медиҳад. Ин имкон медиҳад, ки ҳавфи ба вуҷуд омадани ҳодисаҳои нохуш дар машғулиятҳои амалӣ паст гардад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуши аз ҷониби таълимгирандагон вайрон кардани тавсияҳои додашуда, эмин медорад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботи ҳудро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ мегузаронад ва дар дафтар оид ба гузаронидани он

қайд мекунад. Ба ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсоли гузаронида мешаванд. Ба шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, барои баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро омӯзанд ва салоҳиятҳои сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқ ба талаботи муассисаи таълимӣ;
- ҳуҷҷат (сертификат) дар бораи аз ҳудкунии салоҳиятҳои сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон дошта бошад;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳои доро будан;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)ро доштан;
- ҷисмонӣ ва раванӣ солим будан;
- паст нашудани сатҳи тахассусии омӯзгор на бояд аз сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Миқдор	Таҷҳизот	Миқдор	Мавод/дигар лавозимот	Миқдор
Калидҳо (печмуҳрагӣ, бозшаванда)	5 даста	Телферҳо	1 адад	Сӯхторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Автомобили таълимӣ	1 адад	Дорукуттӣ	1 маҷмӯъ
Маҷмӯи калидҳо (автомобильное)	5 даста	Таҷҳизоти борбардорӣ	1 адад	Таноби кашанда	∞
Амбурҳо (плоскогупцы, круглогубцы, кусачки)	5 даста	Компютери ташхискунанда (сканери ташхиси)	1 даста	Сӯхон	∞
Клеши ҳаргуна	5 даста	Зарядфизо (зарядное устройство)	1 даста	Аломатҳои огоҳикунанда	∞

Калиди накидной	5 даста	Аккумулятор	1 даста	Аломатҳои бозист	∞
Шипси махсус барои гирифтани нокилҳои баландшиддат	5 даста	Генератор		Лампаи лаҳимкорӣ	∞
Калиди махсуси шамъи афрузиш	5 даста	Тестор (автомобильное)	1 даста	Маводи зидди сӯхтор	∞
Калиди динамометри	5 даста	Нишондихандаи барқӣ (индикатор)	1 даста	Нокилҳои барқӣ ҳаргуна: 0,35мм то 14мм. (7 ранга)	∞
Калидҳо	5 даста	Лаҳимкаш (паяльник)	1 даста	Моеҳои техникӣ: (боздошт, шишатозакунак, тосол, антифриз)	∞
Зарфи махсус ва кислотаи сулфат	∞	Ареометри санчиши зичии электролит	1 даста	Равғанҳои молидани (автол, гипсид, солидол)	∞
Ченакҳо (щуп)	5 даста	Душоҳаи сарборӣ (нагрузочная вилка)	1 даста	Нокили пайвастананда (прикуриватель)	∞
Бардоранда (домкрат)	5 даста	Сканери (автомобилӣ)	1 даста	Халтаи равғанҳои пластикӣ барои сенсори оксигенӣ	∞
Лампаи равшанидиҳӣ	5 даста	Пуркунандаи барқ барои мошинҳои барқӣ (порт заряд)	1 даста		
Болға, пук	5 даста	Омметр	1 даста		
Монтировка	5 даста	Тозакунандаи терминалҳо (контактҳо)	1 даста		
Қабатакҳо (Прокладкаҳо)	5 адад	Калиди махсус барои кушодани сенсор оксигени (кислород)	1 даста		
Баллон (шинаи эҳтиётӣ)	5 адад				
Шприс барои равғанмоӣ	5 адад				
Лампаи сайёри равшанидиханда (переноска)	5 адад				
Зарфҳои пластмасӣ, керамикӣ ва ғайра	5 адад				
Накиткаи мухофизати	2 даста				
Тапончаи фишор	2 адад				

Регпарто (пескоструйная) барои тоза намудани шамъи афрӯзиш	5 адад				
Гирандаи шкив (съёмник)	5 адад				
Обгармкунак	5 адад				
Зарфи об	5 адад				
Дастпушакҳо	25 адад				
Айнаки мухофизатӣ	25 адад				
Лавҳаи тасвирии блоки силиндр	1 адад				
Мавод	Микдор	Маводи таълимӣ	Микдор	Лавозимоти дафтардорӣ	Микдор
Солярка	∞	Лавҳаи тасвирии идоракунии комфорт	1 адад	Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
Бензин	∞	Барномаи (Автодата)	1 адад	Барномаи таълимии модуль	5 адад
Антикор (барои зангзанӣ)	∞	Лавҳаи тасвирии системаи сӯзишворӣ	1 адад	Дастур	∞
Латаи махсус 20x20	∞	Лавҳаи тасвирии идоракунии комфорт	1 адад	Китобҳо	25 адад
Литол	∞	Барномаи (Автодата)	1 адад	Видео (CD)	∞
Веретёнка	∞	Лавҳаи тасвирии системаи сӯзишворӣ	1 адад	Флипчарт	1 адад
Солярка	∞	Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти занчири барқӣ	1 адад	Маркер	1 баст
		Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти ченкунандаи назоратӣ	1 адад	Флипчарт	4 адад
		Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти иловагӣ	1 адад	Қалам	25 адад
		Таҷҳизот барои гирифтани халка (кольцо)	1 адад	Блокнот	25 адад
		Лавҳаи тасвирии системаи чароғҳои равшандиҳанда	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи огохкунанда	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали огохкунандаи овозӣ	1 адад		

		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали оҳангӣ (тональнӣ)	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали рупорӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали огохкунандаи пневматикӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи комфорт	1 адад		
		Тахта	1 адад		
		Компютерҳо	25 адад		
		Экран	1 адад		
		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад		

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Нақлиёт**

Касб: **Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил
(автомобилҳои барқӣ ва гибрид)**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **ТІ 7412**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **9**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **4**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)» сатҳи 4-уми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
TI 7412-16-4/01	Бартараф намудани корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронӣ
TI 7412-17-4/01	Таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат
TI 7412-18-4/01	Иваз намудани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ
TI 7412-19-4/01	Таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ
TI 7412-20-4/01	Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ
TI 7412-21-4/01	Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ
TI 7412-22-4/01	Гузaronидани хизматрасонии техникии муҳаррики автомобилҳои барқӣ
TI 7412-23-4/01	Таъмир намудани нуктаи зарядири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ
TI 7412-24-4/01	Таъмир намудани системаи боздории автомобилҳои барқӣ

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», сатҳи 4-уми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бокортаъминкунии	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- муошират бо ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон барои мушаххас муайян кардани талаботи онҳо; - пешниҳоди иттилооти мушаххас ва аниқ ба мизочон/фармоишгарон барои бадаст овардани ҳамдигарфаҳмӣ; - мубодилаи иттилоот бо ҳамкорон; - тафсир (интерпретатсия)-и шарҳи иттилооти шифохӣ ва хаттӣ оид ба талаботи мизоч барои таъмини кори самаранок.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кори самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	- кор бо менечерони корхона ва таъминкунандагон; - фаҳмиши мақсадҳо барои бадастории сифати хизматрасонӣ; - фаҳмиши нақши шахс дар даста барои қонеъ гардонидани талаботи ҳамкорон ва мизочон; - кор кардан ба сифати аъзои даста барои бадастории мақсадҳои гузошта.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	- пешбинӣ ва мушаххас кардани мушкилот, ки метавонанд дар раванди фаъолият бавучуд оянд; - ҳал кардани мушкилот бо роҳи тасҳеҳи қобили қабул мутобик ба талабот ва дархости мизочон; - масъулият аз ҳалли мустақилонаи мушкилот ё муроҷиат ба менечерон ва роҳбарони корхона бо ин мақсад; - муайянкунии қабилӣ мушкилоти баҳрабардории пояи моддӣ-техникӣ.
Ташаббус ва уҳдабарой, ки барои бадастовари натиҷаҳои инноватсионӣ	- зоҳир намудани ташаббускори зарурӣ дар хизматрасонии ҳамкорон ва мизочон барои таъмин намудани кори самаранок; - мутобикшавӣ ба вазъият ва мушкилоти бавучудода бо роҳи

(навоварона) мусоидат менамояд	ташаббускорӣ ва амалӣ кардани қарорҳои эҷодӣ; - беҳтар кардани сифати маҳсулот ва хизматрасонӣ барои корхона ва мизочони он.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияти, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	- ҷамъи иттилоот оид ба мизочон, маҳсулот ва таъминкунандагон бо таҳлили минбаъда барои таъмини кори самаранок; - ҷамъ, ҷудо, таҳлил ва ҷамъбаст кардани иттилооти махсуси мувофиқ барои қонун гардонидани дархост/талаботи дастаи муайяни мизочон; - иштирок барои мунтазам беҳтар кардан ва ташаккул додани фаъолият бо дарназардошти муваффақият ва норасоииҳои маҳсулот/хизматрасониҳои пешниҳодшуда.
Худидоракуни, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	- дарк кардани уҳдадорҳои худ ва нақши шахсӣ; - ташкили самараноки вақти кори худ; - муқаррар ва ҷобачокунии афзалиятҳо дар фаъолияти худ; - таҳлили натиҷаҳои кори худ оид ба хизматрасонӣ нисбат ба талаботи мизочон/фармоишгарон ва ҳамкорон; - робитаи мутақобила бо роҳбарият.
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкати ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	- дарккунии дониш ва малақаҳои шахсӣ, паҳлӯҳои қавӣ ва заифи худ ҳамчун мутахассис; - масъулият барои рушди шахсии касбӣ; - ҷустуҷӯи иттилоот ва имкониятҳои таълим бо истифодаи як қатор воситаҳо барои мунтазам ва фаъолона нав кардани донишҳои умумӣ ва махсус оид ба хизматрасонӣ.
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	- дарки имконияти технологияҳои муосир барои омодагӣ ва пешниҳоди хизматрасонии сифатноки мизочон; - маҳорати интихоб ва истифодаи технологияҳои самаранок мувофиқи мақсад ва вазифаҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Бартараф намудани корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронӣ		ТИ 7412-16-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян кардани сабабҳои корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронии акселератор ва бартараф кардани онҳоро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани сабабҳои корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронӣ;		
Шартҳои қаблӣ (пешаки): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТИ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТИ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямӣ автомобил; - ТИ 7412-09-3/01 Бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобил.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Муайян кардани сабабҳои корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронии акселератор	1.1. Санчидани корношоямӣ сенсорҳои педали электронии акселератор бо асбоби мултиметр. 1.2. Санчидани пайвастиҳои занҷири ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи педали электронии акселератор. 1.3. Санчидани вайроншавии руйпӯшҳои ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи педали электронии акселератор. 1.4. Санчидани гази педали электронии акселератор ва ҳолати ноқилҳои пайвастиҳои педали электронии акселератор дар вақти ҳаракати автомобил.	
2. Бартараф намудани корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронӣ	2.1. Чудо намудани пайвандак (клемма)-и манфии аккумулятор. 2.2. Чудо намудани пайвасти занҷири барқии сенсори педали электронии акселератор. 2.3. Чудо намудани сенсори педали электронӣ акселератор. 2.4. Бартараф кардани корношоями сенсори педали электронии акселератор. 2.5. Пайваст намудани занҷири барқии сенсори педали электронии акселератор. 2.6. Пайваст пайвандак (клемма)-и манфии аккумулятор. 2.7. Санчидани кори сенсори педали электронии акселератор бо сканери компютерӣ.	

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техника бехатарӣ ҳангоми бартараф намудани корношоямӣ сенсорҳои системаи педали электронӣ; - риоя намудани қоидаҳои печонидани руйпӯши ноқилҳои барқӣ (изолятсия); - тайёр намудани асбобҳо барои таъмир намудани сенсорҳои системаи педали электронии акселератор; - истифода бурдани асбобҳои кори барои санчиши сенсорҳои системаи педали электронии акселератор; - истифода намудани нишонсанҷ (индикатор) барои санчиши сенсорҳои системаи педали электронии акселератор; - истифода намудани мултиметр барои санчиши сенсорҳои системаи педали электронии акселератор; - истифодаи лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) барои ноқилҳои барқӣ.
-------------------------	---

Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои таъмирӣ; - тартиби беҳатар истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар ҷойи кор; - маълумоти занҷири барқии сенсори системаи педали электронии акселератор; - ҷойгиришави сенсорҳои системаи педали электронии акселератор дар автомобил; - қоидаҳои истифодаи меъёрҳои техникӣ; - маълумот дар бораи тамғаҳои техникӣ; - қоидаҳои беҳатар истифода намудани таҷҳизоти лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник); - тартиби истифодабарии нишонсанҷ (индикатор); - тартиби истифодабарии мултиметр; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодиккат; - тозагор; - масъул; - меҳрубон; - мушоҳидакор; - эҳтиёткор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоии маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъоварию ҳонанда/худбаҳоидӣ	Баҳоии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян кардани сабабҳои корношоямии сенсорҳои системаи педали электронии акселератор											
1.1. Санҷидани корношоямии сенсорҳои педали электронии акселератор бо асбоби мултиметр	√			√							
1.2. Санҷидани пайвастиҳои занҷири ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи педали электронии акселератор		√	√								
1.3. Санҷидани вайроншавии руйпӯшҳои ноқилҳои барқии сенсорҳои системаи педали электронии акселератор		√	√								

1.4. Санчидани гази педали электронии акселератор ва ҳолати ноқилҳои пайвасти педали электронии акселератор дар вақти ҳаракати автомобил	√			√							
Элементи 2: Бартараф намудани корношоямии сенсорҳои системаи педали электронӣ											
2.1. Чудо намудани пайвандак (клемма)-и манфии аккумулятор	√			√							
2.2. Чудо намудани пайвасти занҷири барқии сенсори педали электронии акселератор	√			√							
2.3. Чудо намудани сенсори педали электронӣ акселератор	√			√							
2.4. Бартараф кардани корношоями сенсори педали электронии акселератор	√		√								
2.5. Пайваст намудани занҷири барқии сенсори педали электронии акселератор	√		√								
2.6. Пайваст пайвандак (клемма)-и манфии аккумулятор	√			√							
2.7. Санчидани кори сенсори педали электронии акселератор бо сканери компютерӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Акселератор - ин:	- барои тағир додани суръати гардиши муҳаррик (суръати мошин) пешбинӣ шудааст.
Ҷойгиршави сенсорҳои системаи педали электронии акселератор дар автомобил:	- сенсори системаи педали электрони акселератор зери педали гази автомобил ҷойгир шуда, маълумотро ба блоки идоракунии автомобил мерасонад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат	ТІ 7412-17-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръатро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур. - ҳангоми таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат.	
Шартҳои қаблӣ (пешаки): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил;	

- ТИ 7412-16-3/01 Баргараф намудани корношоямии сенсорҳои системаи педали электронӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани корношоямии блоки хотираи системаи идоракунии суръат	1.1. Омода кардани асбобу таҷҳизот барои таъмири блоки хотираи системаи идоракунии суръат . 1.2. Ташхис намудани блоки хотираи системаи идоракунии автомобил бо сканери компютерӣ.
2. Таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат	2.1. Чудо кардани васлаки блоки хотираи системаи идоракунии суръат. 2.2. Чудо намудани ноқилҳо аз пайвастиҳои (штекер). 2.3. Гирифтани лавҳаи хотираи системаи идоракунии суръат. 2.4. Чудо намудани модели протсессори ноуствори хотира ва васли ноқилҳо бо асбоби лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник). 2.5. Тоза намудани хотираи системаи идоракунии суръат (прошивка). 2.6. Истифода намудани барномаи барқароркунандаи хотираи системаи идоракунии суръати ноуствории хотира. 2.7. Интиҳоб намудани модели протсессор. 2.8. Сабот намудани маълумоти барномавӣ. 2.9. Гирифтани ноқилҳои протсессор аз платаи ноуствори блоки хотираи системаи идоракунии суръат. 2.10. Ҷойгир кардани платаи блоки хотираи системаи идоракунии суръат. 2.11. Гузоштани сарпуши блоки хотираи системаи идоракунии суръат. 2.12. Ташхис намудани автомобилҳои барқӣ бо сканери компютерӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- тайёр намудани асбобҳои лозимӣ барои таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санҷидани блоки хотираи системаи идоракунии суръат; - истифода намудани нишонсанҷ (индикатор) барои санҷиши блоки хотираи системаи идоракунии суръат; - истифода намудани мултиметр барои санҷиши блоки хотираи системаи идоракунии суръат; - истифода намудани таҷҳизоти лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) барои васли ноқилҳои барқӣ; - истифода намудани сканери компютерӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои таъмирӣ; - тартиби бехатар истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар ҷойи кор; - маълумоти занҷири барқӣ ва тамғаҳои блоки хотираи системаи идоракунии суръат; - меъёр ва маълумоти техникӣ; - усулҳои бехатар истифода намудани таҷҳизоти лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник); - қоидаҳои бехатар истифода намудани нишонсанҷ (индикатор); - қоидаҳои бехатар истифода намудани мултиметр; - қоидаҳои бехатар истифода намудани сканери компютерӣ; - тартиби интиҳоби модули протсессори блоки хотираи системаи идоракунии суръат; - дастурамали ёрии аввалия.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодиккат; - тозакор; - масъул; - меҳрубон; - мушоҳидакор; - эҳтиёткор; - меҳнатдӯст.
---------------------------------	---

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани корношоямӣ блоки хотираи системаи идоракунии суръат											
1.1. Омода кардани асбобу таҷҳизот барои таъмири блоки хотираи системаи идоракунии суръат	√			√							
1.2. Таъхис намудани блоки хотираи системаи идоракунии автомобил бо сканери компютерӣ		√	√								
Элементи 2: Таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат											
2.1. Ҷудо кардани васлаки блоки хотираи системаи идоракунии суръат	√			√							
2.2. Ҷудо намудани ноқилҳо аз пайвастигиҳо (штекер)	√			√							
2.3. Гирифтани лавҳаи хотираи системаи идоракунии суръат	√			√							
2.4. Ҷудо намудани модели протсессори ноуствори хотира ва васли ноқилҳо бо асбоби лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник)	√		√								
2.5. Тоza намудани хотираи системаи идоракунии суръат (прошивка)	√		√								
2.6. Истифода намудани барномаи барқароркунондаи хотираи системаи идоракунии суръати ноустувории хотира	√			√							

2.7. Интихоб намудани модели протсессор	√			√							
2.8. Саbt намудани маълумоти барномавӣ	√		√								
2.9. Гирифтани нокилҳои протсессор аз платаи ноустувори блоки хотираи системаи идоракунии суръат	√		√								
2.10. Ҷойгир кардани платаи блоки хотираи системаи идоракунии суръат	√		√								
2.11. Гузоштани сарпуши блоки хотираи системаи идоракунии суръат.	√		√								
2.12. Таъхис намудани автомобилҳои барқӣ бо сканери компютерӣ	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хотираи дастрасии фаврӣ (ХДФ) (ОЗУ) - ин:	- мақсадро муайян мекунад - дар хотир доштан ва нигоҳ доштани иттилооти муваққатӣ, ки протсессор ҳангоми иҷрои амалҳо талаб мекунад. Як нигоҳдории кӯтоҳмуддати компютер аст, ки дастрасии зуд ба маълумотро таъмин мекунад ва ҳамчун буфер байни протсессор ва диски ҳолати саҳт/диски саҳт амал мекунад. Ҳолати саҳт ва дискҳои саҳт нигоҳдории дарозмуддат мебошанд, ки маълумотро ба таври доимӣ нигоҳ медоранд. Рамзи мошини иҷрошаванда ва маълумотро, ки барнома дар айни замон лозим аст, нигоҳ медорад. Агар компютер хотираи кам дошта бошад, пас иҷрои фармонҳо вақти зиёдро мегирад.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз намудани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ	ТІ 7412-18-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иваз намудани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникаи батареяи аккумулятори баландшиддат; - ТІ 7412-11-3/01 Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Гирифтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи	1.1. Омода намудани таҷҳизоти корӣ барои ивази моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ (технический жидкост). 1.2. Гузоштани автомобил дар бардорандаи (подёмник) санҷишӣ.

аккумуляторӣ аз дохили қисмҳо	1.3. Кушодани қисмҳои асосӣ барои ивази моеъ. 1.4. Гирифтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ аз дохили қисмҳои автомобил.
2. Рехтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ ба зарфи захиравии автомобил	2.1. Рехтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ ба зарфи захиравии автомобил (моеъи техникӣ). 2.2. Санчидани сатҳи моеъи рехташуда ба зарф. 2.3. Гузоштани қисмҳои ҷудокардашуда дар ҷои аввалия. 2.4. Ба ҳаракат даровардани муҳаррики автомобил.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ (моеъи техникӣ); - риоя намудани тартиби истифодабарии бардорандаи автомобил ҳангоми санчиш; - санчидани асбобу таҷҳизот пеш аз оғози кор; - ҷудо намудани қисмҳои автомобил барои ивази моеъи техникӣ; - истифода бурдани асбобу лавозимоти корӣ ҳангоми ивази моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ; - рехтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ ба зарфи захиравии автомобил; - санчидани сатҳи меъёри моеъи рехташуда ба зарф; - санчидани автомобил баъд аз рехтани моеъ дар зарфи захиравии автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ (моеъи техникӣ); - тартиби санчиши коршоямии асбоб ва таҷҳизоти корӣ пеш аз оғози кор; - тартиби санчиши ҳолати коршоямии бардорандаи автомобил; - тартиби кушодан ва мустаҳкам намудани қисмҳои автомобил; - меъёри моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ; - намудҳои моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ; - маълумоти техникии оид ба истифода намудани асбобу таҷҳизоти таъмирӣ; - тартиботи ба ҳаракат даровардани муҳаррики автомобил ҳангоми санчиш; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - тозагор; - масъул; - меҳрубон; - мушоҳидакор; - эҳтиёткор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушохиди бевоситаи раванди қор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи ҳонанда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Гирифтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ аз дохили қисмҳо											
1.1. Омода намудани таҷҳизоти қорӣ барои ивази моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ (технический жидкост)	√			√							
1.2. Гузоштани автомобил дар бардорандаи (подёмник) санчишӣ	√		√								
1.3. Кушодани қисмҳои асосӣ барои ивази моеъ	√		√								
1.4. Гирифтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ аз дохили қисмҳои автомобил		√	√								
Элементи 2: Рехтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ ба зарфи захиравии автомобил											
2.1. Рехтани моеъи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ ба зарфи захиравии автомобил (моеъи техникӣ)	√			√							
2.2. Санчидани сатҳи моеъи рехташуда ба зарф	√			√							
2.3. Гузоштани қисмҳои ҷудокардашуда дар ҷои аввалия	√			√							
2.4. Ба ҳаракат даровардани муҳаррики автомобил	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити қорӣ, вазъият, шароити асосии қорӣ)

Таҷҳизот ва лавозимоти зарурӣ - инҳо:	- маҷмӯи калидҳо, шашкунча (шестигранник), асбоби гирандаи моеъ аз дохили қисмҳо.
--	---

Моеъи техникӣ - ин:	- дар чунин системаи гармидиҳӣ танҳо истифода бурдани антифриз иҷозат дода мешавад, ки қобилияти пасти барқро дорад. Ин бастаи батареяро аз сӯхтор муҳофизат мекунад, агар моеъи хунуккунанда ба он ворид шавад, агар схемаи куртаи хунуккунӣ вайрон шавад, масалан, ғангоми садама. - GREENCAR COOLANT як антифризи гибридии дар асоси моноэтилен гликол бо иловаи бастаи иловагист, ки сифатҳои технологияи кислотаи органикӣ (ОАТ) ва ингибиторҳои зангзании ғайриорганикиро муттаҳид мекунад. - ба талаботи стандартҳо ҷавоб медиҳад: - ASTM D-3306, · BS 6580, · China GB 29743-2013, · NB/SH/T 0521-2010
----------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ	TI 7412-19-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайянкунии сабабҳои корношоямӣ ва таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ бо назардошти ри	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур; - ғангоми таъмири системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - TI 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - TI 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - TI 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникӣ батареяи аккумулятори баландшиддат; - TI 7412-11-3/01 Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани корношоямии системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ	1.1. Хориҷ намудани моеъи (холодоген) гарму сардкунанда аз дохили системаи гармидиҳӣ. 1.2. Санчидани насоси системаи гармидиҳӣ . 1.3. Санчидани оксидшавии васлақҳои барқӣ дар пайвастишавии муҳаррики барқии системаи гармидиҳӣ. 1.4. Санчидани ҳолати шамолдиҳандаи муҳаррики барқӣ (электровентиллятор).
2. Таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ	2.1. Тоза кардани (штекерҳо) васлақҳои барқӣ пайвасти муҳаррики барқии шамолдиҳандаи автомобилҳои барқӣ. 2.2. Муайян намудани ҷойи хориҷшудаи моеъ (холодоген) дар системаи гармидиҳӣ. 2.3. Иваз кардани системаи кубурҳои гармидиҳӣ. 2.4. Иваз кардани муҳаррики барқии шамолдиҳандаи системаи гармидиҳӣ; 2.5. Иваз кардани моеъи системаи гармидиҳӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ғангоми таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ; - тайёр намудани асбобҳои лозимӣ барои таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санчиши системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ;
-------------------------	---

	- истифода намудани нишонсанҷ (индикатор) барои санчиши ноқилҳои барқӣ; - истифода намудани мултиметр барои муайян намудани қоршоямии қисмҳои гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) барои пайвасти ноқилҳои барқӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникаи занҷири барқӣ ва тамғаҳои системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникаи системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ; - усулҳои истифодабарии лаҳимкаш ҳангоми пайвасти ноқилҳои барқӣ; - мачмӯи насоси гармӣ; - намудҳои насоси системаи гармидиҳӣ дохили салони автомобилҳои барқӣ; - усулҳои истифодабарии нишонсанҷ (индикатор); - усулҳои истифодабарии мултиметр; - тартиботи ба ҳаракат даровардани муҳаррики автомобил ҳангоми санчиш; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - тозақор; - масъул; - меҳрубон; - мушоҳидақор; - эҳтиётқор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани қорношоямии системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ											
1.1. Қорич намудани моъеи (қолодоген) гарму сардкунанда аз дохили системаи гармидиҳӣ	√			√							

1.2. Санчидани <i>насоси системаи гармидиҳӣ</i>	√		√								
1.3. Санчидани оксидшавии васлақҳои барқӣ дар пайвастишавии муҳаррики барқии системаи гармидиҳӣ	√		√								
1.4. Санчидани ҳолати шомолдиҳандаи муҳаррики барқӣ (электровентиллятор)		√	√								
Элементи 2: Таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ											
2.1. Тоза кардани (штекерҳо) васлақҳои барқӣ пайвасти муҳаррики барқии шомолдиҳандаи автомобилҳои барқӣ	√			√							
2.2. Муайян намудани ҷойи хориҷшудаи моеъ (хлороген) дар системаи гармидиҳӣ	√			√							
2.3. Иваз кардани системаи кубурҳои гармидиҳӣ	√			√							
2.4. Иваз кардани муҳаррики барқии шомолдиҳандаи системаи гармидиҳӣ	√		√								
2.5. Иваз кардани моеъи системаи гармидиҳӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Насоси системаи гармидиҳӣ дохили салони автомобилҳои барқӣ - ин:	- Насосҳои гармидиҳӣ энергияи барқро истифода мебаранд, то ки гармии дар замин, об ё ҳаво нигоҳ дошташударо дастрас кунанд. Агар бо системаи фотоэлектрикӣ якҷоя карда шавад, қисми зиёди қувваи барқӣ заруриро аз энергияи офтоб ҳосил кардан мумкин аст.
Ба маҷмӯи насоси гармӣ дохил мешавад:	- фаршҳои гарм, агрегатҳои вентиляторҳо, конвекторҳо ё радиаторҳо, автоматикаи идоракунӣ (датчикҳо, термостатҳои идоракунӣ, контроллерҳо).

Номивохидисалоҳият	Рамзивоҳидисалоҳият
Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ	TI 7412-20-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани сабабҳои қорношоямии монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ ва баргараф намудани оҳоро бо назардошти риояи техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми таъмири монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ;	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - TI 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи қор; - TI 7412-03-2/01 Муайян намудани қорношоямии автомобил;	

- ТИ 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи аккумулятори баландшиддат; - ТИ 7412-11-3/01 Муайян намудани корношоямии батареяи аккумуляторӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани сабабҳои корношоямии монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ	1.1. Муайян намудани оксидшавии пайвастиҳои занҷири васлаки барқӣ. 1.2. Муайян намудани транзисторҳои заифи корношоям. 1.3. Муайян намудани транзисторҳои пурқуввати корношоям. 1.4. Муайян намудани корношоямии генератори импульс. 1.5. Санҷидани шиддати барқ аз меъёри нишондодашуда пастбуда (аз -2.7). 1.6. Санҷидани монитор бо асбоби мултиметр. 1.7. Санҷидани монитор бо сканери компютерӣ. 1.8. Санҷидани монитор бо асбоби нишонсанҷ (индикатор).
2. Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ	2.1. Гирифтани сарпушаки монитор. 2.2. Кушодани мурватҳо. 2.3. Чудо намудани васлақҳои монитор. 2.4. Баровардани монитор. 2.5. Тоza кардани васлақҳои занҷири барқ аз оксидшавӣ. 2.6. Иваз кардани транзисторҳои заиф. 2.7. Иваз кардани транзисторҳои пурқувват. 2.8. Иваз кардани генератори импульс. 2.9. Пайвасти кардани васлақҳои монитор. 2.10. Шинондани монитор ва мустаҳкам кардани мурватҳо.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санҷиши монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани нишондиҳанда (индикатор) барои санҷиши монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) ва мултиметр барои санҷиши ноқилҳои барқии монитори автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани таҷҳизоти сканери компютерӣ барои таҳлили монитори электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти занҷири барқӣ ва тамғаҳои монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникаи монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуҷҷатҳои техникӣ; - маълумот оид ба тамғаҳои техникӣ; - усулҳои истифодабарии лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник); - тартиби истифодабарии сканери компютерӣ барои таҳлили автомобилҳои барқӣ; - тартиби бехатар истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар устохона.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодиккат; - тозакор; - масъул; - меҳрубон; - мушоҳидакор; - эҳтиёткор; - меҳнатдӯст.
---------------------------------	---

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани сабабҳои корношоямӣ монитори нишондиҳандаҳои электроники автомобилҳои барқӣ											
1.1. Муайян намудани оксидшавии пайвастиҳои занҷири васлаки барқӣ	√			√							
1.2. Муайян намудани транзисторҳои заифи корношоям	√		√								
1.3. Муайян намудани транзисторҳои пурқуввати корношоям	√		√								
1.4. Муайян намудани корношоямӣ генератори импульс		√	√								
1.5. Санҷидани шиддати барқ аз меъёри нишондодашуда пастбуда (аз -2.7)	√			√							
1.6. Санҷидани монитор бо асбоби мултиметр	√			√							
1.7. Санҷидани монитор бо сканери компютерӣ	√			√							
1.8. Санҷидани монитор бо асбоби нишонсанҷ (индикатор)	√			√							
Элементи 2: Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электроники автомобилҳои барқӣ											
2.1. Гирифтани сарпушаки монитор	√			√							
2.2. Кушодани мурватҳо	√			√							

2.3. Чудо намудани васлакҳои монитор	√			√								
2.4. Баровардани монитор	√		√									
2.5. Тоza кардани васлакҳои занҷири барқ аз оксидшавӣ	√			√								
2.6. Иваз кардани транзисторҳои заиф	√		√									
2.7. Иваз кардани транзисторҳои пурқувват	√		√									
2.8. Иваз кардани генераторҳои ипулс	√		√									
2.9. Пайваст кардани васлакҳои монитор	√		√									
2.10. Шинондани монитор ва мустаҳкам кардани мурватҳо	√		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Чойгириҳои монитори электроники автомобилҳои барқӣ - ин:	- характеристикаи ҳаракат (суръат), суръати муҳаррик, масофа то объекти дар пеш истода); дуруст кор кардани муҳаррик, шасси, трансмиссия, таҷҳизоти электрикӣ ва умуман тамоми воситаҳои нақлиёт; маълумоти дигар (вақти қорӣ, масалан); панели асбобҳо (инчунин онро панели асбобҳо, (IP) ё панел низ меноманд) панели идоракунии мебошад, ки дар консоли марказии мошин ё ҳавопаймои хурд чойгир карда шудааст; спидометри мошин одатан дар маркази панели асбобҳо дар пеши назари ронанда чойгир аст. Охир суръат яке аз параметрҳои асосии ҳаракат мебошад, ки онро доимо назорат кардан лозим аст.
---	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ	ТИ 7412-21-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайянкунии сабабҳои корношоямӣ ва таъмири инвертори автомобилҳои барқӣ, ки ҳангоми итифодабарӣ корношоям мегарданд, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур; - ҳангоми таъмири инвертори автомобилҳои барқӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешаки): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТИ 7412-01-2/01 Омода намудани чойи кор; - ТИ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямӣи автомобил; - ТИ 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникаи батареяи аккумулятори баландшиддат; - ТИ 7412-20-4/01 Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электроники автомобилҳои барқӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани корношоямӣи инвертори автомобилҳои барқӣ	1.1. Муайян намудани кандашавии нокилҳои барқӣ. 1.2. Санчидани нокилҳои барқӣ баландшиддат. 1.3. Санчидани муҳофизаткунандаи занҷири барқӣ (предохранитель). 1.4. Санчидани релеҳои инверторӣ.

	1.5. Санчидани блоки барқтаъминкунанда (блок питания). 1.6. Санчидани корношоями транзисторҳои барқӣ MG1, MG2, MGR (IGVT). 1.7. Санчидани корношоямии сенсорҳои ҳарорат.
2. Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ	2.1. Чудо кардани васлақҳои 1 ва 2. 2.2. Чудо карда гирифтани бачоки моеъ. 2.3. Чудо кардани мустаҳкамкунандаи лулаи моеъ. 2.4. Чудо кардани инвертор аз пайвандҳо. 2.5. Чудо кардани сарпӯш ва лавҳаи инвертор. 2.6. Чудо кардани муҳофизаткунандаҳои корношоям (предохранительи). 2.7. Иваз кардани реле ва транзистори корношоям. 2.8. Иваз кардани сенсори корношоям. 2.9. Гузоштани инвертор дар ҷойи таъиншуда. 2.10. Пайваст кардани васлақҳо, часпондани лула ва мустаҳкамкунанда (хамут). 2.11. Гузоштани зарфи моеъ. 2.12. Пайваст намудани васлақҳои 1 ва 2.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санчиши монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани нишондиҳанда (индикатор) барои санчиши монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) ва мултиметр барои санчиши ноқилҳои барқии монитори автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани ҳуччатҳои техникаи инвертори автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани таҷҳизоти сканери компютерӣ барои ташҳиси монитори электронии автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - маълумоти занҷири барқӣ ва тамғаҳои монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникаи монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - намудҳои инвертори автомобилҳои барқӣ; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуччатҳои техникӣ; - маълумот оид ба тамғаҳои техникӣ; - усулҳои истифодабарии лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник); - тартиби истифодабарии сканери компютерӣ барои ташҳиси автомобилҳои барқӣ; - тартиби бехатар истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар устохона.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - тозақор;

	- масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - меҳнатдӯст.
--	--

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани корношоямии инвертори автомобилҳои барқӣ											
1.1. Муайян намудани кандашавии нокилҳои барқӣ	√			√							
1.2. Санчидани нокилҳои барқӣ баландшиддат	√		√								
1.3. Санчидани муҳофизаткунандаи занҷири барқӣ (предохранитель)	√		√								
1.4. Санчидани релеҳои инверторӣ		√	√								
1.5. Санчидани блоқи барқтаъминкунанда (блок питания)	√			√							
1.6. Санчидани корношоями транзисторҳои барқӣ MG1, MG2, MGR (IGVT)	√			√							
1.7. Санчидани корношоямии сенсорҳои ҳарорат	√			√							
Элементи 2: Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ											
2.1. Ҷудо кардани васлақҳои 1 ва 2	√			√							
2.2. Ҷудо карда гирифтани бачоки моеъ	√			√							
2.3. Ҷудо кардани мустаҳкамкунандаи лулаи моеъ	√			√							
2.4. Ҷудо кардани инвертор аз пайвандҳо	√		√								
2.5. Ҷудо кардани сарпӯш ва лавҳаи инвертор	√			√							

2.6. Чудо кардани муҳофизаткуандаҳои корношоям (предохранительи)	√		√								
2.7. Иваз кардани реле ва транзистори корношоям	√		√								
2.8. Иваз кардани сенсори корношоям	√		√								
2.9. Гузоштани инвертор дар ҷойи таъиншуда	√		√								
2.10. Пайваст кардани васлақҳо, часпондани лула ва мустаҳкамкуанда (хамут)	√		√								
2.11. Гузоштани зарфи моеъ	√			√							
2.12. Пайваст намудани васлақҳои 1 ва 2	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Инвертори автомобилҳои барқӣ:	- инвертер як дастгоҳи хурд аст, ки энергияро ба нерӯ табдил медиҳад. Вай қувваи ҳозираи сети борти автомобилро аз 12 ба 220 вольт тағйир медиҳад. - ин имкон медиҳад, ки асбобҳои гуногунро пайваст кунем: чангкашак, риштароши барқӣ, ноутбук, яхдони мошин, парма ва заряди телефон. - имкон медиҳад, ки бо баланд бардоштани суръати гардиши муҳаррик ба ҳарорати муқарраршуда зудтар расад. - нигоҳ доштани микроклим дар ҳуҷра дақиқтар аст, зеро долони тағйирёбии ҳарорат тақрибан 1,5 С ва 4-5 С аст. - ба трансформатор (басомади паст) ва трансформатори бефосила (басомади баланд) тақсим мешаванд. Фарқи асосии байни пештара мавҷудияти трансформатор дар баромади инвертер мебошад, ки барои баланд бардоштани шиддат ба шиддати шабака (220/380 В) пешбинӣ шудааст. Дар дастгоҳи бе трансформатор вазифаҳои трансформаторро электроника иҷро мекунад.
--------------------------------------	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузaronидани хизматрасонии техникий муҳаррики автомобилҳои барқӣ	ТІ 7412-22-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани сабабҳои корношоямии муҳаррики автомобилҳои барқӣ ва ба ин васила гузаронидани хизматрасонии техникий бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми гузаронидани хизматрасонии техникий муҳаррики автомобилҳои барқӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникий батареяи аккумулятори баландшиддат;	

- ТИ 7412-20-4/01 Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - ТИ 7412-21-4/01 Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроиш (МИ) ВС
1. Муайян намудани сабабҳои корношоямии муҳаррики автомобилҳои барқӣ	1.1. Муайян намудани нуқсонҳои милдон (подшипник)-и муҳаррики барқӣ. 1.2. Тоza кардани васлақҳои занҷири барқии баландшиддати муҳаррик. 1.3. Санчидани пайвастиҳои ноқилҳои барқӣ. 1.4. Иваз кардани моъеи редуктори муҳаррики барқӣ . 1.5. Санчидани кандашавии ноқилҳои барқӣ. 1.6. Муайян намудани оксидшавии (окисление) пайвастиҳои васлақҳои занҷири барқии баландшиддати муҳаррик. 1.7. Муайян намудани сабабҳои овозбарории милдони (подшипник)-и муҳаррики автомобилҳои барқӣ. 1.8. Муайян намудани сабабҳои камшавии моъеи редуктори муҳаррики автомобилҳои барқӣ.
2. Гузаронидани хизматрасонии техникии муҳаррики автомобилҳои барқӣ	2.1. Тоza кардани васлақҳои оксидшудаи занҷирҳои барқии баландшиддат. 2.2. Иваз кардани корношоямии милдон (подшипник)-и муҳаррики барқӣ. 2.3. Иваз кардани моъеи редуктори муҳаррики барқӣ. 2.4. Иваз кардани печакҳои муҳаррики барқӣ. 2.5. Иваз кардани қисми гардон (ротор)-и муҳаррики барқӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санчиши монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани нишондиҳанда (индикатор) барои санчиши монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник) ва мултиметр барои санчиши ноқилҳои барқии монитори автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурҳо оид ба озмоиши автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани таҷҳизоти сканери компютерӣ барои ташҳиси монитори электрони автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти занҷири барқӣ ва тамғаҳои монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникии монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - сохти автомобилҳои барқӣ; - намудҳои муҳаррики автомобилҳои барқӣ ва тавоноии онҳо; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуҷҷатҳои техникӣ; - маълумот оид ба муҳаррики автомобилҳои барқӣ; - усулҳои истифодабарии лаҳимкаши барқӣ (электропаяльник);

	- тартиби истифодабарии сканери компютерӣ барои ташхиси автомобилҳои барқӣ; - тартиби беҳатар истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар устохона.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - тозагор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани сабабҳои корношоямии муҳаррики автомобилҳои барқӣ											
1.1. Муайян намудани нуқсонҳои милдон (подшипник)-и муҳаррики барқӣ	√			√							
1.2. Тоza кардани васлақҳои занҷири барқии баландшиддати муҳаррик	√		√								
1.3. Санчидани пайвастҳои нокилҳои барқӣ	√		√								
1.4. Иваз кардани моёи редуктори муҳаррики барқӣ		√	√								
1.5. Санчидани кандашавии нокилҳои барқӣ	√			√							
1.6. Муайян намудани оксидшавии (окисление) пайвастҳои васлақҳои занҷири барқии баландшиддати муҳаррик	√			√							
1.7. Муайян намудани сабабҳои овозбарории милдони (подшипник)-и муҳаррики автомобилҳои барқӣ	√			√							

1.8. Муайян намудани сабабҳои камшавии моёи редуктори муҳаррики автомобилҳои барқӣ		√		√							
Элементи 2: Гузаронидани хизматрасонии техникии муҳаррики автомобилҳои барқӣ											
2.1. Тоза кардани васлақҳои оксидшудаи занҷирҳои барқии баландшиддат	√			√							
2.2. Иваз кардани корношоямии милдон (подшипник)-и муҳаррики барқӣ	√			√							
2.3. Иваз кардани моёи редуктори муҳаррики барқӣ	√			√							
2.4. Иваз кардани печакҳои муҳаррики барқӣ	√		√								
2.5. Иваз кардани қисми гардон (ротор)-и муҳаррики барқӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Редуктори муҳаррики автомобилҳои барқӣ:	- дили мошини электрикӣ аст, ки чархҳоро чарх мезанонад. Одатан, мошини электрикӣ бо як ё ду қуттии редуктор дар тирӣ пасӣ мучахҳаз аст, ҳаракат мекунад. - қуттии редуктор як механизм аст, ки имкон медиҳад, ки ҳолат ва қудрати муҳаррикро вобаста ба талабот тағйир диҳад. Он дар мошинҳо ва асбобҳои гуногун барои интиқоли ҳолат ба механизмҳои корӣ истифода мешавад. Ҳамчун гардонандаи барқӣ истифода мешавад, ки энергияро аз барқ ба механикӣ табдил медиҳад. Вазифаи редуктор аз он иборат аст, ки лаҳзаи тақвият бахшидан тавассути кам кардани суръати гардиши муҳаррики электрикӣ зиёд карда шавад. - ба редуктори барқии ПАС рағбани ОСЗ, 1/3 ҳаҷм (80 мл) ва редуксияи редуктори барқии ША аз рағбани маъдани «Z» ё «S» пур карда мешавад.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таъмир намудани нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ	TI 7412-23-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайянкунии сабабҳои корношоямӣ ва таъмири нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ бо назардошти риояи қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми таъмири нуктаи зарядгири автомобилҳои барқӣ (порт заряд).	
Шартҳои қаблӣ (пешаки): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - TI 7412-01-2/01 Омода намудани ҷойи кор; - TI 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил;	

- ТИ 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи аккумулятори баландшиддат; - ТИ 7412-20-4/01 Таъмир намудани монитори нишондихандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - ТИ 7412-21-4/01 Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян кардани корношоямии нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ	1.1. Муайян намудани кандашавии ноқилҳои барқӣ. 1.2. Муайян намудани ҳолати зангзанӣ ё таъсири намнокӣ. 1.3. Муайян намудани корношоямии таъминоти барқ ё расиши кутоҳ. 1.4. Санчидани пайвастишавии ноқилҳои нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ. 1.5. Санчидани коршоямии муҳофизаткунанда (предохранитель).
2. Таъмир намудани нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ	2.1. Чудо намудани пайвандак (клемма)-ҳо аз аккумулятор. 2.2. Бардоштани автомобилҳои барқӣ бо борбардор (домкрат). 2.3. Гирифтани чархи автомобил. 2.4. Гирифтани лавҳаи панчара (подкрыльник). 2.5. Сачидани васлаҳои барқӣ ва кандани сарпӯши порт заряд. 2.6. Таъмир намудани нуктаҳои зарядгирии автомобилҳои барқӣ. 2.7. Пайваст кардани ноқилҳои барқӣ. 2.8. Санчидани нуктаҳои зарядгирии автомобилҳои барқӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми хизматрасонии нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - идора намудан система бо барномаи нави сканери компютерӣ; - истифода бурдани асбобҳои кори барои санчиши корношоямии нуктаи зарядгири автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани нишондиханда (индикатор) барои санчиши нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурҳо оид ба озмоиши автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани таҷҳизоти сканери компютерӣ барои ташҳиси нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондихандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти занчири барқӣ ва тамғаҳои монитори нишондихандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникии монитори нишондихандаҳои электрони автомобилҳои барқӣ; - сохти автомобилҳои барқӣ; - намудҳои муҳаррики автомобилҳои барқӣ ва тавоноии онҳо; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуҷҷатҳои техникӣ; - маълумот оид ба муҳаррики автомобилҳои барқӣ; - маълумоти занчири барқӣ ва тамғаҳои нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникии нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - маълумот дар бораи тамғаҳои техникии нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - дастурамали ёрии аввалия.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодиккат; - тозакор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - меҳнатдӯст.
---------------------------------	--

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян кардани корношоямӣ нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ											
1.1. Муайян намудани кандашавии ноқилҳои барқӣ	√			√							
1.2. Муайян намудани ҳолати зангзанӣ ё таъсири намнокӣ	√		√								
1.3. Муайян намудани корношоямӣ таъминоти барқ ё расиши кутоҳ	√		√								
1.4. Санҷидани пайваستшавии ноқилҳои нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ		√	√								
1.5. Санҷидани коршоямӣ муҳофизаткунанда (предохранитель)	√			√							
Элементи 2: Таъмир намудани нуктаи зарядгири (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ											
2.1. Ҷудо намудани пайвандак (клемма)-ҳо аз аккумулятор	√			√							
2.2. Бардоштани автомобилҳои барқӣ бо борбардор (домкрат)	√			√							
2.3. Гирифтани чархи автомобил	√			√							
2.4. Гирифтани лавҳаи панҷара (подкрыльник)	√		√								
2.5. Санҷидани васлақҳои барқӣ ва кандани сарпӯши порт заряд	√			√							

2.6. Таъмир намудани нуктаҳои зарядгирии автомобилҳои барқӣ	√		√								
2.7. Пайвасти кардани ноқилҳои барқӣ	√		√								
2.8. Санҷидани нуктаҳои зарядгирии автомобилҳои барқӣ	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Чойгиршавии нуктаи заряди автомобилҳои барқӣ (порт заряд):	- дар як намуд дар тарафи рости қисми пеш (крело) чойгир шудааст; - дар дигар намуди он дар тарафи рост ва ё чапи қафои автомобилҳои барқӣ чойгир шудааст.
---	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таъмир намудани системаи боздории автомобилҳои барқӣ	ТІ 7412-24-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайянкунии сабабҳои корношоямӣ ва таъмир намудани системаи боздории автомобили барқиро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур; - ҳангоми таъмир намудани системаи боздории автомобилҳои барқӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7412-01-2/01 Омода намудани чойи кор; - ТІ 7412-03-2/01 Муайян намудани корношоямии автомобил; - ТІ 7412-10-3/01 Гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи аккумулятори баландшиддат; - ТІ 7412-20-4/01 Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электроникии автомобилҳои барқӣ; - ТІ 7412-23-4/01 Таъмир намудани нуктаи зарядгирии (порт заряд)-и автомобилҳои барқӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ. 1.3. Бардоштани автомобил дар бардоранда (подёмник). 1.4. Гирифтани чархҳои автомобили барқӣ.
2. Муайян намудани корношоямии системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	2.1. Аз назар гузаронидани тахтакорх (калодки)-ҳои боздошти автомобилҳои барқӣ. 2.2. Аз назар гузаронидани гирдаҳои филизи (диск)-и системаи боздоштан. 2.3. Санҷидани моеъ (жидкост) дар системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 2.4. Санҷидани часпиши зеркунак (супра)-ҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 2.5. Муайян намудани ҳалқачаҳои резинии цилиндрҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 2.6. Муайян намудани хурдашави дискаҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 2.7. Муайян намудани кафидани гирдаҳои филизии (диск) сиситемаи боздории автомобилҳои барқӣ.

3. Таъмир намудани системаи боздошти автомобили барқӣ	3.1. Иваз кардани тахтакорх (колодка)-ҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 3.2. Илова кардани моеъи (жидкост) системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 3.3. Иваз кардани зеркунак (супрай)-ҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 3.4. Иваз кардани ҳалқачаҳои резинии цилиндрҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ. 3.5. Иваз кардани дискаҳои системаи боздоштии.
---	--

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми хизматрасонии системаи боздошти автомобили барқӣ; - идора намудан система бо барномаи нави сканери компютерӣ; - истифода бурдани асбобҳои кори барои санҷиши корношоямии системаи боздошти автомобили барқӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - истифода намудани дастурҳо оид ба озмоиши автомобилҳои барқӣ; - истифода бурдани таҷҳизоти сканери компютерӣ барои таҳлили системаи боздошти автомобили барқӣ; - гирифтани маълумоти иловагӣ аз шабакаи Интернетӣ оид ба таъмири системаи боздошти автомобили барқӣ - истифода бурдани бардоранда (домкрат)-и автомобилҳои барқӣ; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникӣ оид ба системаи боздории автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникии монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ; - сохти автомобилҳои барқӣ; - намудҳои муҳаррики автомобилҳои барқӣ ва тавоноии онҳо; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуҷҷатҳои техникӣ; - маълумот оид ба муҳаррики автомобилҳои барқӣ; - маълумоти занҷири барқӣ ва тамғаҳои нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - маълумоти техникий нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - маълумот дар бораи тамғаҳои техникий нуктаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - тозақор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус	√			√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ	√		√								
1.3. Бардоштани автомобил дар бардоранда (подёмник)	√		√								
1.4. Гирифтани ҷарҳҳои автомобили барқӣ		√	√								
Элементи 2: Муайян намудани корношоямӣ системаи боздошти автомобилҳои барқӣ											
2.1. Аз назар гузаронидани тахтаҷарх (калодки)-ҳои боздошти автомобилҳои барқӣ	√			√							
2.2. Аз назар гузаронидани гирдаҳои филизи (диск)-и системаи боздоштии	√			√							
2.3. Санчидани моеъ (жидкост) дар системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√			√							
2.4. Санчидани часпиши зеркунак (супра)-ҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√		√								
2.5. Муайян намудани ҳалкачаҳои резинии цилиндрҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√			√							
2.6. Муайян намудани хурдашави дискаҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√		√								

2.7. Муайян намудани кафидани гирдаҳои филизии (диск) сиситемаи боздории автомобилҳои барқӣ	√		√								
Элементи 3: Таъмир намудани системаи боздошти автомобили барқӣ											
3.1. Иваз кардани тахтачарх (колодка)-ҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√			√							
3.2. Илова кардани моеъи (жидкост) системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√			√							
3.3. Иваз кардани зеркунак (супраи)-ҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√			√							
3.4. Иваз кардани ҳалқачаҳои резинии цилиндрҳои системаи боздошти автомобилҳои барқӣ	√		√								
3.5. Иваз кардани дискаҳои системаи боздоштии	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Боздорӣ бо қувваи муҳаррики барқӣ - ин:	- баъд аз қатъ гардидани барқ дар муҳаррики автомобилҳои барқӣ майдони магнитӣ ба вучуд омада, боздоштани автомобилҳои барқиро ба амал меорад.
--	--

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) коргари сину соли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимаӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи корӣ гузаштааст, роҳ дода мешавад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид), ки ба корҳои таъмиргарӣ ва хизматрасонии техникаи автомобилҳои барқӣ машғул аст, бояд аз омӯзиш, санҷиши дониш гузарад, меър ва қоидаҳои корҳои таъмиргариро риоя намояд.

Ҳангоми кор баъзе омилҳо таъсири мусбӣ расонида метавонанд:
қисмҳои ҳаракаткунанда ва гардишбандаи автомобил;
ҷойгиршавии минтақаи корӣ дар гармӣ ва хунукӣ (масалан кор дар майдончаи ҷойи холии кушода, дар ҷох ва ғайра);
ҷараёни барқ, ки дар ҳолати расиши кӯтоҳ метавонад ба бадани одам таъсир расонад;
шароити ғайриқаноатбахши иқлим, мавҷудияти бодғар.

барқии автомобил бояд донанд, ки ҳар як автомобил дар давоми истифодабарӣ бояд аз қайди ҳадамоти назорати техникӣ гузарад, ҳамчунин ташҳиси техникӣ бояд дар ҳолатҳои зайл гузаронида шавад:

баъди хизматрасонии техникӣ ва қайди он дар ҳадамоти назорати техникӣ;
даврӣ, баъди ҳар 12 моҳ;
баъди таъмири таҷдиди механизмҳои автомобил.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд донанд, ки ташҳиси техникаи автомобил аз ҷониби назоратчии мақомоти маҳаллии назорати техникӣ бо иштироки ронанда ва шахсоне, ки барои дар ҳолати дурустӣ ва бехатар амал кардани он масъул мебошанд, гузаронида шавад.

Барои пешгирии имконоти рӯҳ додани сӯхтор дар нуқтаҳои хизматрасонӣ барқӣ бояд ҳудаш талаботи бехатарӣ аз сӯхторро риоя кунад ва нагузорад, ки дигарон ин талаботро вайрон кунанд аз ҷумла, кашидани тамоку дар автомобил манъ аст.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) вазифадор аст, ки интизоми меҳнат, интизоми истеҳсоли ва қоидаҳои тартиботи меҳнатии дохиларо риоя кунад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд речаи корӣ ва вақти истироҳати муқарраргардидаро риоя намояд.

Техникаи бехатарӣ

Дастурдиҳиро оид ба техникаи бехатарӣ ба чанд намуд чудо мекунанд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, аз ҷумла дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ махсуб меёбад. Дастурдиҳӣ аз рӯи мақсад, тавсифот,

муҳлат, шахси мансабдор, инчунин, аз ваколатдоре, ки онро мегузаронад, ба намудҳо чудо мешавад. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолот, мутахассиси дорои тахассуси муайян ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимавиро оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассиси дипломдор, шахсе, ки барои иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимавӣ метавонанд кормандоне, ки барои бехатарии тиббӣ ва бехатарӣ аз сӯхтор масъуланд, ҷалб карда шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатарӣ бо ҳамаи кормандони ба кор шурӯъ карда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот, гузаронида мешавад. Он барои хонандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин барои кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта ва коргарони муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои ғимоявии аҳлона (коллективона) ва инфиродии дар корхона мавҷудбуда, инчунин тартиб додани пайдарҳамии онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида хангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар ҳуҷраи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникии омӯзиш ва воситаҳои аёни дар назар дошта мешаванд.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар ҳуҷраи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки уҳдадоранд, ки онро бояд гузаранд:

кормандони нав, аз ҷумла, мутахассисони Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)и кироя;

кормандони дар ду ё якҷанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;

кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта;

хонандагон, ки дар таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ қарор доранд;

дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрорӣ на кам аз як маротиба дар ним сол гузаронида мешавад. Санаи гузаронидан дар дафтари дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад

Ин чорабиниҳо дар доираи системаи ТИҚТО аҳамияти махсус доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс алгоритми амалҳои хонандагонро такрор мекунад, саволҳои дар мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаре медиҳад. Ин имкон медиҳад, ки ҳавфи ба вуҷуд омадани ҳодисаҳои нохуш дар машғулиятҳои амалӣ паст гардад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуши аз ҷониби таълимгирандагон вайрон кардани тавсияҳои додашуда, эмин медорад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботи ҳудро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ мегузаронад ва дар дафтар оид ба гузаронидани он

кайд мекунад. Ба ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсоли гузаронида мешаванд. Ба шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, барои баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки меҳоҳанд касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро омӯзанд ва салоҳиятҳои сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқ ба талаботи муассисаи таълимӣ;
- ҳуҷҷат (сертификат) дар бораи аз ҳудкунии салоҳиятҳои сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон дошта бошад;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон касби «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»-ро меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро доро будан;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)ро доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- паст нашудани сатҳи тахассусии омӯзгор на бояд аз сатҳи 5-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Миқдор	Таҷҳизот	Миқдор	Мавод/дигар лавозимот	Миқдор
Калидҳо (печмуҳрагӣ, бозшаванда)	5 даста	Телферҳо	1 адад	Сӯхторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Автомобили таълимӣ	1 адад	Дорукуттӣ	1 маҷмӯъ
Маҷмӯи калидҳо (автомобильное)	5 даста	Таҷҳизоти борбардорӣ	1 адад	Таноби кашанда	∞
Амбурҳо (плоскогупцы, круглогубцы, кусачки)	5 даста	Компютери ташхискунанда (сканери ташхиси)	1 даста	Сӯхон	∞
Клеши ҳаргуна	5 даста	Зарядфизо (зарядное устройство)	1 даста	Аломатҳои огоҳикунанда	∞

Калиди накидной	5 даста	Аккумулятор	1 даста	Аломатҳои бозист	∞
Шипси махсус барои гирифтани нокилҳои баландшиддат	5 даста	Генератор		Лампаи лаҳимкорӣ	∞
Калиди махсуси шамъи афрузиш	5 даста	Тестор (автомобильное)	1 даста	Маводи зидди сӯхтор	∞
Калиди динамометри	5 даста	Нишондихандаи барқӣ (индикатор)	1 даста	Нокилҳои барқӣ ҳаргуна: 0,35мм то 14мм. (7 ранга)	∞
Калидҳо	5 даста	Лаҳимкаш (паяльник)	1 даста	Моеҳои техникӣ: (боздошт, шишатозакунак, тосол, антифриз)	∞
Зарфи махсус ва кислотаи сулфат	∞	Ареометри санчиши зичии электролит	1 даста	Равғанҳои молидани (автол, гипсид, солидол)	∞
Ченакҳо (щуп)	5 даста	Душоҳои сарборӣ (нагрузочная вилка)	1 даста	Нокили пайвастананда (прикуриватель)	∞
Бардоранда (домкрат)	5 даста	Сканери (автомобилӣ)	1 даста	Халтаи равғанҳои пластикӣ барои сенсори оксигенӣ	∞
Лампаи равшанидиҳӣ	5 даста	Пуркунандаи барқ барои мошинҳои барқӣ (порт заряд)	1 даста		
Болға, пук	5 даста	Омметр	1 даста		
Монтировка	5 даста	Тозакунандаи терминалҳо (контактҳо)	1 даста		
Қабатакҳо (Прокладкаҳо)	5 адад	Калиди махсус барои кушодани сенсор оксигени (кислород)	1 даста		
Баллон (шинаи эҳтиётӣ)	5 адад				
Шприс барои равғанмоӣ	5 адад				
Лампаи сайёри равшанидиханда (переноска)	5 адад				
Зарфҳои пластмасӣ, керамикӣ ва ғайра	5 адад				
Накиткаи мухофизати	2 даста				
Тапончаи фишор	2 адад				

Регпарто (пескоструйная) барои тоза намудани шамъи афрузиш	5 адад				
Гирандаи шкив (съёмник)	5 адад				
Обгармкунак	5 адад				
Зарфи об	5 адад				
Дастпушакҳо	25 адад				
Айнаки мухофизатӣ	25 адад				
Лавҳаи тасвирии блоки силиндр	1 адад				
Мавод	Микдор	Маводи таълимӣ	Микдор	Лавозимоти дафтардорӣ	Микдор
Солярка	∞	Лавҳаи тасвирии идоракунии комфорт	1 адад	Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
Бензин	∞	Барномаи (Автодата)	1 адад	Барномаи таълимии модуль	5 адад
Антикор (барои зангзанӣ)	∞	Лавҳаи тасвирии системаи сӯзишворӣ	1 адад	Дастур	∞
Латаи махсус 20x20	∞	Лавҳаи тасвирии идоракунии комфорт	1 адад	Китобҳо	25 адад
Литол	∞	Барномаи (Автодата)	1 адад	Видео (CD)	∞
Веретёнка	∞	Лавҳаи тасвирии системаи сӯзишворӣ	1 адад	Флипчарт	1 адад
Солярка	∞	Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти занчири барқӣ	1 адад	Маркер	1 баст
		Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти ченкунандаи назоратӣ	1 адад	Флипчарт	4 адад
		Лавҳаи тасвирии таҷҳизоти иловагӣ	1 адад	Қалам	25 адад
		Таҷҳизот барои гирифтани халка (кольцо)	1 адад	Блокнот	25 адад
		Лавҳаи тасвирии системаи чароғҳои равшандиҳанда	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи огохкунанда	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали огохкунандаи овозӣ	1 адад		

		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали охангӣ (тональнӣ)	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали рупорӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи сигнали огохкунандаи пневматикӣ	1 адад		
		Лавҳаи тасвирии системаи комфорт	1 адад		
		Тахта	1 адад		
		Компютерҳо	25 адад		
		Экран	1 адад		
		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад		

Рӯйхати адабиёт

1. Список литературы 1. Виды альтернативной энергии. – Режим доступа: <http://ria.ru/documents/20091113/193404769.html#ixzz3mfRLfVaT>.
2. Внедрить электроавтомобиль в России будет сложно. – Режим доступа: http://www.autonews.ru/automarket_news/news/1683358.
3. История электроавтомобиль. Режим доступа: http://autoeco.info/hist_ev.php].
4. Отчет International Energy Agency – EVI Global EV Outlook 2013. – Режим доступа: http://www.iea.org/topics/transport/electricvehiclesinitiative/EVI_GEO_2013_FullReport.PDF.
5. Преимущества электроавтомобиль и их недостатки. – Режим доступа: <http://nature-time.ru/2014/08/preimushhestvaelektromobilya-i-ego-nedostatki>.
6. Принцип работы электроавтомобиль. – Режим доступа: <http://www.electra.com.ua/elektroavtomobil/163-kak-rabotaetelektricheskij-avtomobil.html>].
7. Технологическое развитие российского топливно-энергетического комплекса под влиянием экономических санкций / О.Ю. Карамян, К.А. Чебанов, Ж.А. Соловьева // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 1. – С. 326.
8. Tesla Model S получила высшие рейтинги безопасности. Электронная версия журнала «За рулем». – Режим доступа: http://www.zr.ru/content/news/567354-tesla_model_s_poluchila_vyshshije_rejtingi_bezopasnosti/.

Сомонаҳои интернетӣ

Как работают электромобили (youtube.com)

Детективное расследование "Ремонт Электромобиля". Tesla MS (youtube.com) Elektromobil qanday ishlaydi? (Inson uchun Elektromobillarni zarari bormi?) (youtube.com) Что такое гибрид? Что нужно знать, чего не стоит бояться! Вся правда, разрушение мифов специалистами! (youtube.com)

Какие бывают поломки у гибридных автомобилей, и как их устранять.

Toyota Auris Hybrid, Toyota Prius. (youtube.com)

Toyota Prius - проверка батареи (ВВБ, гибридной системы) (youtube.com)

Гибридные автомобили или обычные | Что лучше? (youtube.com)

Принцип работы гибридных автомобилей (pro-sensys.com)

Гибридные автомобили: виды, как работают, чем различаются (tinkoff.ru)

Как работает гибридный автомобиль: принцип, особенности, расход топлива (rolf.ru)

Что такое гибридный автомобиль, какими бывают машины-гибриды, как работают — плюсы и минусы (techinsider.ru)

Типы электромобилей - какие бывают и чем отличаются (trauto.ru)

Классификация электромобилей | АВИЛОН Электро Москва (avilon-electro.ru)

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХАРИТАИ ФУНКЦИОНАЛӢ

Соҳа: Нақлиёт

**Касб: Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил
(автомобилҳои барқӣ ва гибрид)**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): ТӢ 7412

Замимаи 1

Харитаи функционалии касби «Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)»

УЊДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО				
А	Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ	А-1. Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	А-2. Такмил додани таҳассуси касбӣ	А-3. Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	А-4. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	А-5. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
		А-6. Ҳал намудани вазиятҳои муноқишавӣ				
В	Риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	В-1. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	В-2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ	В-3. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ	В-4. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ	В-5. Риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор
		В-6. Расонидани ёрии аввалияи тиббӣ	В-7. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда			
С	Ташкил намудани раванди кор	С-1. Омода намудани ҷойи кор	С-2. Қабул намудани автомобил	С-3. Омода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ	С-4. Омода намудани автомобил барои таъмир	С-5. Иҷро намудани корҳои челонгарӣ
		С-6. Истифода намудани таҷҳизоти бардоранда (подёмник)	С-7. Муайян намудани сабабҳои корношоямии автомобил			

D	Гузаронидани хизматрасонии техникии автомобил	D-1. Санчидани равғани муҳаррики автомобил	D-2. Муайян намудани нуқсонҳои датчикҳои автомобил	D-3. Аз назар гузаронидани системаи сардкунандаи муҳаррики автомобил	D-4. Аз назар гузаронидани касқони резинии (шина) автомобил	D-5. Санчидани шамъҳои афрӯзиш
		D-6. Бартараф намудани нуқсонҳои системаи боздории автомобил	D-7. Муайян намудани корношоямии асбобҳои назорати доҳили салони автомобил	D-8. Муайян намудани ҳолати корношоямии асбобҳои назоратӣ – нишондиҳанда (шток- приборов)	D-9. Гузаронидани хизматрасонии техникии батареяи аккумулятории шиддаташ баланд	D-10. Муайян намудани ҳолатҳои корношоямиҳои коммутатор
E	Муайян намудани ҳолатҳои техникии таҷҳизотҳои барқии автомобил	E-1. Санчиши ҳолатҳои корношоямии батареяи аккумуляторӣ	E-2. Муайян намудани ҳолати корношоямии корандози (стартёр) муҳаррики автомобил	E-3. Муайян намудани ҳолати коршоямии генератори барқӣ	E-4. Муайян намудани корношоямии системаи афрӯзиш (система зажигания)	E-5. Санчидани ҳолати корношоямии ғалтаки афрӯзиш (катушка зажигания)
		E-6. Санчиши ҳолати корношоямии қатъкунак/ тақсимкунаки барқӣ (прерыватель распределитель)	E-7. Муайян намудани ҳолати корношоямии ноқилҳои баландшид-дати шамъи афрӯзиш	E-8. Муайян намудани корношоямии чароғҳои автомобил	E-9. Муайян намудани ҳолати кории релеҳои барқӣ	E-10. Муайян намудани корношоямии васлақ- гузариш (переключатель)
F	Гузаронидани санчиши блоки электронии автомобил	F-1. Муайян намудани сабабҳои корношоямии датчикҳои системаи сардкунӣ	F-2. Муайян намудани сабабҳои корношоямии датчикҳои системаи ғизодиҳӣ (система питания)	F-3. Муайян намудани сабабҳои корношоямии датчикҳои системаи равғанмолӣ	F-4. Иваз намудани датчики заслонкаи дросели ҳавогузаранда	F-5. Иваз намудани датчики детонация

		F-6. Иваз намудани датчики ҳаво (кислород)	F-7. Иваз намудани датчики ҳаракати озод (холостой ход) ва наварди газтақсимкунанда	F-8. Муайян намудани сабабҳои корношоямии датчикҳои системаи педали электронӣ	F-9. Иваз намудани датчикҳои ҳол ва механизми газтақсимкунанда	F-10. Иваз намудани датчики системаи боздорӣ ва ҳолати боронӣ
G	Гузаронидани таъҳисси автомобилҳои барқӣ	G-1. Таъмир намудани блоки идоракунии автомобилҳои барқӣ	G-2. Таъмир намудани блоки хотираи системаи идоракунии суръат	G-3. Иваз намудани порт заряди аккумулятори автомобилҳои барқӣ	G-4. Таъмир намудани системаи гармидиҳии дохили салони автомобилҳои барқӣ	G-5. Таъмир намудани монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳои барқӣ
		G-6. Таъмир намудани инвертори автомобилҳои барқӣ	G-7. Гузаронидани хизматрасонии техникии муҳаррики автомобилҳои барқӣ	G-8. Таъмир намудани нуқтаи зарядгирии автомобилҳои барқӣ (порт заряд)	G-9. Таъмир намудани системаи боздории автомобили барқӣ	G-10. Иваз намудани моеи сардкунанда ва гармкунандаи батареяи аккумуляторӣ

	Сатҳи 2 - 17
	Сатҳи 3 - 31
	Сатҳи 4 - 12
Ҷамъагӣ: 60 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)			Харитаи функционалии бо усули DACUM таҳияшуда, барои касби		
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятнокӣ	Дониш, малака ва маҳорати умумӣ		«Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)		
1. Хушмуомила 2. Меҳнатдӯст 3. Мушоҳидакор 4. Тоқатпазир 5. Бомасъулият 6. Покизакор 7. Боэҳтиёт 8. Ростқавл 9. Сарфакор 10. Дурандеш 11. Бодикқат 12. Устувории ахлоқӣ 13. Ба бемориҳои аллергия устувор 14. Поквичдон 15. Боинсоф 16. Суботкор	1. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2. Сохт ва хизматрасонии техникии автомобилҳо 3. Намуд ва тамғаи масолеҳи сӯзишворӣ, молиданӣ ва моеъҳои техникӣ 4. Қоидаҳои техникаи бехатарӣ дар раванди кор 5. Қоидаҳои техникаи бехатарии зидди сӯхтор 6. Сохт, танзим ва хизматрасониҳои техникии автомобилҳои барқӣ 7. Ҳифзи муҳити зист 8. Намуд ва тамғаҳои масолеҳи сӯзишворӣ, равшанҳои молиданӣ ва моеъҳои техникӣ 9. Масолеҳшиносӣ 10. Асосҳои физика ва электротехника 11. Асосҳои кимиё 12. Асосҳои нақшакашӣ 13. Забонҳои хориҷӣ 14. Асосҳои технологияи компютерӣ 15. Истифодабарии автомобилҳои барқӣ 16. Истифода бурдани воситаҳои аввалини сӯхтор 17. Хондани нақшаҳои занҷирҳои барқӣ 18. Навъҳои ноқил ва ҳосиятҳои техники онҳо 19. Истфода бурдани воситаҳои аввалини сӯхтор 20. Риояи тартиботи дохили корхона		Иштирокчиёни таҳлили функционалӣ: 1. Тошев Ҷаҳонгир – омӯзгори калони кафедраи истифодабарии нақлиёти Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ; 2. Ҷобиров Фирӯз – омӯзгори калони кафедраи истифодабарии нақлиёти Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ; 3. Аитов Зурбек - омӯзгори калони кафедраи истифодабарии нақлиёти Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ; 4. Обидинов Рустам – таъмиргари автомобилҳои барқии ҶДММ «Талко-Перси»; 5. Холиқов Абдуҳалим таъмиргари автомобилҳои барқии ҶДММ «Соро-ойл». 6. Мирзоев Шамсулло – омӯзгори калони кафедраи истифодабарии нақлиёти Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ. Модераторон: Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Сангин Бобоев - коршиноси маҳаллии ғайрикалидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Бахтиёр Озар - супервайзер оид ба методологияи ТАС Фасилитатор:		
Таҷҳизот, асбобҳо, масолеҳи асосӣ ва сарфшаванда					
1. Маҷмӯи калидҳо 2. Домкрат 3. Равғанкунак 4. Сӯхторхомушқунак	10. Маҷмуи компютери ташхискунанда 11. Газоанализатор 12. Насос 13. Таҷҳизот барои санҷиши фишор	18. Масолеҳи сӯзишворӣ, моеъҳои техникӣ ва равшанҳои молиданӣ 19. Ноқилҳои барқӣ			

5. Асбобҳо барои васл ва чудо намудани қисмҳо 6. Анбурҳо 7. Муайянкунада чараёни барқ 8. Чароғи равшанкунанда 9. Дорукуттӣ	14. Тестор 15. Бардорандаи автомобил 16. Аробача барои кашонидани қисмҳо 17. Лавҳаҳои санчиши	20. Масолеҳи зичкунандаи байни қисмҳо (прокладка)	1. Исмоилов Бобо Методист: 2. Сайтаков Давлат
--	---	---	--

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЧИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХУЛОСАҲОИ СОҲА (экспертиза)

ВАЗОРАТИ НАҚЛИЁТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

734042, ш. Душанбе, к. Айни 14, Тел: (372) 221-17-13, 221-20-03. E-mail: info@mintrans.tj, веб: www.mintrans.tj

№ 3/5.1-1828 аз «03» 09 соли 2024

Ба _____ аз «___» _____ соли 2024

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар робита ба иҷрои “Барномаи касбомӯзии шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 декабри соли 2020, №703 тасдиқ шудааст, оид ба гузаронидани ташҳиси (экспертиза)-и лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳо, чунин иттилоъ медиҳад.

Лоиҳаҳои стандартҳои салоҳиятҳо оид ба касбҳои “Челонгар-таъмирчии кузови автомобил”, “Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил” ва “Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)”, ки бо мақсади баланд бардоштани сифати касбияти мутахассисони касбҳои коргарӣ мутобиқ ба меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардидаанд ва ҳамчун дастурамал барои таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ истифода мешаванд, қобили дастгирӣ мебошад.

Ҳамзамон, Вазорат омодагии хешро барои ҳамкорӣ дар доираи салоҳият ибраз менамояд.

Муовини вазир

Ш. Саидмуродзода

584 аз "13" 09 2024 с.

ш. Душанбе

Лоихаи "Кӯмаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон"

ҶДММ "Сомон такси Сайр" мактуби Шуморо аз 5-уми сентябри соли 2024 №67 оид ба гузаронидани ташхиси лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳои "Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)", "Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил" ва "Челонгар-таъмирчиҳои кузови автомобил" аз ҷониби мутахассисон ва коршиносони муассиса мавриди баррасӣ ва таҳлили қарор дод.

Қайд кардан ба мавридаст, ки лоиҳаҳои стандартҳои болозикр барои омода кардани кадрҳои коргарӣ тибқи талаботи бозори меҳнат зарур мебошанд.

ҶДММ "Сомон такси Сайр" лоиҳаҳои стандартҳои болозикрро барои таҳияи барномаҳои таълимӣ маъқул мешуморад.

Дар ташхиси лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳои "Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)", "Челонгар-таъмирчиҳои кузови автомобил" кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Қамаров Н-оператори калон.
2. Ҳакимов Ҷ-сардори шӯъбаи бехатарӣ
3. Камолзода Ф- танзимгар

Директори генералии
ҶДММ "Сомон такси сайр":

Ҳакимов Ҳ.

Сафар Ориён

1530
29.08.24

Лоиҳаи "Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Сафар Ориён» аз дастгириҳои ҳамешагии Шумо баҳри рушди соҳибкасб намудани шаҳрвандон ва хонандагон барои саҳм гузоштан дар инкишофи самтҳои касбомӯзии касбҳои талаботи бозори меҳнат, изҳори миннатдорӣ намуда, барои ҳамкориҳои дучониба вобаста ба мактуби Шумо аз 22 августи 2024с, №67 оид ба гузаронидани ташхис (экспертиза) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» хулосаи аъзоёни комиссияи кормандони ҷамъиятро пешниҳод менамояд:

Асбобу таҷҳизотҳо, масолеҳи сарфшаванда ва вазифаҳое ки барои касбҳои мазкур оварда шудааст, ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат ҷавобгӯ мебошад.

ЧДММ «Сафар Ориён» лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» қобили қабул ва дастгирӣ менамояд.

Дар таҳлили лоиҳаи касбҳои мазкур кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Обидинов Р.С.- сармуҳандис
2. Сафаров Ф.М. – механик – назоратчӣ
3. Давлатов Ҳ.А.- муҳандиси бехатарии ҳаракат дар роҳ
4. Шарипов К.Р. – Сардори шӯъбаи кадрҳо

Директор

Ҳакимов И.Н.

№ 181 аз 24 Августӣ 2024 сол

ш. Душанбе

Лоихаи “Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон”

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Соро компания» ҷихати дастгирию кумаки ҳаматарафа ва ҳамкориҳои мутақобилан судманд ба Шумо арзи эҳтиром намуда, мактуби ирсолгардидаи Шумо аз 22 августи 2024с, №67, мавриди баррасӣ қарор дода, мувофиқи нақша ва барномаҳои тартибдодашуда, ки дар ҳулосаи комиссияи вобаста ба гузаронидани таҳҳис (экспертизаи) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» дарҷ гардидааст чунин ҳулоса пешниҳод менамояд:

Дар лоиҳаи касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрида),), «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» асбобу таҷҳизот ва масолеҳи сарфшаванда ва ҳамзамон уҳдадорӣ ва вазифаҳо, ки барои касбҳои мазкур оварда шудааст, ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат мутобиқат мекунад.

Таҳҳиси стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил»-ро Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Соро компания» дастгирӣ менамояд.

Дар таҳҳис ва таҳияи стандарти касбҳои болозикр кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Кабутов Ҳ. – муҳандис оид ба техникаи бехатарӣ
2. Закиров А.И. – сардори шуъбаи кадрҳо
3. Низомов М.Ш сармуҳандиси нуқтаҳои таъмири нақлиёт
4. Холиқов А. – таъмирғари автомобилҳои барқӣ
5. Чаркулов Ф.Х- таъмирғари таҷҳизотҳои техникаи

Директори Ҷ ДММ “Соро компания”

Давлятов Б.Ҷ.

TALCO PERSIA

А638
29 08 24

Лоиҳаи “Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон”

ҶДММ «Талко Персия» мактуби Шуморо аз 22 августи 2024с, №67 оид ба гузаронидани ташхис (экспертизаи) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил» аз ҷониби мутахассисон ва коршиносони муассиса мавриди баррасӣ ва таҳлил қарор дода, лоиҳаҳои болозикрро барои омода кардани кадрҳои коргарӣ тибқи талаботи бозори меҳнат зарур мебошанд.

ҶДММ «Талко Персия» лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил»-ро барои таҳияи барномаи таълимӣ маъқул мешуморад.

Дар ташхиси стандартҳои салоҳияти касбҳои болозикр кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Қурбонов Н. - сармуҳандис
2. Сайдуллоев С. – механики назоратӣ
3. Абдуллоев З. – мудирӣ хоҷагӣ
4. Маҳмадёрв А. - ҳуқуқшинос

Директор

Садуллоев С.Ч.

ҶДММ «Талко Персия», 734017, Тоҷикистон, ш. Душанбе, куч. Карамова 29
тел.: +992 (44) 600-66-13, 600-66-10, факс: +992 (44) 600-66-12, e-mail: info@talcopersia.tj, URL: www.talcopersia.tj